ತಿಳಿಸಿಕೊಟ್ಟ. ಅದನ್ನು ಕೇಳಿ ಆ ಏಳು ವರ್ಷದ ಬಾಲಕನಿಗೂ ಬಹಳ ದುಃಖವಾಯಿತು. ಅವನು ನಂದಭದ್ರನನ್ನು ಸಂತೈಸುತ್ತ ನುಡಿದ- ''ಅಯ್ಯಾ! ವಿದ್ವಾನ್ ಪುರುಷರೂ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯವೇನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಾರದಷ್ಟು ಮೂರ್ಖರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನನಗೆ ಬಹಳ ದುಃಖವೆನಿಸಿದೆ. ನೀನು ಬದುಕುವದಕ್ಕಿಂತ ಸಾಯುವದೇ ಮೇಲು ಎಂಬ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರಲು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡದಿರುವದೇ ಕಾರಣ. ಇನ್ನೂ ನನಗೆ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯ ಹಾಗೂ ಅತಿ ದುಃಖವಾಗುವದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಶರೀರವು ನೀರೋಗವಾಗಿದ್ದು ಇಂದ್ರಿಯಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಇದ್ದು, ಅಂಗಾಂಗಳೆಲ್ಲವೂ ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಇದ್ದಾಗಲೂ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯುಳ್ಳ ಮಾನವರೂ ಕೂಡ ಸಾಯಬೇಕು ಎಂಬ ಇಚ್ಛೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನೀನು ಕೇಳಿಲ್ಲವೇ! ಹಿಂದೆ ಖಟ್ವಾಂಗ ಎಂಬ ರಾಜರ್ಷಿಯು ಎರಡೇ ಎರಡು ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿ ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗವನ್ನು ಇದೇ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಕೊಂಡ. ಅದೇ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸಿರುವ ಒಂದು ಪ್ರಾಣಿಯು ಅರ್ಥಾತ್ ನಿನ್ನಂಥವನು ಆಯುಷ್ಯವು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ಭಾರತ ವರ್ಷವನ್ನೂ ತನ್ನ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಲು ಹೇಗೆ ಸಿದ್ಧನಾಗುವನು?

ನನ್ನನ್ನೇ ನೋಡು, ನನಗೆ ತಾಯಿ ಇಲ್ಲ, ತಂದೆ ಇಲ್ಲ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯಲು ಕೂಡ ಬರುವದಿಲ್ಲ. ಮೈ ಎಲ್ಲ ಕುಷ್ಠ. ಆ ರೋಗದ ಉಲ್ಬಣತೆಯಿಂದ ನನ್ನ ಒಂದೊಂದೇ ಅವಯವಗಳು ಕೊಳೆತು ಉದುರಿಬೀಳುತ್ತಿವೆ. ಇಷ್ಟಾದರೂ ನಾನು ಒಮ್ಮೆಯೂ ಸಾಯಬೇಕು ಎಂದು ಎಂದೂ ಬಯಸುವದಿಲ್ಲ. ಧೈರ್ಯವಂತನಿಗೆ ಸಕಲ ಸುಖಗಳೂ ಲಭ್ಯ, ಇದು ವೇದವಚನ. ನಿಮ್ಮ ಶರೀರವು ನಿರೋಗಿ ತೇಜಸ್ವಿಯಾಗಿದೆ ದೃಢತರವಾಗಿದೆ. ನನಗೆ ನಿಮ್ಮಂತೆ ಆರೋಗ್ಯ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದರೆ, ನನಗೆ ಈಗ ಅಂಟಿದ ರೋಗಗಳೆಲ್ಲವೂ ಕಳೆದು ಹೋದರೆ ನಾನು ಕ್ಷಣ ಕ್ಷಣಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸತ್ಕರ್ಮವನ್ನೂ ಮಾಡುವೆನು. ಸಾಮಾನ್ಯ ಸತ್ಕರ್ಮವಲ್ಲ. ಒಂದು ಕ್ಷಣ ಅಂಥ ಸತ್ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಇಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಮಾಡಿದರೆ ಯುಗಯುಗಾಂತರಗಳ ವರೆಗೆ ಅದರಿಂದ ಭೋಗಭಾಗ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವಂತಾಗುವದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ವಶದಲ್ಲಿದ್ದು ಬುದ್ಧಿ ಸ್ವಾಧೀನವಿದ್ದು, ವಿವೇಕವಿದ್ದು, ಶರೀರವು ಗಟ್ಟಿಮುಟ್ಟಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಅಂಥ ಮಾನವನು ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಾಧನೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ವಸ್ತುವನ್ನು ಬಯಸಿದರೆ, ಕ್ಷುದ್ರ ಹೇಯ ಸುಖಕ್ಕೆ ಹಂಬಲಿಸಿದರೆ ಅವನಂಥ ಮೂರ್ಖನು ಯಾರು?

''ಶೋಕಸ್ಥಾನ ಸಹಸ್ರಾಣಿ ಹರ್ಷಸ್ಥಾನ ಶತಾನಿ ಚ
ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಮೂಢಮಾವಿಶಂತಿ ನ ಪಂಡಿತಮ್ ॥

ಮೂರ್ಖ ಮಾನವನಿಗೆ ಅನುದಿನವೂ ಸಾವಿರ ದುಃಖದ ಸಂದರ್ಭಗಳೂ, ನೂರಾರು ಸಂತೋಷದ ಪ್ರಸಂಗಗಳೂ ಬಂದು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಬಲ್ಲವರಿಗೆ ಇದಾವುದೂ ಇಲ್ಲ. ಮೂರ್ಖನು ತನಗೆ ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿ ಇಂದ್ರಿಯಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾರದೇ ಹೆಜ್ಜೆ ಹೆಜ್ಜೆಗೂ ದುಃಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತನೆ.

ವಿವೇಕಿ ಯಾರು? ಅವಿವೇಕಿ ಯಾರು?

ವಿವೇಕಿಯಾದ ಮಾನವನು ತನ್ನ ಬುದ್ಧಿಯ ಬಲದಿಂದ ಕರ್ತೃತ್ವದ ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ತನಗೆ ಎದುರಾದ ವಿಘ್ನ, ವೈಷಮ್ಯ, ವಿರೋಧ, ವೈರಸ್ಯ ವೈಪರೀತ್ಯಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಪರಿಹಾರ

ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಸುಖವನ್ನೇ ದೇವರ ಸೇವೆಯಿಂದ ಸಾಧಿಸುವನು. ಶ್ರುತಿ ಸ್ಮೃತಿಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ನಿಮ್ಮಂಥ ನಿರ್ಮಲ ಬುದ್ಧಿಯ ಮಾನವರು ಸಂಕಟಗಳಿಗೆ ಹೆದರುವದಿಲ್ಲ. ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ಬಂದ ಕುತ್ತು ವಿಪತ್ತುಗಳಿಂದ ತಮ್ಮ ಮಾನಸಿಕ ಸಮತೋಲವನ್ನು ಎಂದೂ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವದಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾದ ಪಂಡಿತನು ತನಗೆ ಪ್ರಾಪ್ಯ ಅಥವಾ ಅಪ್ರಾಪ್ಯವಾದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುವದಿಲ್ಲ. ನಷ್ಟವಾದ ವಸ್ತುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ದುಃಖವನ್ನೂ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಈ ಜಗತ್ತೆಲ್ಲವೂ ಮಾನಸಿಕ ಹಾಗೂ ಶಾರೀರಿಕ ದುಃಖದಿಂದ ಪೀಡಿತವಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಎರಡೂ ವಿಧವಾದ ದುಃಖಗಳ ಉಪಶಮನದ ಉಪಾಯವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು.

ದುಃಖದ ಕಾರಣ, ಪರಿಹಾರದ ಸೂತ್ರ

ರೋಗ, ಅನಿಷ್ಟ ವಸ್ತುವಿನ ಸಂಯೋಗ, ಇಷ್ಟ ವಸ್ತುವಿನ ವಿಯೋಗ ಹಾಗೂ ಪರಿಶ್ರಮ ಈ ನಾಲ್ಕು ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಮಾನವನಿಗೆ ಶಾರೀರಿಕ ಹಾಗೂ ಮಾನಸಿಕ ದುಃಖಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ರೋಗ ಮತ್ತು ಪರಿಶ್ರಮ ಇವು ಎರಡೂ ಶಾರೀರಿಕ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಇಷ್ಟವಿಯೋಗ ಅನಿಷ್ಟ ಸಂಯೋಗ ಇವು ಎರಡೂ ಮಾನಸಿಕ ದುಃಖಕ್ಕೆ ಕಾರಣ. ಕಬ್ಬಿಣವು ಕಾಯ್ದಿದ್ದರೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟ ಪಾತ್ರೆಯೂ ಕೂಡ ಬಿಸಿಯಾಗಿ ಸುಡುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮಾನಸಿಕ ದುಃಖದಿಂದ ಶರೀರವು ಸಂತಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೇಗನೇ ಔಷಧಾದಿಗಳಿಂದ ಪ್ರತೀಕಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಶಾರೀರಿಕ ದುಃಖವು ಉಪಶಮನ ವಾಗುವದು. ಅಭಿಮಾನ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟರೆ ಮಾನಸಿಕ ದುಃಖವು ದೂರವಾಗುವದು. ನೀರಿನಿಂದ ಆರಿಸಿದರೆ ಬೆಂಕಿಯು ಶಾಂತವಾಗುವದಿಲ್ಲವೆ? ಇದರಂತೆ ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಸರಿಯಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಿಂದ ಮಾನಸಿಕ ದುಃಖವನ್ನು ಶಾಂತ ಮಾಡಬೇಕು. ಮಾನಸಿಕ ದುಃಖವು ಶಾಂತವಾದ ಬಳಿಕ ಶಾರೀರಿಕ ದುಃಖವು ತಾನಾಗಿಯೇ ಶಾಂತವಾಗುತ್ತದೆ.

ಆಸೆ ಬಿಡು - ಸುಖ ಪಡು

ಮಾನವನ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ರೋಗಗಳಿದ್ದಂತೆ ಮನಸ್ಸಿಗೂ ಕೆಲವು ರೋಗ ಗಳಿವೆ. ರಾಗ, ದ್ವೇಷ, ತೃಷ್ಣಾ ಅರ್ಥಾತ್ ದುರಾಶೆ-ಇವೆಲ್ಲವೂ ಮನೋರೋಗಗಳು. ರಾಗದಿಂದಲೇ ಸ್ನೇಹ, ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಆಸಕ್ತಿ. ಈ ಸ್ನೇಹಾಸಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಶೋಕ, ಹರ್ಷ, ಆಯಾಸ, ಮುಂತಾದವುಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಸ್ನೇಹವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿಬಿಟ್ಟರೆ ಆಸಕ್ತಿಯು ಕಡಿಮೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರಿಂದ ದುಃಖವು ತಾನಾಗಿಯೇ ದೂರವಾಗುವುದು. ಈ ಸ್ನೇಹ ತ್ಯಾಗವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದಲೇ ಜ್ಞಾನಿಗಳು, ಸಿದ್ಧಪುರುಷರು ದುಃಖಾತೀತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ರಾಗ, ಸ್ನೇಹ, ಆಸಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಅಭಿಭೂತನಾದ ಮಾನವನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಮ ಮತ್ತು ಭೋಗೇಚ್ಛೆಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತವೆ. ಆ ಇಚ್ಛೆಯಿಂದ ಮಾನವನಲ್ಲಿ ತೃಷ್ಣಾ ಅಥವಾ ಲೋಭವು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ತೃಷ್ಣೆಯಿಂದ ಅಧರ್ಮಕ್ಕೆ ಹತ್ತು ಮುಖಗಳು ಮೂಡಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ತೃಷ್ಣಾ ಹಿ ಸರ್ವ ಪಾಪಿಷ್ಠಾ ನಿತ್ಯೋದ್ವೇಗಕರೀ ಮತಾ ।
ಅಧರ್ಮಬಹುಲಾ ಚೈವ ಘೋರರೂಪ ಬಂಧಿತಾ ॥

ಯಾ ದುಸ್ತ್ಯಜಾ ದುರ್ಮತಿಭಿರ್ಯಾನ ಜೀರ್ಯತಿ ಜೀ ರ್ಯತಃ ।
ಯಾऽಸೌ ಪ್ರಾಣಾಂತಕೋ ರೋಗಸ್ತಾಂ ತೃಷ್ಣಾಂ ತ್ಯಜತಸ್ಸುಖಮ್॥

ತೃಷ್ಣೆಯು ಎಲ್ಲಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪಾಪ ಸಾಧನವಾದ ದುರ್ಗುಣ. ಅದರಿಂದ ಮಾನವರಿಗೆ ನಿತ್ಯವೂ ಉದ್ವೇಗ - ಈ ತೃಷ್ಣೆಯಿಂದಲೇ ಅನೇಕ ಅಧರ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮನುಷ್ಯನು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಈ ತೃಷ್ಣೆಯ ರೂಪವೇ ನಿಜವಾಗಿ ಭೀಕರವಾಗಿದೆ. ದುರ್ಮತಿಗಳು ಇದನ್ನು ಎಂದೂ ಬಿಡಲಾರರು. ಮಾನವನು ಮುಪ್ಪಾದರೂ ತೃಷ್ಣೆಯು ಮಾತ್ರ ಮುಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವನ ಮುಪ್ಪಿನಲ್ಲಿ ಆಸೆಗೆ ಒಳ್ಳೆ ಹರೆಯ. ಈ ಆಶೆ ಎನ್ನುವುದೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ರೋಗ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಾಣಾಂತಿಕವೂ ಆಗುವುದುಂಟು. ಈ ತೃಷ್ಣಾರೋಗ. ಇದನ್ನು ಪೂರ್ಣ ಬಿಟ್ಟವನಿಗೆ ಪೂರ್ಣ ಸುಖ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನವನು ಜ್ಞಾನದಿಂದ ಹಾಗೂ ಇಂದ್ರಿಯ ಸಂಯಮದಿಂದ ಈ ಮನೋರೋಗವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮನಶ್ಶಾಂತಿಯ ಮೂಲಕ ದೈಹಿಕ ರಾಗ ರೋಗಾದಿಗಳನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಒಂದು ಮಾರ್ಮಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆ

ನಂದಭದ್ರ:- ಬುದ್ಧಿವಂತನಾದ ಬಾಲಕನೆ! ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪಾಪಿಗಳು ಅನೇಕ ಅನ್ಯಾಯದ ಮತ್ತು ಅಧರ್ಮದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಹೆಣ್ಣು, ಹೊನ್ನು ಮುಂತಾದ ಸುಖೋಪಭೋಗಸಾಮಗ್ರಿಗಳಿಂದ ಆನಂದಾನುಭವವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾರೆ. ನಿರಾಂತಕವಾಗಿ ಜೀವಿಸುವರು. ಧರ್ಮ, ಕರ್ಮ, ಪುಣ್ಯಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವರು ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತ ದುಃಖ ಜೀವನವನ್ನು ನಡೆಸುವರು. ಇದು ಹೇಗೆ?

ಸಮಂಜಸ ಸಮಾಧಾನ

ಬಾಲಕ:- ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಯಾರು ತಾಮಸಭಾವದಿಂದ ದಾನ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವರೋ ಅವರಿಗೆ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಆ ತಾಮಸ ದಾನದ ಫಲವು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಹಿಂದಿನ ಕರ್ಮವು ತಾಮಸವಾದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಧರ್ಮದಲ್ಲಿ ಅನುರಾಗವು ಮಾತ್ರ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯಫಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ, ಆ ಮಾನವನು ಮುಂದೆ ತನ್ನ ಆ ತಾಮಸ ದಾನದಫಲವಾಗಿ ನರಕದಲ್ಲಿಯೇ ಬೀಳುತ್ತಾನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾರ್ಕಂಡೇಯರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು : ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ಬಗೆಯ ಮಾನವರು ಇರುತ್ತಾರೆ.

1) ಕೆಲವು ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಖ, ಭೋಗ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ಸಮೃದ್ಧಿ ಆದರೆ ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ.
2) ಈ ಎರಡನೆಯ ಬಗೆಯ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಥೇಚ್ಛ ಭೋಗೋಪಭೋಗ, ಸುಖ, ಸಮೃದ್ಧಿ, ಆದರೆ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಸುಖವೂ ಇಲ್ಲ.
3) ಮೂರನೆಯ ವರ್ಗದ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಬದುಕಿ ಇವವರೆಗೆ ಸೌಖ್ಯ, ಸಮೃದ್ಧಿ, ತೃಪ್ತಿ, ಆನಂದಾನುಭವ, ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸುಖೋಪಭೋಗ. ಹೀಗೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಎರಡೂ ಕಡೆ ಸುಖೋಪಭೋಗ ಈ ವರ್ಗದ ಸುದೈವಿ ಮಾನವರಿಗೆ.
4) ನಾಲ್ಕನೆಯ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ನರರಿಗೆ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಸುಖವಿಲ್ಲ. ಆ ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಸುಖವಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಯೇ ದುಃಖ.

ಇವರಲ್ಲಿ ಮೊದಲನೆಯ ವರ್ಗದ ಮಾನವರು ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯದ ಫಲವನ್ನು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಜನ್ಮದಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಐಶ್ವರ್ಯ, ಅಧಿಕಾರ ದೊರೆತರೂ ಸೌಭಾಗ್ಯ, ಸ್ಥಾನ, ಗೌರವ, ಮಾನಗಳಿದ್ದರೂ ಅವರು ಯಾವ ಪುಣ್ಯ ಸಾಧನವನ್ನೂ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಲಂಪಟರಾಗಿ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸುಖ. ಪರಲೋಕದಲಿ ಇವರಿಗೆ ಕಿಂಚಿತ್ತಾದರೂ ಸುಖವಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಮುಂದಿನ ಅನೇಕ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸೌಭಾಗ್ಯ ಸೌಖ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವದು ಕೈಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಸಾಧಿಸಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದ ಈ ಒಂದನೆಯ ವರ್ಗದ ಜನ ಮಂದಭಾಗ್ಯರೇ ಸರಿ. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸುಖವಿಲ್ಲ. ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸುಖ. ಏಕೆಂದರೆ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಸುಖವಿಲ್ಲ. ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಸುಖ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವರಿಗೆ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದ ಸಾಧನವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಸುಖವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಸುಖವು ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇವರು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಧರ್ಮಿಷ್ಠರಾಗಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟು ದೇವತಾರಾಧನೆ ಮಾಡಿ ಜಪತಪ, ವ್ರತ, ಉಪವಾಸಗಳಿಂದ ದಾನ ಧರ್ಮ, ಧ್ಯಾನ, ಉಪಾಸನೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ದೇಹದಂಡನೆ ಮಾಡಿ ಇಲ್ಲಿ ಇರುವವರೆಗೆ ಕಷ್ಟಪಡುವರು. ಇವರು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬುದ್ಧಿವಂತರು. ಇಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟಪಟ್ಟರೂ ಜನ್ಮಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಸುಖೋಪಭೋಗಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವರು.

ಮೂರನೆಯ ವರ್ಗದ ಮಾನವರು : ಇವರು ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ರಾಶಿ ರಾಶಿಯಾಗಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಫಲವನ್ನು ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಅಧಿಕಾರ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ಸ್ಥಾನಮಾನ, ಗೌವರ, ವೈಭವ, ಸಂತಾನ, ಸತೀಮಣಿಯಾದ ಹೆಂಡತಿ ಭೋಗೋಪಭೋಗ - ಮುಂತಾದವುಗಳಿಂದ ಸಮೃದ್ಧವಾದ ಸುಖಮಯ ಜೀವನವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಈಗಲೇ ಮತ್ತೆ ಹೇರಳವಾಗಿ ದಾನ, ಧರ್ಮ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿನಂತೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಮಾಡಿ ಧರ್ಮದಿಂದ ವಿಪುಲವಾದ ಸುಕೃತ ರಾಶಿಯನ್ನೇ ಸಂಪಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂದೆ ಸ್ವರ್ಗಾದಿ ಲೋಕ ಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಈಗಲೂ ವಿವಿಧ ಭೋಗಾನಂದಗಳ ಅವಾಪ್ತಿ. ಎರಡೂ ಆಗುತ್ತವೆ. ನರಕುಲದಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿ ಇವರೇ ಭಾಗ್ಯವಂತರು. ಇವರದು ಸುಖ ಪ್ರಾರಬ್ಧ, ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸುಖ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸುಖ; ಈಗಲೂ ಭೋಗ ಆಗಲೂ ಭೋಗ.

ಇನ್ನು ನಾಲ್ಕನೆಯ ವರ್ಗದ ಜನರು ಅತ್ಯಂತ ದುರ್ದೈವಿಗಳು. ಅವರು ಹಿಂದೆ ಪುಣ್ಯ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಈಗ ಅವರಿಗೆ ಸುಖವಿಲ್ಲ. ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಅವರ ಪಾಲಿಗೆ ಕೇವಲ ದುಃಖ ಮಾತ್ರ. ಈಗ ಸಮೃದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಯಾವುದೇ ಪುಣ್ಯ ಕಾರ್ಯ ಅಥವಾ ಸತ್ಕಾರ್ಯ ದಾನ ಧರ್ಮ ಹರಿಗುರುಗಳ ಸೇವೆ ಭಗವದಾರಾಧನೆ, ವ್ರತ ಉಪವಾಸ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕೊಂಚವೂ ಮಾಡದೇ ಇರುವದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಪರಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಪರಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಸುಖದ ಸುದ್ದಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ದುಃಖ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ದುಃಖ. ಅರು ಇತೋ ಭ್ರಷ್ಟ, ತತೋ ಭ್ರಷ್ಟ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ನಾಲ್ಕನೆ ವರ್ಗದ ಜನರು ಅಧಮಾಧಮರು ನರಾಧಮರು. ಇಂಥ ನರಾಧಮರಿಗೆ ಧಿಕ್ಕಾರ. ಅವರ ಜನ್ಮಕ್ಕೆ ಧಿಕ್ಕಾರ. ಅವರ ಜಾತಿಗೇ ತಿರಸ್ಕಾರ. ಅವರ ಬಾಳು

ಎಂದೆಂದಿಗೂ ಹಾಳು. ಬದುಕಿನುದ್ದಕ್ಕೂ ಗೋಳು. ಮಹಾಪುರುಷನೇ! ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಅರಿತು ಕೊಂಡು ನೀನು ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಸದಾಶಿವನ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡು. ವರ್ಣಾಶ್ರಮದ ಧರ್ಮಗಳನ್ನು ಪರಿಪಾಲಿಸು. ವರ್ಣಧರ್ಮ, ಆಶ್ರಮಧರ್ಮಗಳ ಪರಿಪಾಲನೆಗಿಂತ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮವೇ ಇಲ್ಲ. ಯಾವ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಇಷ್ಟಪ್ರಾಪ್ತಿ ಯಾದಾಗಲೂ, ಇಷ್ಟ ನಷ್ಟವಾದಾಗಲೂ ಶೋಕ ಮಾಡುವನೋ, ಅಥವಾ ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ಭೋಗಭಾಗ್ಯಗಳಿಂದ ತೃಪ್ತನಾಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅವನು ಮುಂದೆ ಕಷ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತಾನೆ.

ನಂದಭದ್ರ:- ಮಗು, ನೀನೇನೋ ಚಿಕ್ಕ ಕೂಸಿನ ರೂಪದಿಂದ ಅಜ್ಞನಾದ ನನ್ನ ಸ್ಥೂಲ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಮಗುವಾಗಿ ಕಾಣುವಿ. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಪರಿಪಕ್ವ ವಿಚಾರ, ಪ್ರಗಾಢ ಪಾಂಡಿತ್ಯ, ಪಾಮರರಿಗೂ ತಿಳಿಹೇಳುವ ಜಾಣ್ಮೆ, ಧರ್ಮ ಸೂಕ್ಷ್ಮದ ಅರಿವುಗನಲ್ಲು ನೋಡಿದರೆ ನೀನು ಬಾಲಕನಲ್ಲ. ನೀನೊಬ್ಬ ಮಹಾ ಬುದ್ಧವಂತನಾದಸಾಧು ಸಂತ. ಮಹಾಮಹಿಮೆಯುಳ್ಳ ಮಹಾಂತ. ನೀನು ಚಿಕ್ಕವನಾದರೂ ನಿನಗೆ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರ. ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮ ಪರಂಪರೆ. ನಿನ್ನನ್ನು ನೋಡಿದಾಗಲೂ ನಿನ್ನ ತತ್ವಾರ್ಥಭರಿತವಾದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗಲೂ ನನ್ನ ಕೌತುಕಕ್ಕೆ ಕೊನೆ ಇಲ್ಲ. ನಿನ್ನ ನಿಜವಾದ ರೂಪವನ್ನು ತಿಳಿಯಬೇಕೆಂಬ ತವಕ ಈ ನಂದಭದ್ರನಿಗೆ. ನಿನ್ನ ಯಥಾರ್ಥ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅರಿಯಲು ನಾನೀಗ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ಸುಕ. ನನ್ನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕಾನೇಕ ವೃದ್ಧ ಪುರುಷರನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಯುತಾಮಿತ ಸಿದ್ಧ ಪುರುಷರನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ಪರಿಪಕ್ವ ಜ್ಞಾನಿಯು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ದೊರಕಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಶಾಸ್ತ್ರ ಶುದ್ಧ, ಪ್ರಮಾಣಬದ್ಧವಾದ ಉಪದೇಶವನ್ನು ನಾನು ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಕೇಳಿಲಲ್ಲ ಈ ಕಿವಿಗಳಿಂದ. ಇಂಥ ಜ್ಞಾನದ ನಿಧಿಯನ್ನು ಒಮ್ಮೆಯೂ ನೋಡಿಲಿಲ್ಲ ಈ ಕಣ್ಣುಗಳಿಂದ, ನಿನ್ನಿಂದ ನನ್ನ ಜನ್ಮದ ಎಲ್ಲ ಸಂದೇಹಗಳೂ ದೂರವಾಗಿವೆ. ಜೀವನದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ಸಮಂಜಸವಾದ ಪರಿಹಾರ ದೊರಕಿದಂತಾಗಿದೆ. ನೀನು ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಬಿಡುವುದು ನಿನ್ನ ಇಷ್ಟ. ನಾನಂತೂ ನಿಶ್ಚಯಿಸಿ ಬಿಟ್ಟಿರುವೆ. ನೀನೊಬ್ಬ ದೈವೀಪುರುಷ. ಗೂಢ ಯೋಗಿ, ಗುಪ್ತಜ್ಞಾನದ ನಿಧಿ, ಭೂದಿ ಮುಚ್ಚಿದ ಕೆಂಡ, ಮಣ್ಣು ಮೆತ್ತಿದ ಮಣಿ, ತುಂಬಿದ ಕೊಡ.

ಬಾಲಕ:- ಅಯ್ಯೋ, ನನ್ನದೊಂದು ದೊಡ್ಡ ಕಥೆ. ಗೊಡ್ಡು ಕಥೆ ಕೂಡ.ಅದನ್ನೇ ಕೇಳಲು ನೀನು ಕೌತುಕಪಟ್ಟಿದ್ದೀಯ. ಹೇಳಿಬಿಡುತ್ತೇನೆ ಚಿತ್ತವಿಟ್ಟು ಆಲಿಸು. ಈ ಜನ್ಮದಿಂದ ಹಿಂದೆ ಎಂಟನೇಯ ಜನ್ಮ ಇರಬಹುದು ನನ್ನದು. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಕುಲದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹುಟ್ಟಿದೆನು. ನನ್ನ ನೆನಪು ಇನ್ನೂ ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಊರು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಸುಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದ ವಿದಿಶಾ ಪಟ್ಟಣ. ಆಗ ನನ್ನ ಹೆಸರು ಧರ್ಮಪಾಲಿಕ. ವೇದ ವೇದಾಂಗಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಅರೆದು ಕುಡಿದಿದ್ದೆ. ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರಗಳೆಲ್ಲವೂ ನನ್ನ ಅಂಗೈಯಲ್ಲಿಯ ನೆಲ್ಲಿಕಾಯಿ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿ ಇದ್ದ ಪಂಡಿತ ಮಂಡಲಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ಪ್ರಚಂಡ. ನನಗೆ ಭೂತಲದ ಬೃಹಸ್ಪತಿ ಎನ್ನುತ್ತಿದ್ದರು ನನ್ನ ಜ್ಞಾನದ ಇತಿಮಿತಿಗಳನ್ನು ತಿಳಿದ ಹಾಗೂ ತಿಳಿಯದ ಜನ. ಪ್ರವಚನ ಅಥವಾ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೆ ನಿಂತರೆ, ನಾನೊಬ್ಬ ವಸುಧಾ ವಾಚಸ್ಪತಿ. ಜನರೆದುರು ಧರ್ಮದ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿ ಧರ್ಮ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ ನನ್ನ ವಾಗ್ವೈಖರಿಯಿಂದ.

ಶ್ರೀ ಸ್ಕಂದ ಮಹಾಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತ ಐದನೇಯ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ಅಧ್ಯಾಯ - ೩೬

ಹೊರಗೆ ಧರ್ಮಧುರಂದರ, ಒಳಗೆ ಧರ್ಮಬಾಹಿರ

ಇದೆಲ್ಲವೂ ನನ್ನ ಪರೋಪದೇಶ ಪಾಂಡಿತ್ಯ. ಜನರಿಗೆಲ್ಲ ಧರ್ಮದ ಮರ್ಮವನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾದ ವಚನ ರಚನೆಯಿಂದ ಬಿಂಬಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೆ. ಸ್ವಂತಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ನಾನು ಪೂರ್ಣ ಅನಾಚಾರಿ. ಅನಾಚಾರಿ ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ದುರಾಚಾರಿ ಕೂಡ. ಮಾಂಸ, ಮದ್ಯ ಯಾವುದೂ ನನಗೆ ನಿಷಿದ್ಧವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಪರಸ್ತ್ರೀ ಸಂಗವಂತೂ ನನ್ನ ನಿತ್ಯವ್ಯಸನ. ಪಾಪಿ ಪುರುಷರಿಗೆಲ್ಲ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನೇ ಅರಸ. ಸುಳ್ಳು, ಮೋಸ, ಲೋಭ, ಶಾಠ್ಯ, ದೌಷ್ಟ್ಯ, ನಾಸ್ತಿಕ್ಯ, ಸ್ವಾರ್ಥಾಂಧತೆ- ಎಲ್ಲ ದುರ್ಗುಣಗಳ ಖಣಿಯೇ ಆಗಿದ್ದೆ. ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸಲಿಲ್ಲ. ಸ್ವೈರ ಆಚಾರ, ಸ್ವಚ್ಛಂದ ವಿಹಾರ, ಯಥೇಚ್ಛ ಭೋಗ, ರಮಣೀರಾಗ, ಸರ್ವ ಸುಖೋಪಭೋಗ-ಇದೇ ನನ್ನ ಜೀವನದ ಹೆಗ್ಗುರಿ ಆಗಿತ್ತು. ನನ್ನ ಈ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬಲ್ಲವರು 'ಧರ್ಮಬಾಹಿರ' ಎಂದು ನನ್ನನ್ನು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಪಾಪಿಚೇತನ, ನೂರಾರು ಯಮಯಾತನಾ

ಹೀಗೆ ನಾನು ಬದುಕಿ ಇರುವವರೆಗೂ ಎಲ್ಲ ವಿಧವಾದ ಪಾಪಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಿದೆ. ಎಷ್ಟು ದಕ್ಕೀತು ಪಾಪ? ಅತ್ಯುತ್ಕಟವಾದ ಪಾಪದ ಫಲವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಯೆಂದು ಹಿರಿಯರ ನುಡಿ. ಅದರಂತೆ ನಾನು ಮರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಯಮದೂತರು ಪಾಶ ಹಾಕಿ ಜಗ್ಗಿದರು. ಯಮಲೋಕಕ್ಕೆ ಸೆಳೆದೊಯ್ದರು 'ಕೂಟಶಾಲ್ಮಲೀ' ಎಂಬ ಘೋರ ನರಕದಲ್ಲಿ ನನ್ನನ್ನು ಒಗೆದರು. ನಾನು ಮಾಡಿದ ಪಾಪ ಕೃತ್ಯಗಳನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ನೆನಪಿಗೆ ತಂದು ಕೊಟ್ಟು, ಭರ್ಚಿಯಿಂದ ಒಂದೊಂದು ಏಟು ಕೊಟ್ಟು, ಮುಳ್ಳಿನ ಕಂಟಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮೂಳೆಗಳ ಹಾಸಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಆಚೀಚೆ ಎಳೆದಾಡುತ್ತಿದ್ದರು. ಭರ್ಚಿಯಿಂದ ಚುಚ್ಚಿ ನಾಯಿಗಳಿಂದ ಕಚ್ಚಿಸಿ, ಮೇಲೆ ಖಡ್ಗಗಳಿಂದ ಚುಚ್ಚಿ ಕೊಚ್ಚಿ ಚಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರು. ಅಂಗಾಂಗಳನ್ನು ಹರಿತವಾದ ಕುಡುಗೋಲುಗಳಿಂದ ಕಡಿಕಡಿದು ಕೊಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರು. ಕ್ಷಣಕ್ಷಣಕ್ಕೂ ಆ ಯಮಯಾತನೆಯನ್ನು ತಾಳದೆ ಮೂರ್ಛೆ, ಮತ್ತೆ ಶುದ್ಧಿ ಶುದ್ಧಿ ಬಂದ ಕೂಡಲೆ ಒದೆ, ತುಳಿ, ಹೊಡೆ, ಚುಚ್ಚು, ಬಡೆ, ಕೊಲ್ಲು, ಹೆಚ್ಚು, ಕೊಚ್ಚು, ಕಡಿ ಎಂದು ಪ್ರಹಾರಗಳ ವಿವಿಧ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಸುರಿಮಳೆ. ಒದೆತ ಹೊಡೆತಗಳ ಸರಮಾಲೆ. ಮೂರ್ಛೆ, ಮತ್ತೆ ಎಚ್ಚರ, ಕ್ಷಣಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಸಾವು, ಕ್ಷಣಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ನೋವು. ಹೀಗೆ ಮಾನವರು ನರಕಲೋಕದಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ, ಘೋರ ಯಮಯಾತನೆಯನ್ನು ಅನುಬವಿಸುತ್ತಿರುವಾಗ ಯಾವ ಬುದ್ಧಿ ಎಂಥ ವಿವೇಕ ತಲೆದೋರುವುದೋ ಅಂಥ ನಿರ್ಮಲ ಬುದ್ಧಿಯು, ನಿರ್ವಿಕಾರ ವಿಚಾರವು, ನಿರ್ದುಷ್ಟ ವಿವೇಕವು ಈ ಮಾನವ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಬಂದರೆ ಸಾಕು. ಮನುಷ್ಯ ಧನ್ಯ ಧನ್ಯ. ಆದರೆ ಈ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಆಹಾರ ವಿಹಾರಗಳಲ್ಲಿ ಮೈ ಮರೆತ ಮಾನವನಿಗೆ ಬುದ್ಧಿ ಹೇಗೆ ಬಂದೀತು?

ಹೀಗೆ ನಾನು ಬಹುಕಾಲ ನಾನಾ ನರಕಗಳಲ್ಲಿ ನರಳಿದೆ. ಬಳಿಕ ಸ್ಥಾವರ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುವರ್ಷ ಗಿಡಗಂಟಿಯಾಗಿ ಬಿಸಿಲು ಮಳೆ ಛಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಲೇಶಪಟ್ಟೆ. ಜಗದ ಜನರ ಕೊಡಲಿಯ ಪೆಟ್ಟು ತಿಂದು, ಸ್ಮಶಾನ ಕಟ್ಟಿಗೆಯಾಗಿ ಸುಟ್ಟು ಹೋಗಿ, ಆ ಸ್ಥಾವರ ಜನ್ಮದಿಂದ ಮುಕ್ತನಾದೆ. ಅನಂತರ ಸರಸ್ವತೀ ನದಿಯ ತೀರದಲ್ಲಿ ನಾನೊಂದು ಹುಳುವಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದೆ.

ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದ ಹುಳದ ಕತೆ : ನನಗೆ ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೆನಪಿದೆ ನನ್ನ ಈ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದ ಆ ಘಟನೆ. ನಾನೊಂದು ಕ್ಷುದ್ರ ಕೀಟವಾಗಿ ಬೀದಿಯ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ನಿದ್ದೆ ಹತ್ತಿತ್ತೋ ಏನೋ! ಅಥವಾ ಅರನಿದ್ರೆ ಇದ್ದರೂ ಇರಬಹುದು. ಒಮ್ಮೆಲೇ ರಭಸದಿಂದ ಬರುವ ಒಂದು ರಥದ ಗಾಲಿಯ ಧಡ ಧಡ ಶಬ್ದ. ಸುಖವಾಗಿ ಬೀದಿಯ ಹುಡಿಯ ಹಾಸಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ಹಾಯಾಗಿ ಮಲಗಿದ ನನಗೆ ಆ ತೇರಿನ ಗಾಲಿಯ ಉರುಳುವಿಕೆಯ ಸಪ್ಪಳವನ್ನು ಕೇಳಿ ಭಾರೀ ಹೆದರಿಕೆಯಾಯಿತು. ಆ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬಹು ವೇಗದಿಂದ ನಾನು ದೂರ ಓಡತೊಡಗಿದೆ. ಅದೇ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಯದೃಚ್ಛೆಯಿಂದ ಭಗವಾನ್ ವೇದವ್ಯಾಸರ ಆಗಮನ. ಮಹಾಮುನಿಗಳು ನನ್ನ ಪಲಾಯನ ಸಂಭ್ರಮವನ್ನು ನೋಡಿದರು. ಕರುಣಾರಸವು ಉಕ್ಕಿ ನನ್ನ ಕಡೆ ಹರಿಯಿತು. ಅವರ ದಯಾದೃಷ್ಟಿ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಅಮೃತ ವೃಷ್ಟಿ. ನನ್ನ ಜನ್ಮ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಜಾತಕವನ್ನೆಲ್ಲ ಜಾಲಾಡಿ ಬಿಟ್ಟಿತು ಅವರ ಆ ಕ್ಷದ ಒಂದು ನೋಟ. ನಾನು ನನ್ನ ಎರಡು ಜನ್ಮಗಳ ಹಿಂದೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನಾಗಿದ್ದೆ. ಆಗ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಿಂಬಿಸಿದ್ದೆ. ಅದು ಅಷ್ಟೇ ಹಿಂದೆ ನಾನು ಮಾಡಿದ ಹಿತೋಪದೇಶ. ಆ ಕಾಲದ ನನ್ನ ಧರ್ಮೋಪದೇಶವನ್ನು ಕೇಳಿ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಧರ್ಮಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿದ್ದರು. ನನ್ನ ವಾಗ್ವೈಭವದಿಂದ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಪ್ರವಚನದಿಂದ ಮುಗ್ಧರಾಗಿ ಜಪಮಾಡಿದವರಷ್ಟೋ! ತಪ ಮಾಡಿದವರೆಷ್ಟೋ! ಧ್ಯಾನ ಸಮಾಧಿಯನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಿ ಅತಿಶಯಿತ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಭಗವಧಾರಾಧನೆ ಮಾಡಿ, ಭಗವಂತನನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಆಗಿ ಕಂಡವರೆಷ್ಟೋ! ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ರಸವನ್ನು ಉಂಡವರೆಷ್ಟೋ! ಅಷ್ಟೆಲ್ಲ ಜನರ ಚಿತ್ತವನ್ನು ದೇವರೆಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಲು ಸಾಧನವಾಗಿತ್ತು ನನ್ನ ಧರ್ಮೋಪದೇಶ. ಆ ಎಲ್ಲ ಪುಣ್ಯರಾಶಿಯು ಒಟ್ಟೈಸಿದ್ದರಿಂದ ಈಗ ನನಗೆ ಈ ಕೀಟ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ವೇದವ್ಯಾಸ ದೇವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ನಾನು ಬೀಳು ಭಾಗ್ಯ ಒದಗಿ ಬಂದಿತು.

ಬದುಕಿನ ಬಗೆನಯ್ನೇ ಕೆದಕಿದ ಬಾದರಾಯಣರ ಪ್ರಶ್ನೆ

ಸರ್ವಜ್ಞರು ತಾನೇ ಆ ವ್ಯಾಸಮಹರ್ಷಿ! ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಲ್ಲರು ಮಹಾಭಾರತ ಬರೆದ ಆ ಮಹಾಮುನಿ. ಕ್ರಿಮಿ ಕೀಟಗಳ ಭಾಷೆಗಳ ಅರಿವು ಅವರಲ್ಲಿ ನಿತ್ಯ ಜಾಗರೂಕ. ನನ್ನ ಆಗಿನ ಆ ಕ್ರಿಮಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವರು ನನ್ನನ್ನು ತಡೆದು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಕೇಳಿದರು- ''ಎಲ್ಲವೋ ಕೀಟವೇ! ಇಷ್ಟೇಕೆ ಓಡುತ್ತಿರುವೆ? ಸಾವಿಗೆ ಇಷ್ಟು ಅಂಜುವುದೆ? ನೀನೊಂದು ಭಾರೀ ಪುಕ್ಕಲು ಪ್ರಾಣಿ. ಮನುಷ್ಯನು ಸಾವಿಗೆ ಹೆದರಿ ಹೌಹಾರಿ ನಿಲ್ಲುವನು. ಅದು ಉಚಿತವೇ. ಮನುಷ್ಯ ಜನ್ಮ ಸುಖೋಪಭೋಗದ ತವರು. ಆನಂದವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ಅದರಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವಿಧವಾದ ಸೌಕರ್ಯ, ಸೌಖ್ಯಗಳು ಉಂಟು. ಆದುದರಿಂದ ಅಂಥ ಅಪರೂಪವಾದ ಮಾನವಜನ್ಮ ಹೋದೀತೆಂಬ ಭಯದಿಂದ ಮಾನವನು ಮೃತ್ಯುವಿಗೆ ಹೆದರುವುದೆ ಔಚಿತ್ಯ ಪೂರ್ಣ. ಆದರೆ ಈ ಕೀಳು ಕುಲದ ಕೀಟಗಳು ಏಕೆ ಸಾವಿಗೆ ಹೆದರಬೇಕು ।

ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ಸುಖ ಇದೆಯೆಂದು ಅವು ಬಯಸಬೇಕು ಬದುಕಲಿಕ್ಕಾಗಿ? ಅಂಥ ಗೋಳಿನ ಬಾಳಿನ ಹಾಳು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಬದುಕೇ ಒಂದು ಶಾಪ. ಸಾವೇ ಒಂದು ವರ. ಅಂಥ ಸಾವು ತಾನಾಗಿಯೇ ಒದಗಿ ಬಂದಾಗ ನಿನಗೆ ಹೆದರಿಗೆ ಏಕೆ? ಸತ್ತರೆ ಜನ್ಮ ನೀಗಿತು. ಇದ್ದರೆ ಬಾಳು ಸಾಗಿತು, ಅಂದಬಳಿಕ ನೀನೇಕೆ ಇಂಥ ನಾಗೋಲೋಟದಿಂದ ಓಡತೊಡಗಿರುವೆ?

ಕೀಟಕೊಟ್ಟ ಉತ್ತರ

ವೇದವ್ಯಾಸ ದೇವರ ಕರುಣ ದೃಷ್ಟಿ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದ ಕೂಡಲೇ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಜನ್ಮದ ಸಂಸ್ಕಾರ ಉದ್ಬುದ್ಧವಾಯಿತು. ಅರಿವು ಮೆರೆಯಿತು. ತಿಳಿವು ತಿಳಿಗಟ್ಟಿತು. ಬುದ್ಧಿ ಜಾಗೃತವಾಯಿತು. ನಾನು ಆ ಯೋಗೀಶ್ವರರ ಅಡಿದಾವರೆಯ ಹುಡಿಯಲ್ಲಿ ಹೊರಳಾಡಿದೆ. ನನ್ನ ಕ್ರಿಮಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದೆ. ''ವಿಶ್ವ ವಂದ್ಯರಾದ ವಿಭೂತಿ ಪುರುಷರೇ! ನನಗೆ ತಮ್ಮ ದಯೆಯಿಂದ ಜ್ಞಾನ ಕೆನೆಗಟ್ಟಿದೆ. ನನಗೆ ಸಾವಿನ ಭಯ ತಿಲ ಮಾತ್ರವೂ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ನನಗೆ ಇದ್ದ ಭಯ ಒಂದೇ ಈ ಜನ್ಮದಿಂದ ನಾನು ಮರಣ ಹೊಂದಿದ ಬಳಿಕ ಇದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಕೆಟ್ಟ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಬೀಳುವೆನೊ ಎಂದು. ಈ ನನ್ನ ಕ್ರಿಮಿಜನ್ಮವು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿಲ್ಲ. ಈ ಕೀಟ ಜನ್ಮವೂ ನನಗೆ ಇಚ್ಛಿತವಲ್ಲ. ಇದು ಕೂಡ ತುಚ್ಛಿತವೇ. ಆದರೆ, ಇದಕ್ಕಿಂತ ತುಚ್ಛಾತಿ ತುಚ್ಛವಾದ ಅಧಮಾಧಮ ಹುಳ ಹುಪ್ಪಡಿಗಳು ಕೋಟಿ ಕೋಟಿ ಉಂಟು ಭಗವಂತನ ಈ ಸೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ.

ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿಯೇ ನಾನು ಸುಖವಾಗಿ ಇರುವೆ ಈ ಕ್ರಿಮಿ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ. ಹಾಯಾಗಿ ಹಾರಾಡುವೆ. ಸಡಗರದಿಂದ ನಡೆದಾಡುವೆ. ಸ್ವಚ್ಛಂದದಿಂದ ತಿರುಗಾಡುವೆ. ನಿದ್ದೆ ಬಂದಲ್ಲಿ ಮಲಗುವೆ. ನಿನ್ನ ದಯೆಯಿಂದ ನನಗೆ ಈ ಕೀಟ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಈ ವರೆಗೂ ಯವ ಕೀಟಲೆ ಕಾಟಗಳು ಒದಗಿಲ್ಲ. ಊಟ, ನಿದ್ದೆ, ಆಹಾರ, ವಿಹಾರ, ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಕೊರತೆ ಇಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಿಂತ ಕಠಿಣತರವಾದ ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಕ್ಷುದ್ರ ಕೀಟ ಆಗಿ ಜನಿಸುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರಬಾರದು ಎಂದು ಸಾವಿಗೆ ಹೆದರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ವೇದವ್ಯಾಸ:- ಕೀಟವೇ, ನೀನು ಹೆದರಬೇಡ, ನೀನು ಹಿಂದಿನಂತೆ ಪುನಃ ನಿನ್ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಶರೀರವನ್ನು ಪಡೆಯುವವರೆಗೆ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾರಬ್ಧವಶದಿಂದ ಅನೇಕ ಯೋನಿಗಳು ಬರಲಿಕ್ಕೆ ಉಂಟು. ಆ ಎಲ್ಲ ಯೋನಿ ಜನ್ಮಗಳಿಂದಲೂ ಬೇಗ ಬೇಗನೇ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯೇ?

ವ್ಯಾಸ ಮುನಿಗಳ ಈ ವಚನವು ನನ್ನ ಚೇತನಕ್ಕೆ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲನ್ನು ಒಡ್ಡಿತ್ತು. ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೆ ಆ ಭಗವಂತನ ಮೇಲೆ. ಅವನ ಮಾತು ನನಗೆ ವೇದಕ್ಕಿಂತ ಪ್ರಮಾಣ. ಅಂಬಿಗರ ಹೆಣ್ಣಿನ ಮಗನಾದ ಆ ಬಾದರಾಯಣನನ್ನು ನಾನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಂಬಿದೆ. ಸಾವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಸಿದ್ಧನಾದೆ. ಬೀದಿಯಿಂದ ದೂರ ಓಡಿ ಹೋದವ ಮತ್ತೆ ಮರಳಿದೆ. ಮೃತ್ಯು ಕರೆದಿತ್ತು. ಸಾವಿನ ಸಮೀಪಕ್ಕೆ ಬುದ್ಧಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ತೆರಳಿದೆ. ರಥ ಬರುವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಬೀದಿಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಸಂತೋಷದಿಂದ ಉಪಸ್ಥಿತ. ರಥ ಬಂದಿತು. ಬೀದಿಯಲ್ಲಿ ಉರುಳಿತು. ಆ ಗಾಲಿಯ ಗುರಿಯಿಟ್ಟುಕೊಂಡೇ ನಾನು ಮೃತ್ಯುವಿನ ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ಕಾದುಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ರಥ ನನ್ನ ಮೈ ಮೇಲೆಯೇ ಹರಿದು ಹೋಯಿತು. ನನ್ನ ಹುಳದ ಜನ್ಮದ ತೇರಿನ ಗಾಲಿಯ ಕೆಳಗೆ ನುಚ್ಚು ನೂರು. ತೇರಿನ ಗಾಲಿಯ ಕೆಳಗೆ ಸಿಕ್ಕು ತೀರಿ ಹೋಯಿತು. ನನ್ನ ತಿರ್ಯಗ್ ಜನ್ಮ.

ಜನನ ಮರಣಗಳ ಜಾಲ : ವ್ಯಾಸರ ಕರುಣೆಯ ಲೀಲಾ

ನಾನು ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಕಾಗೆಯಾದೆ. ನರಿಯಾದೆ, ನಂತರ ನಾಯಿ, ಹದ್ದು, ಹಂದಿ ಏನೇನೋ ಆದೆ. ಅದೆಲ್ಲವೂ ನನ್ನ ಪ್ರಾರಬ್ಧದಿಂದ ಒದಗಿ ಬಂದದ್ದು. ಆದರೆ ನನ್ನ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಾಸರ ಮಾತ್ರ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಆಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಬಾದರಾಯಣರ ಸುಂದರ ಸ್ವರೂಪದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸಂದರ್ಶನ. ಪ್ರೀತಿಯ ಹಸ್ತಾವಮರ್ಶನ. ಆದರಿಂದ ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ಪಾಪಗಳ ಕರ್ಷಣ. ಬಂದಾಗಲೆಲ್ಲ ಆ ಮಹನೀಯರು ನನಗೆ ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದ ನೆನಪನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು. ''ಈ ಜನ್ಮವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಲು ನಿನ ಒಪ್ಪಗೆಯೇ?'' ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಎಲ್ಲ ಜನ್ಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನನ್ನ ಅದೃಷ್ಟ ದೇವತೆಯಾದ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀ ವೇದವ್ಯಾಸರ ಅನನ್ಯ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಅಡಿದಾವರೆಗಳ ಅಪ್ಪುಗೆಯೇ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿತ್ತು. ಕೂಡಲೇ ನನಗೆ ಆ ಜನ್ಮದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ. ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೊಂದು ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಬಂಧನ. ಹೀಗೆ ಅನೇಕಾನೇಕ ಯೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ''ಪುನರಪಿ ಜನನಂ ಪುನರಪಿ ಮರಣಂ'' ಎಂದು ಜನನ ಮರಣದ ಜಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಪಾರುಗುತ್ತ ಕೊನೆಗೆ ನಾನು ಮಾನವನಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶರೀರವನ್ನು ಹೊತ್ತು ಬಂದೆ. ಇದೇ ನನ್ನ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಜನ್ಮ. ಈ ವಿಪ್ರ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ದುಃಖ, ದುರವಸ್ಥೆ, ದೌರ್ಭಾಗ್ಯ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ ನನ್ನ ಈ ಪಿಂಡವನ್ನು ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಡಲೇ ತಾಯಿಯ ಮರಣ. ಬೆಳೆದ ಕೂಡಲೇ ತಂದೆ ಕಣ್ಣು ಮುಚ್ಚಿದ. ನಾನೀಗ ಅನಾಥ ಒಬ್ಬಂಟಿಗ. ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲ ದಾದಿಲ್ಲ. ಮೇಲೆ ದೇಹಕ್ಕೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡ ಕುಷ್ಠರೋಗ ಬೆಂಕಿ. ಇದರ ವೇದನೆ ಯಾವ ಯಾತನೆಗಿಂತ ಭೀಕರ. ನಾನು ಐದು ವರ್ಷದವನಾಗಿದ್ದಾಗ ವ್ಯಾಸರ ಪುನರಾಗಮನ. ಎಲ್ಲ ಕೀಳುಯೋನಿಗಳಿಗಿಂತ ನಿಕೃಷ್ಟವಾಗಿತ್ತು ನನ್ನ ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ದೇಹದ ದುರ್ದಶೆ. ಅವರ ಹೃದಯ ಕೋಮಲ, ಅಂತಃಕರಣ ನಿರ್ಮಲ.

ವ್ಯಾಸರ ಹಸ್ತ, ಜ್ಞಾನ ಸಮಸ್ತ

ಒಂದು ದಿನ ಅವರು ನನ್ನ ಬಳಿಗೆ ಬಂದರು. ಹತ್ತಿರ ಬಾ ಎಂದು ಕರೆದರು. ಕಿವಿಯಲ್ಲಿ ಸಾರಸ್ವತ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಉಪದೇಶಿಸಿದರು. ಎಷ್ಟೆಂದರೂ ದೊಡ್ಡವರಲ್ಲವೆ ಆ ದ್ವೈಪಾಯನ ಮಹರ್ಷಿ! ಆಮೇಲೆ ಅವರು ನನಗೆ ಉಪದೇಶಿಸಿದ್ದು ಸಾರಸ್ವತ ಮಂತ್ರ. ಕೇಳಬೇಕೆ? ನನ್ನ ಮಿದುಳು ತುಂಬಿತು ಸರಸ್ವತಿಯ ತತ್ವದಿಂದ. ಅವರು ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದ ಮರುಚಣದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರತಿಭಾನ್ವಿತನಾಗಿದ್ದೆ. ನನ್ನ ನಿಲುವು ಗಿಡ್ಡ, ಆದರೂ ಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮುಟ್ಟಿದ ಎತ್ತರ ಉಚ್ಚಸ್ತರ. ನಾಲ್ಕು ವೇದಗಳು ನನ್ನ ನಾಲಿಗೆಯ ತುದಿಯಲ್ಲಿ, ಆರು ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು ಅಂಗೈನಲ್ಲಿ, ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳು ನನ್ನ ಮಿದುಳಿನ ಮೈದಾನದಲ್ಲಿ. ನಾನೊಂದು ಈಗ ತುಂಬಿದ ಕೊಡ. ಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನದ ಕುಂಭ. ಆದರೆ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಭಗವಾನ್ ಶ್ರೀ ವ್ಯಾಸರ ದಯಾಪೂರ್ಣ ದೃಷ್ಟಿಯ ಫಲ ಪ್ರಸಾದ. ಮಂತ್ರೋಪದೇಶದ ಪ್ರಭಾವ ಎಂಬುವ ಎಚ್ಚರ ಪೂರ್ಣ ನನಗೆ ಇದೆ. ಆದದ್ರಿಂದ ನನ್ನ ಈ ಜ್ಞಾನರಾಶಿಗೆ ಅಹಂಕಾರದ ಸೋಂಕು ಇಲ್ಲ. ಆ ಜ್ಞಾನದ ಮೇರುವಿಗೆ ನಾನು ಮಣಿದು ಕೇಳಿದೆ. - ''ಏನು ಅಪ್ಪಣೆ'' ಎಂದು? ಅವರ ಉತ್ತರ-

ಕಾರ್ತಿಕೇಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗು. ಅಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಧೀಮಂತ ಭಕ್ತನೊಬ್ಬನಿದ್ದಾನೆ. ನಂದಭದ್ರ ಎಂದು ಅವರ ಹೆಸರು. ಅವನನ್ನು ಸಂತೈಸು. ಅನಂತರ ಬಹೂದಕ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಹೋಗು. ಅಲ್ಲಿ ತಪೋನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಮಾಡು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿನ್ನ ಪ್ರಾಣಾರ್ಪಣವೂ ಆಗಲಿ, ಮಹೀಸಾಗರ ಸಂಗಮ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ಮೂಳೆಗಳು ಬೀಳಲಿ, ಅನಂತರ ನೀನು ಮಹಾಮಹರ್ಷಿ ಆಗುವೆ. ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿ ಪದವಿಯು ನಿನಗೆ ಆ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸುಲಭ ಮೈತ್ರೇಯ ಮಹರ್ಷಿ ಎಂದು ಸಿದ್ಧಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆಯುವೆ. ತಪಃ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಹೊಂದುವೆ. ಅದೇ ನಿನಗೆ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಪರಮ ದೇಹ ಮತ್ತು ಚರಮ ದೇಹ. ಆ ಮೈತ್ರೇಯ ಮುನಿಯ ಜನ್ಮದಿಂದಲೇ ನಿನಗೆ ಮುಕ್ತಿ.''

ನನ್ನ ಕಥೆ ಜನ್ಮಜನ್ಮಾಂತರ ವ್ಯಥೆ

ಹೀಗೆ ಶ್ರೀ ವಾಶಿಷ್ಠ ಕೃಷ್ಣ ಎಂಬ ಹೆಸರುಳ್ಳ ವೇದವ್ಯಾಸ ದೇವರು ನನಗೆ ಅಪ್ಪಣೆ ನೀಡಿದರು. ಅವರ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬಹುಕಷ್ಟದಿಂದ ನಾನು ಈ ತೀರ್ಥ ಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ರೋಗದಿಂದ ಜರ್ಜರಿತವಾದ ಈ ದೇಹವನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಬರುವದು ನನ್ನಿಂದ ಶಕ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕೂಲಿಯಿಂದ ತಲೆಹೊರೆ ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಒಯ್ಯುವ ಭಾರವಾಹಕರು ನನಗೆ ಸಹಾಯಕರಾದರು. ನನ್ನನ್ನು ಹೊತ್ತು ತಂದು ಇಲ್ಲಿ ಇರಿಸಿದರು. ಭಗವದವತಾರ ಭೂತರಾದ ಭಗವಾನ್ ಬಾದರಾಯಣರ ಆದೇಶವನ್ನು ನಿನಗೆ ತಲುಪಿಸಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಕಥೆಯನ್ನೂ ವ್ಯಥೆಯನ್ನೂ ನಿನಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಎಂಟು ಜನ್ಮಗಳ ಹಿಂದೆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಪಾಪವು ಇನ್ನೂ ನನಗೆ ಗಂಟು ಬಿದ್ದಿದೆ. ವ್ಯಾಸ ಭಗವಾನರ ದರ್ಶನವಾದ ಬಳಿಕವೂ ಇನ್ನೂ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿದೆ. ಪ್ರಾರಬ್ಧವನ್ನು ಯಾರಿಗೂ ಬಿಡಸುವದಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾರಬ್ಧವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲೇಬೇಕೆಂದು ದೇವರ ನಿಯಮ. ಅದಕ್ಕೆಲ್ಲ ಅವನ ಆದೇಶ. ''ಭೋಗೇನೈವ ಪರಿಕ್ಷಯಃ'' ಅನುಭವಿಸೇ ತೀರಬೇಕು ಆ ಪ್ರಾರಬ್ಧದ ಸಾಲವನ್ನು. ಆದುದರಿಂದ ಇಂಥ ದುರ್ಯೋನಿ ದುರ್ಜನ್ಮಗಳು ಬರುವಂಥ ಪಾಪಗಳನ್ನೇ ಮಾಡಬಾರದು ವಿವೇಕಿಯಾದ ಮಾನವ. ಆದುದರಿಂದ ನೀನಾದರೂ ಅಂಥ ಪಾಪಗಳಿಂದ ದೂರವಿದ್ದು ಭಗವಂತನನ್ನು ಆರಾಧಿಸು.

ನಿಮ್ಮ ಉಪಕಾರ, ತೀರಿಸಲಾರದ ಭಾರ

ನಂದಭದ್ರ:- ಪೂಜ್ಯರೆ, ಏನು ಆಶ್ಚರ್ಯ ಈ ನಿಮ್ಮ ಚರಿತ್ರೆ! ಎಷ್ಟು ವಿಚಿತ್ರ! ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಾನು ಚಕಿತ ಚಮತ್ಕೃತನಾದೆ ನಿಮ್ಮ ಈ ಚಿತ್ರ ವಿಚಿತ್ರವಾದ ಚಾರು ಚರಿತ್ರೆಯಿಂದ. ನಿಮ್ಮ ಅದ್ಭುತವಾದ ಕಥಾ ಶ್ರವಣದಿಂದ ನನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ನೂರುಮಡಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ ದೇವರಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ. ಪೂಜ್ಯರೆ, ನೀವು ನಿಮ್ಮ ಕಥೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಸಿ, ನನ್ನ ಧರ್ಮಶ್ರದ್ಧೆಯನ್ನು ನೂರ್ಮಡಿ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದಿರಿ. ನನಗೆ ಧರ್ಮೋಪದೇಶವನ್ನು ನೀಡಿದಿರಿ. ಮುಂದಿನ ಧರ್ಮಪಥವನ್ನು ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ತೋರಿಸಿದಿರಿ. ನಿಮ್ಮ ಉಪಕಾರ ನನ್ನ ಮೇಲೆ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಈ ನಿಮ್ಮ ಪರಮೋಪಕಾರವನ್ನು ನಾನು ಹೇಗೆ ತೀರಿಸಲಿ? ನೀವು ನೀಡಿದ ಧರ್ಮೋಪದೇಶಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದೇನೆ. ದಯಮಾಡಿ ನನ್ನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿರಿ. ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಯಾವ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡಿರಿ.

ಬಾಲಕ:- ನಂದಭದ್ರನೇ, ನಾನು ಈ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಏಳು ದಿನ ಸೂರ್ಯ ನಾರಾಯಣನ ಮಂತ್ರ ಜಪವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಕೈಕೊಂಡಿರುವ ಮಂತ್ರಜಪದ ಸಪ್ತಾಹದಲ್ಲಿ ಏಳೂ ದಿನಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಾನು ಆಹಾರವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಪೂರ್ಣ ಉಪವಾಸವಿದ್ದು ಸೂರ್ಯಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅನಂತರ ಈ ಶರೀರವನ್ನು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅನಂತರ ನೀನು ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ನನ್ನ ಸಲುವಾಗಿ ನಾನು ಪ್ರಾಣ ಪರಿತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಆ ನನ್ನ ಪಾಂಚಭೌತಿಕ ಶರೀರವನ್ನು ಬರ್ಬರಿಕಾ ತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗು. ಆ ತೀರ್ಥದ ತೀರದಲ್ಲಿ ದಂಡೆಯ ಮೇಲೆಯೇ ಆ ನನ್ನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶರೀರಕ್ಕೆ ಅಗ್ನಿಸಂಸಾರ ಮಾಡು. ಆ ದಗ್ಧ ದೇಹದ ಮೂಳೆಗಳನ್ನು ಈ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿಯೇ ತಂದು ಹಾಕು. ಈ ಬಹೂದಕ ತೀರ್ಥದ ತೀರದಲ್ಲಿ ನಾನು ಪ್ರಾಣತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಸೂರ್ಯನ ಒಂದು ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡು, ಸೂರ್ಯದೇವನೆಂದರೆ, ಸಾಮಾನ್ಯನಲ್ಲ. ದೇವತೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವಶ್ರೇಷ್ಠ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶಕ್ತಿ ಸರ್ವಸ್ವ, ವೇದಮೂರ್ತಿ, ಕರ್ಮಸಾಕ್ಷಿ ಜಗಚ್ಚಕ್ಷು. ಜಗದೀಶನ ಚಕ್ಷು ಕೂಡ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ನಾರಾಯಣನ ಆಸನ ಕೂಡ ಆಗಿದ್ದಾನೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣ ಎಂದೇ ಕರೆಯುವರು ಆ ಸವಿತೃ ದೇವನನ್ನು. ನೀನಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಭಗವಾನ್ ಸೂರ್ಯದೇವನ ಆರಾಧನೆಯನ್ನು ನಿತ್ಯ ನಿರಂತರವೂ ಮಾಡು. ಈ ಬಹೂದಕ ಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಸೂರ್ಯೋಪಾಸನೆಯನ್ನು ಅನವರತವೂ ಆಚರಿಸುವವರಿಗೆ ಅನಂತಾನಂತ ಪುಣ್ಯ. ಶಾಶ್ವತ ಸದ್ಗತಿ.'' ಹೀಗೆ ಪರಾಶರ ಪುತ್ರರಾದ ವ್ಯಾಸರು ನನ್ನ ಮುಂದೆ ಹೇಳಿದಂತೆಯೇ ನಾನು ನಿನ್ನ ಮುಂದೆ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ನೀನು ಕೇಳಿದೆ. ಮಾಘ ಶುದ್ಧ ಸಪ್ತಮಿ ದಿನದಂದು ಈ ಬಹೂದಕ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಅಕ್ಷಯ ಪುಣ್ಯ. ಅವರ ಪಿತೃಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಷಯ ತೃಪ್ತಿ. ಈ ಬಹೂದಕ ಕುಂಡದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಎಂದೇ ಆಗಲಿ- ಸ್ನಾನ, ದಾನ, ಜಪ, ಹೋಮ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಗಳು ಅನಂತ ಫಲಪ್ರದ.

ಜಪಮಾಡಿ ಜೀರ್ಣನಾದ : ತಪಮಾಡಿ ತೀರಿಕೊಂಡ

ನಾರದ:- ಹೀಗೆ ಹೇಳಿ ರೋಗಿಷ್ಠನಾದ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬಾಲಕನು ತನ್ನ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಮುಗಿಸಿದನು. ಅನಂತರ ಬಹೂದಕ ಕುಂಡಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿದನು. ಅಲ್ಲಿಯೇ ತೀರದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಒಂದು ಗಿಡದ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತು ಬದ್ಧ ಪದ್ಮಾಸನನಾಗಿ ನಿಶ್ಚಲವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಸೂರ್ಯಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸತೊಡಗಿದನು. ಊಟವಿಲ್ಲ. ಉಪಹಾರವಿಲ್ಲ, ನಿದ್ದೆಯಿಲ್ಲ. ನೀರಡಿಕೆ ಇಲ್ಲ. ವಿಶ್ರಾಂತಿ ಇಲ್ಲ, ವಿರಾಮವಿಲ್ಲ, ವಿಚ್ಛೇದನವಿಲ್ಲ, ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಹಗಲು, ರಾತ್ರಿ, ಮುಂಜಾವು-ಸಂಜೆ ದಿನದ ಇಪ್ಪತ್ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜಪವೇ ಜಪ. ತಪವೇ ತಪ. ಏಳನೆಯ ದಿನ ಆ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಬಾಲಕನ ಪ್ರಾಣಪಕ್ಷಿಯು ಹಾರಿ ಹೋಯಿತು. ಅವನ ಆದೇಶದ ಮೇರೆಗೆ ನಂದಭದ್ರನು ಅವನ ಶವವನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಂಡು ಬರ್ಬರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಹೂದಕ ತೀರದಲ್ಲಿ ದಹನ ಸಂಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ. ಸೂರ್ಯನ ದಿವ್ಯವಾದ ಮಂತ್ರವನ್ನು ಜಪಿಸುತ್ತಾ ಆ ಬಾಲಕನು ಪ್ರಾಣ ಪರಿತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದ. ಆ ಬಾಲಕನ ಭಕ್ತಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿ ಬಂದಿದ್ದರಿಂದ ಬಾಲಾದಿತ್ಯ ಎಂದು ವಿಗ್ರಹವು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆಯಿತು. ಬಹೂದಕ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಆ ಬಾಲಾದಿತ್ಯನ ಪೂಜೆ ಮಾಡುವವರ ಮೇಲೆ

ಪ್ರಸನ್ನನಾಗುತ್ತಾನೆ ಆ ಪ್ರಭಾಕರ, ಆರೋಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯವನ್ನು ಕರುಣಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮೋಕ್ಷದ ಉಪಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾನೆ. ಅನಂತರ ನಂದಭದ್ರನು ಬೇರೊಬ್ಬ ಮಡದಿಯೊಂದಿಗೆ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡನು. ಅವಳ ಹೊಟ್ಟೆಯಿಂದ ಅನೇಕ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಹಡೆದನು. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಸೂರ್ಯನ ಭಕ್ತರೇ. ಎಲ್ಲರೂ ಸೂರ್ಯನ ಉಪಾಸಕರೇ. ಬದುಕಿ ಇರುವವರೆಗೆ ಬಾಲಾದಿತ್ಯನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿದರು. ಮರಣಾನಂತರ ಶಿವಸಾಮೀಪ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದರು. ಅವರಾರಿಗೂ ಪುನರ್ಜನ್ಮವಿಲ್ಲ. ಈ ಬಹೂದಕ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮತ್ತು ಆ ಬಾಲಾದಿತ್ಯನ, ಈ ಬಾಲಕ ಭಕ್ತನ, ಮತ್ತು ಆ ನಂದಭದ್ರನ ಕಥೆಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೇಳಿದವರ ಮೇಲೆ ಸೂರ್ಯ ನಾರಾಯಣನು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ನಾರದರಿಂದ ಕ್ಷೇತ್ರ ರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ವಿವಿಧ ದೇವಿಯರ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ

ನಾರದ:- ಕೌಂತೇಯ, ಅನಂತರ ನಾನು ಈ ತೀರ್ಥವನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಲು ಅನೇಕ ದೇವಿಯರನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿದೆ ಮತ್ತು ಸಂರಕ್ಷಕರನ್ನಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದೆ ಅನೇಕ ದೇವಿಯರನ್ನು. ಆ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಹೇಳುವೆ ಕೇಳು. ಪರಮೇಶ್ವರನ ಅವನ ಪ್ರಕೃತಿಯಾದ ಶಕ್ತಿಯ ಪ್ರಸಾದದಿಂದಲೂ ಸಮಸ್ತ ವಿಧವಾದ ಸುಖಸಂಪತ್ತುಗಳು ಲಭಿಸುವವು. ಭಗವತೀ ಈಶ್ವರಿಯು ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇರುತ್ತಾಳೆ. ಈ ದೇವಿಯ ರೂಪಗಳು ಬುದ್ಧಿ, ಹ್ರೀ, ಪುಷ್ಟಿ, ಲಜ್ಜಾ, ತುಷ್ಟಿ, ಶಾಂತಿ, ಕ್ಷಮಾ, ಸ್ಪೃಹಾ, ಶ್ರದ್ಧಾ, ಚೇತನಾ, ಉತ್ಸಾಹ, ಶಕ್ತಿ, ಮಂತ್ರ ಶಕ್ತಿ, ಪ್ರಭುಶಕ್ತಿ-ಎಂದು ಬಗೆ ಬಗೆಯ ನಾಮಗಳಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಮೇಶ್ವರೀ ಶಕ್ತಿಯು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಕ. ಅವಿದ್ಯಾ ಬಂಧನದಿಂದ ಮಾನವನನ್ನು ಪಾರುಗೊಳಿಸಿ ವಿದ್ಯಾರೂಪವಾದ ಮೋಕ್ಷವನ್ನು ಕೊಡಲು ಈ ಭಗವತೀ ಶಕ್ತಿಯೇ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂದ್ರಾದಿ ದೇವತೆಗಳು ಈ ಪರಮೇಶ್ವರೀ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಆರಾಧಿಸಿಯೇ ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಭಗವತೀ ಶಕ್ತಿಗೆ ಪರಾಪ್ರಕೃತಿ ಎಂದೂ ಹೆಸರು. ಈ ಪರಾಪ್ರಕೃತಿಯೇ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹೆಸರುಗಳಿಂದ ಸರ್ವಭೂತಗಳ ಅಂತಃಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ನಿಯಮನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಈ ಎಲ್ಲ ಶಕ್ತಿ ಸ್ವರೂಪಿಣಿಯರಾದ ಮಹಾದೇವಿಯರನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆಗೈದು ಈ ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲಿನಿಯರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದೆ.

ದಿಕ್ಕು ದಿಕ್ಕಿಗೊಂದೊಂದು ದೇವತೆ

ಪೂರ್ವ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸ್ಕಂದಸ್ವಾಮಿಯಿಂದ ಸಿದ್ಧಾಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಿಸಿದೆ. ಸೃಷ್ಟಿಯ ಆದಿಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವಿರ್ಭೂತಳಾದ. ಈ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಮೂಲ ಪ್ರಕೃತಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಸಿದ್ಧಪುರುಷರು ಈ ಈಶ್ವರಿಯನ್ನು ನಿರಂತರವೂ ಆರಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಿದ್ಧಾಂಬಿಕೆ ಎಂದು ಅವಳಿಗೆ ಹೆಸರು ಬರಲು ಇದೇ ಕಾರಣ. ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ತಾರಾದೇವಿಯ ಸ್ಥಾಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವೆನು, ಹಿಂದೆ ದೇವತೆಗಳೆಲ್ಲರೂ ದುಃಖಸಾಗರದಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾರಣ ಮಾಡಲಿಕ್ಕಾಗಿ ಕೂರ್ಮ ರೂಪಿಯಾದ ಹರಿಯನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿದರು. ಶ್ರೀ ವಿಷ್ಣುವು ಕಚ್ಛಪರೂಪದಿಂದ ತಾರಾದೇವಿಯಲ್ಲಿ ಆವಿಷ್ಟನಾಗಿ

ದೇವತೆಗಳ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದನು. ಪರ್ವತ ಪುತ್ರಿಯಾದ ಶಕ್ತಿದೇವಿಯು ಕೂರ್ಮರೂಪಿ ಭಗವಂತನ ಆವೇಶದಿಂದ ದೇವತೆಗಳನ್ನು ತಾರಣ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ತಾರಾದೇವಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿತು. ನನ್ನ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾದ ಆರಾಧನೆಯಿಂದ ಪ್ರಸನ್ನಳಾಗಿ ಆ ತಾರಾದೇವಿಯು ದಕ್ಷಿಣ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಯನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿ ಬಂದು ನೆಲೆಸಿದ್ದಾಳೆ.

ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಭಾಸ್ವರಾ, ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ನಂದಿನಿ

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಭಾಸ್ವರಾ ದೇವಿಯು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಈ ದೇವಿಯ ಪ್ರಭಾಪುಂಜದಿಂದಲೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಕ್ಷತ್ರ ಮಂಡಲವು ಉದ್ಭಾಸಿತ ವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವಳ ಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೇ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಕ್ಷತ್ರ ಮಂಡಲವು ಗಗನಾಂಗಣದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಆರಾಧನೆ ಮಾಡಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಮೇಲಿನ ಮುಚ್ಚಳದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿದ್ದು ಗ್ರಹಣಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿದ್ದ ಆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅನೇಕ ಕೋಟಿ ದೇವಿಯರಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರಚಂಡಳಾದ ಈ ಭಾಸ್ವರಾ ಶಕ್ತಿಯು ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುತ್ತಾಳೆ. ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಯೋಗ ನಂದಿನೀ ದೇವಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪೂರ್ವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪರಾಕೃತಿಯ ಶರೀರದಿಂದ ಇವಳು ಪ್ರಕಟ. ಇವಳ ಕೃಪಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸನಕಾದಿಗಳಿಗೆ ಯೋಗ ಸಿದ್ಧಿಪ್ರಾಪ್ತಿ. ಅದರಿಂದಲೇ ಸಂತುಷ್ಟರಾದ ಆ ಮಹಾತ್ಮರು ಇವಳನ್ನು ಯೋಗೀಶ್ವರ ಎಂದು ಕರೆದರು. ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ ಕಟಾಹದ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ ಈ ದೇವಿಯನ್ನು ನಾನು ಆರಾಧನೆಗೈದು ಉತ್ತರ ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತಳಾಗಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಸ್ಕಂದ ಮಹಾಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತೈದನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

ನವದುರ್ಗೆಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ

ಅಧ್ಯಾಯ - ೩೬

ಅನಂತರ ನವದುರ್ಗೆಯರನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿ ಮೆಚ್ಚಿಸಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಕರೆತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ತ್ರಿಪುರಾಸುರನನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವಾಗ ಜಗದೀಶ್ವರನಾದ ಶಂಕರನು ತಾನೇ ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯು ತ್ರಿಪುರವಧೆಯ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಪರಮೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತಳಾಗಿ ತ್ರಿಪುರಾಸುರನನ್ನು ಭಸ್ಮ ಮಾಡಿದಳು. ಇದರಿಂದ ಅವಳಿಗೆ ತ್ರಿಪುರೇಶ್ವರಿ ಎಂಬ ಹೆಸರು ಬಂದಿತು. ಅಮರೇಶ್ವರ ಪರ್ವತದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಲೋಕವಂದ್ಯಳಾದ ಈ ಮಹಾದೇವಿಯನ್ನು ಭಟ್ಟಾದಿತ್ಯನ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ತಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ವರಾಹ ರೂಪಿಯಾದ ಭಗವಾನ್ ವಿಷ್ಣುವಿನ ಆವೇಶದಿಂದ ವಿಶ್ವವಂದ್ಯಳಾದ ಕೋಲಾಂಬಾ ದೇವಿಯನ್ನು ನಾನು ಆರಾಧಿಸಿ ವರಾಹ ಗಿರಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ತಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಇದೇ ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ತಿಕೇಯನಿಂದ ಕಪಾಲೇಶ್ವರೀ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಮಹಾದೇವಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿಸಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ತ್ರಿಪುರಾ, ಕೋಲಾಂಬಾ, ಕಪಾಲೇಶ್ವರೀ ಎಂಬ ಮೂರು ಶಕ್ತಿಗಳು ಪೂರ್ವದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತವಾಗಿವೆ. ಇದೇ ಕ್ರಮದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಸುವರ್ಣಾಕ್ಷಿ, ಚರ್ಚಿತಾ, ತ್ರೈಲೋಕ್ಯವಿಜಯಾ ಎಂಬ ಮೂರು

ಮಹಾದುರ್ಗೆಯ ಶಕ್ತಿರೂಪಗಳನ್ನು ನಾನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಗೊಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಸುವರ್ಣಾಕ್ಷೀ ದೇವಿಯು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಸಂರಕ್ಷಣಕಾರಿಣಿ ಆಗಿದ್ದಾಳೆ. ಇವಳನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ನಮಸ್ಕರಿಸಿ ಆರಾಧನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮೂವತ್ಮೂರು ಕೋಟಿ ದೇವಿಯರು ಪ್ರಸನ್ನರಾಗುವರು. ಸರ್ವಕಾಮಪ್ರದಳಾವ ಚರ್ಚಿತಾದೇವಿಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಬೇಡಿಕೊಂಡು ನಾನು ರಸಾತಳದಿಂದ ಕರೆದು ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮೂರನೇಯವಳಾದ ತ್ರೈಲೋಕ್ಯ ವಿಜಯಾ ದೇವಿಯನ್ನು ನಾನು ಚಂದ್ರಮಂಡಲದಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿ ಕರೆತಂದಿದ್ದೇನೆ. ರೋಹಿಣೀ ರಮಣನಾದ ಚಂದ್ರನು ಇವಳ ಆರಾಧನೆಯಿಂದ ತ್ರಿಭುವನದ ವಿಜಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ. ಅದರಿಂದಲೇ ಇವಳಿಗೆ ತ್ರಿಭುವನವಿಜಯಾ ಎಂಬ ಹೆಸರು. ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ನಾನು ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕದಿಂದ ಏಕವೀರಾ ದೇವಿಯನ್ನು ಕರೆತಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅವಳು ತನ್ನನ್ನು ಆರಾಧಿಸುವ ಮಾನವರಿಗೆ ಎಲ್ಲ ಅಭೀಷ್ಟಗಳನ್ನು ನೀಡುವಳು. ಶಾಖೋತ್ತರ ಎಂಬ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ನಾನು ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ 'ಹರಸಿದ್ಧಿ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಉತ್ತರ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಳಾದ ಈ ದೇವಿಯ ಉಪಾಸಕರ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಶಾಕಿನಿ ಡಾಕಿನಿ ಮುಂತಾದ ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳು ಸುಳಿಯಲಾರವು.

ಮೂರನೇಯ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯು ಈಶಾನ ಕೋಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಪಾರ್ವತಿದೇವಿಯ ಶರೀರದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದು ಚಂಡಮುಂಡ ಎಂಬ ದೈತ್ಯರನ್ನು ಇದೇ ಚಂಡೀದೇವಿಯು ಕೊಂದು ಹಾಕಿದಳು. ಈ ಚಂಡಿಕಾ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ದುರ್ಗಾದೇವಿಯ ಸುತ್ತಲೂ ಕೋಟ್ಯಾವಧಿ ದೇವಿಯರು ನಿಂತುಕೊಂಡು ಸೇವೆ ಗೈಯುತ್ತಿರುವರು. ಈ ದೇವಿಯ ಪ್ರಣಾಮ ಪೂಜೆ, ಪರ್ಯುಪಾಸನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಮಾನವರು ಎಲ್ಲ ವಿಧವಾದ ಅರಿಷ್ಟಗಳಿಂದಲೂ, ಅನಿಷ್ಟಗಳಿಂದಲೂ ಬಿಡುಗಡೆ ಹೊಂದುವರು. ಹೀಗೆ ನಾನು ಈ ತೀರ್ಥದ ನಾಲ್ಕೂ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಭಕ್ತ ಜನರ ಮನೋವಾಂಛಿತ ಪೂರ್ತಿಗಾಗಿ ಈ ವಿವಿಧ ದೇವಿಯರನ್ನು ಒಲಿಸಿಕೊಂಡು ತಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇವರು ಈ ಸ್ಥಾನ, ಈ ತೀರ್ಥ, ಈ ಕ್ಷೇತ್ರ ಇವುಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಅನುಚರೀ ದೇವೀಗಳಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಸಹಚರೀ ಶಕ್ತಿಯರಿಂದಲೂ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ.

ಸೋಮನಾಥನ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವ, ಮಾನವ ಗರ್ಭವಾಸ ಹಾಗೂ ಶರೀರ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಪ್ರಕಾರದ ನಿರೂಪಣೆ, ಸೋದರರ ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆ

ನಾರದ:- ಈಗ ನಾನು ಸೋಮನಾಥನ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅರ್ಜುನ, ಇದು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನ ಮಾತು. ತ್ರೇತಾಯುಗದ ಸಮಾಚಾರ, ಗೌಡ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಊರ್ಜಯಂತ, ಪ್ರಾಳೇಯ ಎಂಬ ಇಬ್ಬರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು. ಇಬ್ಬರೂ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞರು. ಇಬ್ಬರೂ ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿಗಳು. ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಪಾರಂಗತರು. ವೇದಗಳಲ್ಲಿ ಕೋವಿದರು, ಶಾಸ್ತ್ರ ಪಾರಗಂತರು ಕೂಡ. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಒಂದು ದಿನ ಪುರಾಣ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಒಂದು ಶ್ಲೋಕ ಬಿದ್ದಿತು.

''ಪ್ರಭಾಸಾದ್ಯಾನಿ ತೀರ್ಥಾನಿ ಪುಲಸ್ತ್ಯಾಯಾಽಹ ಪದ್ಮಭೂಃ ।
ನ ಯೈಸ್ತತ್ರಾಪ್ಲುತಂ ಚೈವ ನ ತೈಸ್ತೀಥದಮುಪಾಸಿತಮ್ ।

ಪ್ರಭಾಸತೀರ್ಥ ಮೊದಲಾದ ಪುಣ್ಯತೀರ್ಥಗಳ ಬಣ್ಣನೆಯನ್ನು ಸ್ವಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಚತುರ್ಮುಖನ ಮುಖದಿಂದ ಪ್ರಭಾಸಾದಿ ತೀರ್ಥದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮರು ಪುಲಸ್ತ್ಯರು. ಈ ತೀರ್ಥಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರು ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿಲ್ಲವೋ ಅವರಿಗೆ ತೀರ್ಥಸ್ನಾನದ ಪುಣ್ಯವಿಲ್ಲ.'' ಈ ಪದ್ಯವನ್ನು ನೋಡಿದ ಕೂಡಲೇ ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ವಿಷಾದ ಎನಿಸಿತು. ಇಷ್ಟು ದಿನ ಪ್ರಭಾಸತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸ್ನಾನ ಮಾಡದ ತಮ್ಮ ಜನ್ಮ ವ್ಯರ್ಥ ಎನಿಸಿತು. ಕೂಡಲೇ ಅವರು ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಗೆ ಹೊರಟರು. ಪಾದಚಾರಿಗಳಾಗಿ ಬೆಟ್ಟ ಬಯಲುಗಳನ್ನು ಹೊಳೆ ಹಳ್ಳಗಳನ್ನು ದಾಟುತ್ತ ತಮ್ಮ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಮುಂದು ಮುಂದುವರಿಸಿದರು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನರ್ಮದಾ ತಟಾಕಕ್ಕೆ ಬಂದರು. ಅನೇಕ ಮುನಿ ಮಹರ್ಷಿಗಳು ನರ್ಮದಾ ತೀರದಲ್ಲಿ ಪರ್ಣಕುಟೀರಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು ತಪಂಗೈಯುತ್ತಿದ್ದರು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಗುಪ್ತಕ್ಷೇತ್ರವಾದ ಮಹೀಸಾಗರ ಸಂಗಮತೀರ್ಥದ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡು, ಅಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಪ್ರಭಾಸದ ದಾರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದರು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಊರೂ ಇರಲಿಲ್ಲ. ನಿರ್ಜನ ಪ್ರದೇಶ. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಯಾತ್ರಿಕರು ಹಸಿವೆ ನೀರಡಿಕೆಯಿಂದ ಬಳಲಿದರು. ಎಲ್ಲಿಯೂ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ತುತ್ತು ಅನ್ನ ದೊರೆಯಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಹನಿ ನೀರೂ ಕೂಡಿಯಲು ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಸಿದ್ಧಲಿಂಗ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಾಗ ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಬಹಳ ಬಸವಳಿದು ಬವಳಿ ಬಂದು ಬಿದ್ದುಬಿಟ್ಟರು. ಮೂರ್ಛಾಕ್ರಾಂತರಾದರು. ಕೆಲವು ಕ್ಷಣಗಳ ಮೇಲೆ ತಂಗಾಳಿ ಬೀಸಿತು. ಇಬ್ಬರಿಗೂ ಎಚ್ಚರ ಬಂದಿತು. ಆಗ ಪ್ರಾಳೇಯನು, ಊರ್ಜಯಂತನನ್ನು ಕುರಿತು ನುಡಿದನು.

''ಮಿತ್ರನೇ, ನಾನು ಹಿರಿಯರಿಂದ ಕೇಳಿದ ಒಂದು ಮಾತು ಈಗ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ತೀರ್ಥಯಾತ್ರೆಯ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಕೊರಗಿ ಸೊರಗಿ ಕಳೆಗೆಟ್ಟು ಕ್ಷೀಣನಾದ ಮಾನವನು ಎಷ್ಟೇ ದಾನ ಮಾಡಲಿ, ಏನನ್ನೇ ದಾನ ಮಾಡಲಿ ಅದರಿಂದ ಭಗವಾನ್ ಸೋಮನಾಥನು ಸುಪ್ರಸನ್ನ ಆಗುತ್ತಾನೆ.'' ಪ್ರಾಳೇಯನ ಈ ಮಾತು ಅವನ ಮಿತ್ರನಿಗೂ ಸಮ್ಮತ ಎನಿಸಿತು. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಮೂರ್ಛೆ ತಿಳಿದೆದ್ದು ಮತ್ತೆ ಮುಂದಿನ ದಾರಿ ಹಿಡಿದರು. ಪ್ರಭಾಸದತ್ತ ಹೆಜ್ಜೆ ಹಾಕಿದರು.

ಈ ಇಬ್ಬರೂ ಶೋತ್ರಿಯ ಯಾತ್ರಿಕರ ಹರ - ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನೂ ತೀರ್ಥಸ್ನಾನ ದೀಕ್ಷೆಯನ್ನೂ ನೋಡಿ ಪರಮ ಪ್ರಸನ್ನನಾದ ಆ ಪರಮೇಶ್ವರ. ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ದಾರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದರ್ಶನ ನೀಡಿದ. ಭಗವಂತನ ಕೃಪಾಪೂರ್ಣ ದೃಷ್ಟಿಯು ಅವರ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದಕೂಡಲೇ ಅವರಿಗೊಂಡು ಹೊಸ ಚೈತನ್ಯವೇ ಬಂದಂತಾಯಿತು. ಕಳೆಗುಂದಿದ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಬಲ ಬಂದಿತು. ಉಪವಾಸ ಹಾಗೂ ಮಾರ್ಗಾಯಾಸದಿಂದ ತ್ರಾಣಗೆಟ್ಟು ಕ್ಷೀಣವಾದ ಅವರ ಶರೀರಗಳು ಪರಮೇಶ್ವರನ ಕರುಣಾ ಕಟಾಕ್ಷದ ನಿರೀಕ್ಷಣೆಯಿಂದ ಚೈತನ್ಯದ ಚಿಲುಮೆಗಳಾಗಿ ಕಳೆ, ಕಾಂತಿಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸತೊಡಗಿದವು. ಅವರಿಬ್ಬರೂ ಮುಂದೆ ಪ್ರಭಾಸತೀರ್ಥಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅಲ್ಲಿ ಪುಣ್ಯೋದಕದಲ್ಲಿ ಮಿಂದು, ಸೋಮನಾಥನನ್ನು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಆರಾಧಿಸಿದರು. ಅವರ ಭಕ್ತಿಯುಕ್ತವಾದ ಆರಾಧನೆ, ಉಪವಾಸ, ಉಪಾಸನೆಯಿಂದ ಪರಿತುಷ್ಟನಾದ ಸೋಮನಾಥನು, ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ತನ್ನ ಪಾರ್ಷದರಾಗಿ ಅಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲು ಅಪ್ಪಣೆ ಮಾಡಿದನು. ಅವರು ಈಗಲೂ ಸೋಮನಾಥದ ಸಿದ್ದೇಶ್ವರಲಿಂಗ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ಊರ್ಜಯಂತ,

ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಳೇಯ. ಸೋಮಕುಂಡ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿಯೂ ಮಹೀಸಾಗರ ಸಂಗಮದಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ನಾನ ಮಾಡಿ ಸೋಮನಾಥನ ಸೇವೆಗಾಗಿ ನಿಂತ ಆ ಇಬ್ಬರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪಾರ್ಷದವರನ್ನು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ಸರ್ವಪಾಪಗಳಿಂದಲೂ ಬಿಡುಗಡೆ. ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಹಿಂದೆ ಇದೇ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಹಾಟಕೇಶ್ವರ ಎಂಬ ಲಿಂಗವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಏಕಾಗ್ರಚಿತ್ತದಿಂದ ತನ್ನ ನಾಲ್ಕೂ ಮುಖಗಳಿಂದ ಈ ಹಾಟಕೇಶ್ವರನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಕೇಳು.

ಬ್ರಹ್ಮಕೃತ ಶಿವಸ್ತುತಿ

''ಭಗವಂತನಾದ ರುದ್ರನೇ, ಸೂರ್ಯನಂತೆ ಅಮಿತ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ಕಳಕಳಿಸುವ ನಿನಗೆ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರ. ಈ ಜಗತ್ತಿನ ಹುಟ್ಟು ಸಾವುಗಳಿಗೆ ನೀನೇ ಕಾರಣ. ಪಂಚಮಹಾ ಭೂತಗಳು ನಿನ್ನ ಒಂದೊಂದು ರೂಪಗಳೇ ಆಗಿದ್ದು, ಸರ್ವಲೋಕಗಳನ್ನು ನೀನೇ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಕರ್ಮಯೋಗಿಯೂ ಅಮೃತಸ್ವರೂಪಿಯೂ ಉಗ್ರ ರೂಪಿಯೂ, ಕಾಮಸಂಹಾರಕನೂ, ಯಜಮಾನ ಮೂರ್ತಿಯೂ ಆದ ನಿನಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆ.

ಅರ್ಜುನ:- ''ಮಹರ್ಷಿಯೇ! ನೀನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ ಮಹೀಸಾಗರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮುಖ್ಯವಾದ ತೀರ್ಥಗಳು ಯಾವವು? ಅವುಗಳ ಬಣ್ಣನೆಯನ್ನು ಮಾಡು.''

ಸೂರ್ಯ-ನಾರದರ ಸಂವಾದ

ನಾರದ:- ''ಅರ್ಜುನ, ಮಹೀಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಜಯಾದಿತ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಒಂದು ತೀರ್ಥವಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣನೇ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಅದರ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವದ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳು. ನಾನು ಈ ಮಹೀಸಾಗರ ಸಂಗಮವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಭಗವಾನ್ ಸೂರ್ಯದೇವನ ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಸೌರಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆ ಭಾಸ್ಕರನಿಗೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಆಸನದ ಮೇಲೆ ಆಸೀನನಾದೆ. ಆ ಕಮಲಿನೀಪತಿಯು ಅರ್ಘ್ಯ ಪಾದ್ಯಾದಿಗಳಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಪೂಜಿಸಿ ಮಂದಹಾಸ ಮಧುರವಾದ ವಾಣಿಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದನು - ''ಬ್ರಹ್ಮರ್ಷಿಗಳೇ! ತಾವು ಎಲ್ಲಿಂದ ದಯಮಾಡಿಸಿದಿರಿ? ಮುಂದೆ ಎತ್ತ ಪ್ರಯಾಣ?'' ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಉತ್ತರಿಸಿದೆ- ''ಪ್ರಭಾಕರ, ಭಾರತವರ್ಷದ ಮಹೀಸಾಗರ ಸಂಗಮಸ್ಥಾನದಿಂದ ನಾನು ನಿನ್ನ ದರ್ಶನಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ.''

ಸೂರ್ಯ:- ''ಮಹರ್ಷಿಗಳೇ, ನೀವು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ ಆ ಮಹೀಸಾಗರ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಈಗ ಯಾವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಇರುತ್ತಾರೆ? ಅವರ ಸ್ವರೂಪ ಏನು? ಸ್ವಭಾವ ಯಾವ ವಿಧ? ಅವರ ಗುಣಗಳು ಏನು? ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನನಗೆ ಹೇಳಿರಿ.''

ಭಗವಾನ್, ಕಿರಣಮಾಲಿಯು ಕೇಳಿದ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನಾನು ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಹೀಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿದೆ - ''ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣನೇ! ಇದೀಗ ನನಗೆ ಧರ್ಮಸಂಕಟ. ಆ ಮಹೀಸಾಗರ ಸಂಗಮಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದರೆ, ತನ್ನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇದ್ದವರು ಎಂಬ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ನಿಮಗೆ ಎನಿಸಬಹುದು. ಅವರನ್ನು ನಿಂದೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದಂತಾಗುವದು. ವಸ್ತುತಃ ಅವರು ನಿಂದನೆಗೆ ಪಾತ್ರರೇ ಅಲ್ಲ. ವಂದನೆಗೇ ಅವರು ಅರ್ಹರು. ಅವರ ಗುಣಗಳು ಪ್ರಶಂಸನೀಯ, ಸ್ವಭಾವ

ವರ್ಣನೀಯ. ಮಹಿಮೆ ಮಾನನೀಯ. ಅದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಹೇಳಿದರೆ ನನಗೆ ದೋಷ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ನನ್ನದೊಂದು ವಿಜ್ಞಪ್ತಿ. ಆ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಸ್ವತಃ ನೀನೇ ಅಲ್ಲಿಗೇ ಬಂದು ಏಕೆ ನೋಡಬಾರದು?'' ಈ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿ ಅತ್ಯಾಶ್ಚರ್ಯ ಭಗವಾನ್ ಭಾನುಮಾಲಿಗೆ. ಅವನು ನನ್ನ ಆ ಪುಣ್ಯಸ್ಥಳಕ್ಕೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಬರುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ನೀಡಿ ನನ್ನನ್ನು ಬೀಳ್ಕೊಟ್ಟ. ನಾನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೊರಟೆ.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂಪದಲ್ಲಿ ಭಾಸ್ಕರ

ಇತ್ತ ಆ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣನು ಒಂದು ರೂಪದಿಂದ ತನ್ನ ಮೂಲಸ್ಥಳವಾದ ನಕ್ಷತ್ರಲೋಕದ ವಕ್ಷಸ್ಥಳದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಯೋಗಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ರೂಪ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಭೂಲೋಕದ ಸಮುದ್ರ ತೀರಕ್ಕೆ ಐತಂದನು. ಮಹಾತೇಜಸ್ವಿಯಾದ ಓರ್ವ ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ರೂಪದಿಂದ ಅವನು ಆ ಮಹೀಸಾಗರ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ದಯಮಾಡಿಸಿದನು. ಅವನ ತೇಜಸ್ವಿಯಾದ ಮುಖ ಮಂಡಲ. ಪಿಂಗಲವರ್ಣದ ಜಟಾಮಂಡಲ, ಬ್ರಹ್ಮವರ್ಚಸ್ಸು, ಮತ್ತು ದೇಹದೀಪ್ತಿಯನ್ನು ಕಂಡು ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿದ್ದ ಹಾರೀತ ಮೊದಲಾದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರು. ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸಿದರು. ಪ್ರಸನ್ನ ಮನದಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದರು. ''ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಶ್ರೇಷ್ಠರೇ! ಇಂದಿನ ದಿನವೇ ನಮಗೆ ಸುದಿನ. ಈ ಸ್ಥಾನವು ಇಂದು ಧನ್ಯ. ತಮ್ಮಂಥ ಮಹನೀಯರು ಸ್ವಸಂತೋಷದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಪಾದಾರ್ಪಣ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಭೂಮಿಯು ಪಾವನತಮವಾಯಿತು. ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅತಿಥಿರೂಪ ದಿಂದ ಬಂದರೆ ಗೃಹಸ್ಥರ ಜೀವನವೇ ಧನ್ಯ. ಅವರ ಮನೆ ಪರಮ ಪವಿತ್ರ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ದಯಮಾಡಿ ನಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಗೆ ಬರಬೇಕು. ಪಾದಧೂಳಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಗೃಹಗಳನ್ನು ಪವಿತ್ರಗೊಳಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಆತಿಥ್ಯವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿ ಅಲ್ಲಿ ಭೋಜನ ಮಾಡಿ, ವಿಶ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಮ್ಮನ್ನೂ ನಮ್ಮ ಸ್ಥಾನವನ್ನೂ ಪುನೀತಗೊಳಿಸಬೇಕು. ವೃದ್ಧಬ್ರಾಹ್ಮಣ:- ''ವಿಪ್ರೋತ್ತಮರೇ, ಭೋಜನ ಎರಡು ಬಗೆಯಾಗಿದೆ.'' ನೀವು ತಿಳಿದಿರುವಿರಷ್ಟೇ? ಪ್ರಾಕೃತಭೋಜನ ಪರಮಭೋಜನ ಎಂದು ನಾನು ಈಗ ನಿಮ್ಮಿಂದ ಪರಮಭೋಜನವನ್ನು ಪಡೆಯಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನೀಡುವಿರಷ್ಟೇ?'' ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಈ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ಹಾರೀತಮುನಿಯು ತನ್ನ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತ ಓರ್ವ ವಿಪ್ರ ವಟುವಿಗೆ ಹೇಳಿದ.

ಪ್ರಾಕೃತಭೋಜನ ಮತ್ತು ಪರಮಭೋಜನ

''ವತ್ಸ ಕಮಠ! ಈ ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ಕೇಳಿದ ಪರಮಭೋಜನ ಎಂದರೆ ಏನು ಎಂಬುವದನ್ನು ನೀನು ತಿಳಿದಿರುವೆಯಾ?''

ಕಮಠ:- ತಂದೆಯೇ, ನಾನು ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡಿ ಆ ಪರಮ ಭೋಜನದ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಈ ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಿಗೆ ಅಂಥ ಪರಮಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಗೂ ಅವರನ್ನು ಸಂತೃಪ್ತಿ ಪಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಕೃತಿ ಮೊದಲಾದ ಇಪ್ಪತ್ನಾಲ್ಕು ತತ್ವಗಳನ್ನೂ. ಆ ತತ್ವಾಭಿಮಾನಿ ದೇವತೆಗಳನ್ನೂ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವ ಊಟಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಕೃತಭೋಜನ ಎನ್ನುವರು. ಈ ಪ್ರಾಕೃತ ಭೋಜನವು ಮಧುರ, ಆಮ್ಲ, ಕಟು,

ಲವಣ, ಕಷಾಯ, ತಿಕ್ತ ಎಂದು ಆರು ರಸವುಳ್ಳದ್ದು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಿಹಿ, ಹುಳಿ, ಕಹಿ, ಉಪ್ಪು, ಒಗರು, ಖಾರ ಇವೇ ಆರು ರಸಗಳು. ಈ ಭೋಜನವು ಭಕ್ಷ್ಯ, ಭೋಜ್ಯ, ಪೇಯ, ಲೇಹ್ಯ, ಚೋಷ್ಯ ಎಂದರೆ ಉಣ್ಣುವುದು, ತಿನ್ನುವುದು, ಕುಡಿಯುವುದು, ನೆಕ್ಕುವದು, ಚೀಪುವುದು ಎಂದು ಐದು ಬಗೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ತರಹದ ಪ್ರಾಕೃತಭೋಜನದಿಂದ ಕ್ಷೇತ್ರ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಪಾಂಚಭೌತಿಕ ಶರೀರವು ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಬಗೆಯ ಭೋಜನಕ್ಕೆ ಪರಮಭೋಜನ ಎನ್ನುವರು. ಸ್ವಯಂ ಆತ್ಮನಿಗೆ ನೀಡುವ ಭೋಜನವೇ ಪರಮಭೋಜನ ಎನಿಸುವುದು. ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಧಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳಾದ ಶ್ರುತಿ, ಸ್ಮೃತಿ, ಪುರಾಣಗಳ ಶ್ರವಣ ಮಾಡಿಸಿ ಜ್ಞಾನರೂಪ ಅನ್ನವನ್ನು ಉಣಬಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಭೋಜನ ಎನ್ನುವರು. ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞನಾದ ಆತ್ಮನು ಇಂಥ ಜ್ಞಾನಾನ್ನವನ್ನು ಉಣ್ಣುವ ಭೋಕ್ತಾರ. ಶರೀರದ ಎರಡು ಕಿವಿಗಳೇ ಈ ಅನ್ನಗ್ರಹಣಕ್ಕೆ ಮುಖ. ತಂದೆಯೇ, ಈ ಪರಮ ಬೋಜನವನ್ನು ನಾನು ಇಂದು ನಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಬಂದ ಈ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೂಪೀ ಅಥಿಥಿದೇವತೆಗೆ ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ.'' ಎಂದು ತಂದೆಯ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಆ ಕಮಠ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ವಿಪ್ರ ವಟುವು ಆ ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿ ವಿನಯದಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಂಡನು.

ಕಮಠ: ''ವಿಪ್ರೋತ್ತಮರೇ, ತಮ್ಮ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ ಮಾಡಿರಿ. ಇಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ನೆರೆದವರು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ವಿದ್ವನ್ ಮಣಿಗಳು. ಈ ಪಂಡಿತ ಮಂಡಳಿಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಾನು ತಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ತಮಗೆ ಅಪೇಕ್ಷಿತವಾದ ಪರಮಭೋಜನವನ್ನು ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ತಮ್ಮನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ.'' ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. (ಚಿಕ್ಕ ಮಗುವಾದ ಕಮಠನ ಭಾವಗರ್ಭಿತವಾದ ಈ ನುಡಿಯನ್ನು ಕೇಳಿ, ಅತಿಥಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೇ ತೇಜೋಬೀಜದಂತಿರುವ ಆ ವಿಪ್ರ ವಟುವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿದ. ಅಚ್ಚರಿಯಿಂದ ಕಣ್ಣನ್ನು ಅಗಲಿಸಿ ನೋಡಿದ. ಆ ಎಳೆ ಕಂದಮ್ಮನ ಎದುರು ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಮುಂಡಿಗೆಯಂತಿದ್ದ ತನ್ನ ಪ್ರಥಮ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ- ''ಜೀವನು ಹೇಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ?

ಚಿಕ್ಕ ಮಗು - ಪಕ್ವ ವಿಚಾರ

ಕಮಠ: ''ಬ್ರಹ್ಮನ್! ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು ನನಗೆ ಗುರು ವಂದನೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡಿರಿ. ಮೊದಲು ನನ್ನ ವಿದ್ಯಾಗುರುವಿಗೂ ಅನಂತರ ಸನಾತನ ಧರ್ಮಕ್ಕೂ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಈ ಮೊದಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ವೇದಾರ್ಥ ಸಮ್ಮತವಾದ ಸಮಾಧಾನವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಜೀವನು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ಪಡೆಯಲು ಮೂರು ವಿಧವಾದ ಕರ್ಮವು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಪುಣ್ಯ, ಪಾಪ, ಮಿಶ್ರಿತ ಎಂದು ಮೂರು ಬಗೆಯಾಗಿದೆ ಕರ್ಮ. ಸಾತ್ವಿಕ, ರಾಜಸ, ತಾಮಸ ಎಂದೂ ಈ ಕರ್ಮವು ತ್ರಿವಿಧವಾಗಿದೆ. ಈ ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಅನುಸಾರವಾಗಿ ಸಾತ್ವಿಕ ಪುರುಷರು ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಪುಣ್ಯರಾಶಿಯು ಸವೆದ ಬಳಿಕ ಸ್ವರ್ಗ ಚ್ಯುತರಾಗಿ ಕೆಳಗೆ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿ ಸಿರಿವಂತರಾಗಿ ಧರ್ಮಿಷ್ಠರಾಗಿ ಸುಖೋಪಭೋಗಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ತಮೋಗುಣಿಗಳಾದ ಜನರು ನರಕದಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ, ಯಮಯಾತನೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅನಂತರ ಮರ, ಬಳ್ಳಿ, ಕಂಠಿ, ಪೊದೆ ಮುಂತಾದ ಸ್ಥಾವರ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆ ಬಳಿಕ ಬಹುಕಾಲ

ಕಳೆಯಬೇಕು. ದೊಡ್ಡವರು ಯಾರಾದರೂ ಯೋಗಾಯೋಗದಿಂದ ಈ ಸ್ಥಾವರಗಳಿದ್ದಲ್ಲಿಯೇ ಬಂದರೆ ಅವರ ಸಂದರ್ಶನ, ಸಹವಾಸ, ಸ್ಪರ್ಶಗಳಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಾವರ ಶರೀರದಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾನವ ಜನ್ಮ ಪಡೆಯುವರು.

ಮಾನವರಾದ ಮೇಲೆ ಕೂಡ ಅವರು ದುಃಖಿಗಳೂ ದರಿದ್ರರೂ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಥವಾ ಕುರುಡ, ಕುಂಟ, ಮೂಕ, ಕಪ್ಪೆ, ಕುಳ್ಳ, ಗೂನ ಮುಂತಾಗಿ ಅಂಗವಿಕಲರಾಗಿ ಜನಿಸುವರು. ಇಂಥ ಜನರನ್ನು ಈಗ ನಾವು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಕಾಣುತ್ತೇವೆ. ಇವೆಲ್ಲವೂ ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಬಹುಪಾಪದ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು. ಪಾಪ ಪುಣ್ಯ ಮಿಶ್ರವಾದ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಮಾನವರು ಪಶುಪಕ್ಷಿ ಮುಂತಾದ ಯೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವರು. ಅನಂತರ ಅವರು ಮಾನವರಾಗಿ ಹುಟ್ಟುತ್ತಾರೆತ ಅಧಿಕಾಧಿಕ ಪುಣ್ಯ, ಅತ್ಯಲ್ಪ ಪಾಪ ಮಾಡಿದ ಮಾನವರು, ಮೊದಲು ದುಃಖ ಅನುಭವಿಸಿ ಅನಂತರ ಬಹುಕಾಲ ಸುಖವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವರು. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಪಾಪ, ಅತ್ಯಲ್ಪ ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಮಾನವರು ಈಗ ಮೊದ ಮೊದಲು ಸುಖಿಗಳಾಗಿದ್ದು ಅನಂತರ ದುಃಖಿಗಳಾಗಿರುವರು. ಇದು ಮಿಶ್ರಿತ ಕರ್ಮದ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಮನುಷ್ಯ ಉತ್ಪತ್ತಿಯ ಪ್ರಸಂಗವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಕೇಳಿರಿ.

ಜೀವನ ಹುಟ್ಟು

ಸ್ತ್ರೀ-ಪುರುಷರ ಸಂಕಪರ್ಕದಿಂದ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಜ್ಞಾನೇಂದ್ರಿಯಚ, ಮನಸ್ಸು, ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಶುಭಾಶುಭ ಕರ್ಮಗದಳ ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದ ಒಡಗೂಡಿಕೊಂಡು ಜೀವನುಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶಮಾಡಿ ರಜೋವೀರ್ಯಮಯವಾದ ಗರ್ಭಾಶಯದಲ್ಲಿ ಉಳಇದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಜೀವಾತ್ಮನಿಗೆ ಗಭದಗುಹೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರ್ಛಾವಸ್ಥೆಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಎರಡನೆಯ ತಿಂಗಳು ಭ್ರೂಣಾಕಾರದ ಆ ಜೀವನು ಸ್ವಲ್ಪ ಘನೀಭಾವವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಾನೆ. ಮೂರನೆ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಅವಯವಗಳು ಮೂಡತೊಡಗುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ಏಳನೆ ತಿಂಗಳಷ್ಟೊತ್ತಿಗೆ ಜೀವನ ಅಂಗ ರಚನೆಯು ಪೂರ್ತಿಗೊಂಡು ಭೂಮಿಗೆ ಬರಲು ಸಿದ್ಧತೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಏಳನೆಯ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ತಾಯಿಯು ತಿಂದ ಅನ್ನ, ಕುಡಿದ ನೀರುಗಳ ಸಾರಭೂತವಾದ ಅಂಶವನ್ನು ಗರ್ಭಸ್ಥ ಜೀವನು ಗ್ರಹಣ ಮಾಡತೊಡಗುತ್ತಾನೆ. ಎಂಟು ಒಂಬತ್ತು ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಮಗುವಿಗೆ ಕಸುವು ಬಂದು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬಾಳುವ ಬಲ ಧೈರ್ಯ ಸ್ಥೈರ್ಯಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಗರ್ಭವಾಸದ ಬಂಧನ ಹಾಗೂ ವಿವಿಧ ವೇದನೆಗಳಿಂದ ಭಯಂಕರ ದುಃಖೋದ್ವೇಗವು ಆರಂಭ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆ ಗರ್ಭವು ಉದರದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ನಪುಂಸಕ, ಎಡಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಹೆಣ್ಣು, ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಗಂಡುಮಗುವಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವುದು. ಇದೇ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಜನ್ಮಾಂತರದ ಸ್ಮರಣೆ ಜೀವನಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ತನ್ನ ದುಷ್ಕರ್ಮಗಳ ನೆನಪು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ದೇವರಲ್ಲಿ ''ಇನ್ನೊಮ್ಮೆ ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೊಂದು ಸಲ ನನ್ನನ್ನು ಸುಖರೂಪದಿಂದ ಪಾರುಮಾಡು. ಮಾನವನಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಬಳಿಕ ನಿನ್ನ ಆರಾಧನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲ ಕಳೆಯುತ್ತೇನೆ.'' ಎಂದು ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಆ ಗರ್ಭಾಶಯವೆಂದರೆ ಒಂದು ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯ ಕೋಣೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಪ್ರಾಣಿಯೇ ಜೀವ. ಅಲ್ಲಿಯ ದುರ್ಗಂಧ ವಾಸನೆಯಿಂದ ಮೂರ್ಛೆ ಬರುತ್ತದೆ ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಆ ಜೀವಕ್ಕೆ. ತಾಯಿ ತಣ್ಣೀರು ಕುಡಿದರೆ ಶೀತವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಿಸಿನೀರು ಕುಡಿದರೆ

ಉಷ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ ಆ ಗರ್ಭಸ್ಥ ಜೀವಕ್ಕೆ. ತಾಯಿಯು ಶ್ರಮ, ವೇಗದಿಂದ ಆಟ, ಓಡಾಟ ಅಥವಾ ದೀರ್ಘ ಚಿಂತೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಒದ್ದಾಡುತ್ತದೆ ಆ ಜೀವ. ಅತ್ಯಂತ ಕೋಮಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಆ ಗರ್ಭಗತ ಜೀವನ ದೇಹ.

ಅದರಿಂದ ಆ ಭ್ರೂಣದ ಅವಯವಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಪಾಲ್ಪ ಗಾಯ ಅಘಾತ ಆದರೂ ಭಯಂಕರ ವೇದನೆ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ತಾಯಿಗೆ ಏನಾದರೂ ರೋಗ ಬಂದರೆ ಪಿಂಡವು ಅದರಿಂದ ಪೀಡಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾಲಿಗೆಯ ರುಚಿಗೆ ತಾಯಿ ಉಪ್ಪು, ಖಾರ, ಉಳಿ ಪದಾರ್ಥ ತಿಂದರೆ, ಕೂಸಿನ ಮೈಯಲ್ಲೆಲ್ಲ ಉರಿ, ಸಂಕಟ, ಒಂದೊಂದು ಕ್ಷಣವೂ ಒಂದೊಂದು ವರ್ಷದಂತೆ ದುಃಸಹವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಯ ಎರಡು ತಿಂಗಳಂತೂ ಉದರದ ಹೊದರಿನಲ್ಲಿರುವ ಆ ಜೀವಕ್ಕೆ ನರಕಯಾತನೆ. ಜನನ ಸಮಯ ಬಂದಾಗ ಪ್ರಸೂತಿವಾಯುವಿನಿಂದ ಆ ಗರ್ಭ ಕೆಳಗೆ ತಳ್ಳಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಸಂಕುಚಿತ ದ್ವಾರದಿಂದ ಹೊರಬರುವಾಗ ಪ್ರಾಣಾಂತಿಕ ವೇದನೆ. ಮೈಯನ್ನೆಲ್ಲ ಜಜ್ಜಿದಂತೆ, ಚುಚ್ಚಿದಂತೆ, ಚರ್ಮಸುಲಿದಂತೆ ಮೈಯೆಲ್ಲ ಗುದ್ದಿದಂತೆ ಏನೇನೋ ವಿಚಿತ್ರ ದುಃಖದ ಅನುಭವ, ಸಾವು ಬದುಕಿನ ಘೋರ ಸೆಣೆಸಾಟ. ಅಂತೂ ಆಯುಷ್ಯ ಗಟ್ಟಿ ಇದ್ದರೆ, ಜೀವಂತ ನೆಲವನ್ನು ಸ್ಪಶದಮಾಡಿದರೆ, ಪುಣ್ಯ. ಭೂ ಸ್ಪರ್ಶವಾದಕೂಡಲೇ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇರುವಾಗ ಇದ್ದ ಜ್ಞಾನವೆಲ್ಲವೂ ನಷ್ಟವಾಗುವುದು. ಪುನಃ ಕರ್ಮಪ್ರವಾಹದಲ್ಲಿ ಈಜಾಟ. ಜೀನದ ರಂಗಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಆಟ. ತಾಮಸ, ರಾಜಸ, ಸಾತ್ವಿಕ ವಿವಿಧವ್ಯಾಪಾರ.

ಈ ದೇಹ ಒಂದು ಗೇಹ

ಈ ಮಾನವ ಶರೀರವು ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ಮನೆ, ಮೂಳೆಗಳೆ ಮುಖ್ಯ ಕಂಬಗಳು, ಮುಖವೇ ಇದರ ಬಾಗಿಲು, ಎರಡು ಕಣ್ಣು, ಎರಡು ಕಿವಿ, ಎರಡು ಮೂಗಿನ ಹೊರಳೆ, ಗುದದ್ವಾರ, ಲಿಂಗ ಇವು ಎಂಟು ಕಿಟಕಿಗಳು. ಈ ಮನೆಯು ಮೃತ್ಯುವಿನ ಮುಖದ ಅಗ್ನಿ ಜ್ವಾಲೆಯ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿಯೇ ಇರುತ್ತದೆ. ಯಾವಾಗ ಆ ಬೆಂಕಿಯ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬೀಳುವುದೋ ನಿಯಮವಿಲ್ಲ. ಬದುಕಿ ಇದ್ದಾಗೆಲ್ಲ ರಾಗ ದ್ವೇಷಗಳಿಂದ ಈ ಜೀವ ತ್ರಸ್ತಗ್ರಸ್ತ. ಬಗೆ ಬಗೆಯ ದುಃಖಗಳ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಸ್ಥಾನ ಈ ದೇಹವಂಬಗೇಹ. ಕ್ಷೇತ್ರಜ್ಞನಿಗೆ ವಿಧೇಯನಾಗಿ ಮನೆಯನ್ನು ಶುದ್ಧವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ, ಅವುಗಳಿಂದ ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ಸಾಧನವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಸಾಧಕನಿಗೆ ಸ್ವರ್ಗ ಮೋಕ್ಷ ಆದಿ ಪುರುಷಾರ್ಥಗಳೂ ದೊರಕುವವು.''

ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಪ್ರತಿರೂಪ ಪಿಂಡಾಂಡ ಪಿಂಡಾಂಡದ ರೂಪರೇಷೆ ಹಾಗೂ ರಚನೆ

ವೃದ್ಧಬ್ರಾಹ್ಮಣ: ''ಜಾಮ ಮಗು, ನೀನು ವಯಸ್ಸಿನಿಂದ ಬಾಲ. ಆದರೆ ನಿನ್ನ ಬುದ್ಧಿ ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧರಂತೆ ಅಭಿವೃದ್ಧ, ನಿನ್ನ ಒಳ್ಳೆಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಷಯ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ನಿನ್ನ ಪರಿಣತ ಪ್ರಜ್ಞೆಗೆ ಸಾಕ್ಷಿ. ಈಗ ನಾನು ನಿನ್ನ ಬಾಯಿಂದ ಶರೀರದ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.''

ಕಮಠ: ''ಅತಿಥಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಈ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದ ಕಲ್ಪನೆ ನಿನಗೆ ಇದೆಯಷ್ಟೇ! ಈ ಶರೀರವು ಅದರ ಒಂದು ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಪ್ರತಿರೂಪ. ಅದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡ, ಇದು ಪಿಂಡಾಂಡ. ಈ ಶರೀರರೂಪ ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡದಲ್ಲಿ ಪಾದಗಳ ತಳವೇ ಪಾತಾಳ. ಪಾದದ ಮೇಲ್ಭಾಗ ರಸಾತಳ. ಎರಡು ಹಿಮ್ಮಡ ತಲಾತಲ, ಎರಡು ಮೀನಗಂಡಗಳು ಮಹಾತಲ. ಎರಡು ಮಂಡೆಗಳೇ

ಸುತಲ, ಎರಡು ತೊಡೆ ಹಾಗೂ ಕಟಿಭಾಗವೇ ಅತಲಲೋಕ. ಹೊಕ್ಕಳವೇ ಭೂಲೋಕ. ಹೊಟ್ಟೆ ಭುವರ್ಲೋಕ. ಎದೆ ಸ್ವರ್ಗ ಲೋಕ. ಕೊರಳ ಮಹರ್ಲೋಕ, ಮುಖ ಜನಲೋಕ ಎರಡು ಕಣ್ಣು ತಪೋಲೋಕ, ತಲೆಯೇ ಸತ್ಯಲೋಕ.

ಹೀಗೆ ಶರೀರರೂಪವಾದ ಪಿಂಡಾಂಡವೇ ಒಂದು ಬ್ರಹ್ಮಾಂಡವಿದ್ದಂತೆ. ಪೃಥ್ವಿಯಲ್ಲಿ ಏಳು ದ್ವೀಪಗಳು ಇರುವವಷ್ಟೇ! ಈ ಶರೀರರೂಪ ಪಿಂಡಾಂಡದಲ್ಲಿ ತೊಗಲು ನೆತ್ತರ, ಮಾಂಸ, ಮೇದಸ್ಸು, ಮೂಳೆ, ಮಜ್ಜಾ, ವೀರ್ಯ ಇವು ಏಳು ಧಾತುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ, ಈ ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನೂರಾ ಅರವತ್ತು ಮೂಳೆಗಳು. ಮೂವತ್ತು ಲಕ್ಷ ಐವತ್ತಾರು ಸಾವಿರ ನಾಡಿಗಳು. ನೆಲದಲ್ಲಿ ನದಿಗಳು ಹರಿಯುವಂತೆ ಈ ನಾಡಿಗಳು ದೇಹದ ತುಂಬಾ ರಸವು ಸಂಚರಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಮೂರುವರೆ ಕೋಟಿ ಸ್ಥೂಲ ರೋಮಗಳಿಂದ ಈ ದೇಹ ಗೇಹವು ಆಚ್ಛಾದಿತ. ಸ್ಥೂಲ ರೋಮಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ. ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ.

ಹೃದಯವು ಒಂದು ಕಮಲ. ಅದರ ದೇಟು ಮೇಲೆ, ಮುಖ ಕೆಳಗೆ. ಹೃದಯ ಕಮಲದ ಎಡಬದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ಲೀಹ, ಬಲಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯಕೃತ್. ಶರೀರದಲ್ಲಿ ಮಜ್ಜಾ ಮೇದಸ್, ವಸಾ, ಮೂತ್ರ, ಪಿತ್ರ, ಕಫ, ವಿಷ್ಠಾ, ರಕ್ತ ಹಾಗೂ ರಸದ ಗ್ರಂಥಿಗಳು ಎರಡೆರಡು ಬೆರಳಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಆ ಗ್ರಂಥಿಗಳಇಂದ ರಸವು ಹೊಮ್ಮಿ ಹರಿದು, ಶರೀರ ಧಾರಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಏಳು ವಿಶೇಷ ನಾಡಿಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಐದು ತಲೆಯ ಕಡೆಗೆ. ಒಂದು ಲಿಂಗದ ವರೆಗೆ, ಮತ್ತೊಂದು ನಾಲಿಗೆಯ ವರೆಗೆ ಚಾಚಿದೆ. ಎಲ್ಲ ನಾಡಿಗಳೂ ನಾಭಿಕಮಲದಿಂದಲೇ ಹೊರಟು, ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಹಬ್ಬುತ್ತವೆ. ತಲೆಯ ಕಡೆ ಹೋದ ಐದು ನಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ಸುಷುಮ್ನಾ ಇಡಾ ಮತ್ತು ಪಿಂಗಲಾ. ಈ ಮೂರು ನಾಡಿಗಳು ಪ್ರಧಾನ. ಇಡಾ ಪಿಂಗಲಾ ನಾಡಿಗಳು ಮೂಗಿನವರೆಗೆ ಹೋಗಿ ತಲುಪಿರುತ್ತವೆ. ಶರೀರದಲ್ಲಿ ವಾಯು, ಅಗ್ನಿ, ಚಂದ್ರ ಇವು ಮೂರು ಎದೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ವಿಭಕ್ತವಾಗಿವೆ.

ಪಿಂಡಾಂಡದಲ್ಲಿ ವಾಯು ವ್ಯಾಪಾರ

ವಾಯು, ಪ್ರಾಣ, ಅಪಾನ, ವ್ಯಾನ, ಉದಾನ, ಸಮಾನ ಎಂದು ಐದು ಬಗೆಯಾಗಿದೆ. ಉಸಿರನ್ನು ಮೇಲೆ ಎಳೆಯುವುದು ಕೆಳಗೆ ಬಿಡುವುದು,ಅಂದರೆ ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವುದು. ಮತ್ತು ಅನ್ನ ನೀರು ದೇಹದ ಒಳಗೆ ತಲುಪಿಸುವುದು, ಇವು ಮೂರು ಪ್ರಾಣವಾಯುವಿನ ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯವಾಗಿವೆ. ಕಂಠದಿಂದ ತಲೆಯವರೆಗೆ ಈ ಪ್ರಾಣವಾಯು ಇರುವ ಸ್ಥಾನ. ಮಲ, ಮೂತ್ರ ಹಾಗೂ ವೀರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆತಳ್ಳುವುದು, ಗರ್ಭದಿಂದ ಮಗುವನ್ನು ಹೊರಗೆ ದೂಡುವುದು, ಇದು ಅಪಾನ ವಾಯುವಿನ ಕಾರ್ಯ. ಗುದದ್ವಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಅಪಾನವಾಯು ಇರುತ್ತೆ. ಸಮಾನ ವಾಯು ಊಟ ಮಾಡಿದ ಅನ್ನವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಅದರಲ್ಲಿಯ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಶರೀರದೊಳಗೆ ರಸಸಂಚಾರವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತ, ಅನಿರ್ಬಂಧವಾಗಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ನುಡಿಯುವುದು ಕಂಠದಿಂದ ಉದ್ಗಾರ ತೆಗೆಯುವುದು ಇದು ಉದಾನ ವಾಯುವಿನ ಕಾರ್ಯ. ವ್ಯಾನವಾಯು ಸದಾ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು, ಸಂಪೂರ್ಣ ದೇಹ ಪೋಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು. ಧಾತುವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಪಡಿಸುವುದು. ಬೆವರನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹಾಕುವುದು. ಕಣ್ಣಿನ ಎವೆಗಳ್ನು ಮುಚ್ಚಿ ತೆರೆಯುವುದು, ಇದೆಲ್ಲವೂ ವ್ಯಾನ ವಾಯುವಿನ ಕಾರ್ಯ ಇವೆಲ್ಲವೂ ಈ ಪಿಂಡಾಂಡದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಪಂಚವಾಯುಗಳ ವ್ಯಾಪಾರ.

ಪಾವಕನ ಪಂಚಾಚಾರ

ಪಾಚಕ, ರಂಜಕ, ಸಾಧಕ, ಆಲೋಚಕ, ಭ್ರಾಬಾಜಕ ಎಂದು ಐದು ರೂಪಗಳಿಂದ ಅಗ್ನಿಯು ಈ ಶರೀರದ ಒಳಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಪಾಚಕ ಅಗ್ನಿಯ ಜಠರದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡುಪ ಉಂಡ ಅನ್ನವನ್ನೆಲ್ಲ ಜೀರ್ಣಿಸುತ್ತದೆ. ರಂಜಕ ಅಗ್ನಿಯು ಅಮಾಶಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಅನ್ನದ ರಸವನ್ನು ರಕ್ತದ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಮೂರನೇಯದಾದ ಸಾಧಕ ಅಗ್ನಿಯು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು, ಬುದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಉತ್ಸಾಹಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತದೆ. ನಾಲ್ಕನೇಯದಾದ ಆಲೋಚಕ ಅಗ್ನಿಯು ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ. ನೋಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಐದನೇಯದಾದ ಭ್ರಾಬಾಜಕ ಅಗ್ನಿಯು ದೇಹದ ಚರ್ಮದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು, ಶರೀರವನ್ನು ಕಾಂತಿಯುಕ್ತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕ್ಲೇದಕ, ಬೋಧಕ, ತರ್ಪಣ, ಶ್ಲೇಷಣ, ಆಲಂಬಕ ಎಂಬ ಐದು ರೂಪಗಳಿಂದ ಚಂದ್ರನೇ ಶರೀರದ ಒಳಗಡೆ ನೆಲಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಕ್ಲೇದಕ ಚಂದ್ರನು ಪಕ್ವಾಶಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು, ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಉಂಡ ಅನ್ನವನ್ನು ಶೋಧಿಸುತ್ತಾನೆ. ಬೋಧಕ ಚಂದ್ರನು ಜಿಹ್ವೇಂದ್ರಿಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು ರಸಗಳನ್ನು ಅನುಭವಕ್ಕೆ ತಂದುಕೊಡುತ್ತಾನೆ. ತರ್ಪಣ ಚಂದ್ರನು ಮಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು, ಕಣ್ಣು, ಕಿವಿ ಮೂಗು ಮುಂತಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳನ್ನು ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಶ್ಲೇಷಣಾ ಚಂದ್ರನು ದೇಹದ ಸಂಧಿ ಬಂಧಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ವ್ಯಾಪಿಸಿ ಅವು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. ಕೊನೆಯದಾದ ಆಲಂಬಕ ಚಂದ್ರನು ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಇದ್ದು, ಶರೀರದ ಎಲ್ಲ ಅವಯವಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಸಾಪೇಕ್ಷವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಐದೈದು ರೂಪಗಳಿಂದ ವಾಯು, ಅಗ್ನಿ ಹಾಗೂ ಚಂದ್ರರು ಈ ಶರೀರವನ್ನು ಧಆರಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಛಿದ್ರ ಮತ್ತು ರೋಮಕೂಪ ಹಾಗೂ ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗಿನ ಪೊಳ್ಳು ಇದೆಲ್ಲವೂ ಪಿಂಡಾಂಡದೊಳಗೆ ಆಕಾಶ ಜನಿತವಾದ ಅವಕಾಶ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಮೂಗು, ಕೂದಲು, ಉಗುರು, ಮೂಳೆ, ಸ್ಥೈರ್ಯ, ತ್ವಚಾ, ಮಾಂಸ, ಹೃದಯ, ಗುದ, ನಾಭಿ, ಮಜ್ಜಾ, ಕರುಳು, ಆಮಾಶಯ, ಶಿರ, ಸ್ನಾಯು, ಪಕ್ವಾಶಯ ಮುಂತಾದ ದೇಹ ಘಟಕ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳನ್ನು ವೇದ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಪೃಥ್ವಿ ಅಂಶ ಎಂದು ಹೇಳುವರು. ಕಣ್ಣುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಬಿಳಿಭಾಗವು ಕಫದಿಂದ, ಕರಿಭಾಗವು ವಾಯುವಿನಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗುತ್ತವೆ. ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಐದು ಮಂಡಲಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಪಕ್ಷ್ಮ ಮಂಡಲ, ಚರ್ಮ ಮಂಡಲ, ಶುಕ್ಲಮಂಡಲ, ಕೃಷ್ಣ ಮಂಡಲ, ದೃಜ್ ಮಂಡಲ ಎಂದು ಹಾಗೂ ಕಣ್ಣಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭಾಗ, ಒಂದು ಉಪಾಂಗ ಇನ್ನೊಂದು ಅಪಾಂಗ, ಕಣ್ಣಿನ ಕೊನೆಯ ಅಂಚುಪ ಉಪಾಂಗ. ಅದಕ್ಕೆ ನೇತ್ರಾಂಚಲ ಎಂದು ಹೆಸರು ಮೂಗಿನ ಮೂಲಭಾಗದಿಂದ ಮಿಲಿತವಾದ ಒಂದು ಕಣ್ಣಿನ ಅಂಶವು ಅಪಾಂಗ. ಎರಡೂ ಅಂಡಕೋಶಗಳು, ಮೇದಸ್ಸು, ರಕ್ತ, ಕಫ, ಮಾಂಸ ಈ ನಾಲ್ಕೂ ಧಾತುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಣಿಗಳ ದೇಹವು ನಾಲಿಗೆ, ರಕ್ತ, ಮಾಂಸ, ರಸಗ್ರಂಥಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿರುತ್ತದೆ. ಎರಡು ಕೈ, ಎರಡು ತುಟಿ, ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಕುತ್ತಿಗೆ ಈ ಆರು ಸ್ಥಾನಗಳು ಚರ್ಮಪ್ರಧಾನವಾಗಿದ್ದು, ಮಾಂಸ ರಕ್ತಗಳಿಂದ ತುಂಬಿರುತ್ತವೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಏಳು ಧಾತುಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತೈದು ತತ್ವಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಈ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಜೀವನು ವಾಸಮಾಡುತ್ತಾನೆ.

ಪಂಚಭೂತಗಳ ಕಾರ್ಯ

ಈ ಪಂಚ ಭೌತಿಕ ಶರೀರವು, ಪಂಚ ಮಹಾಭೂತಗಳಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿ ಅನ್ನ ನೀರುಗಳಿಂದ ತುಷ್ಟಿಯನ್ನು, ಪುಷ್ಟಿಯನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ದೇಹಧಾರಿಯಾದ ಜೀವವು ಒಂದೊಂದು ತುತ್ತುಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಉಂಡ ಅನ್ನವನ್ನು ಪ್ರಾಣವಾಯು ಸ್ಥೂಲಾಶಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟೈಸುತ್ತದೆ. ಮುಂದೆ ಅದೇ ಪ್ರಾಣವಾಯುವು ಅನ್ನದೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಇರುವ ನೀರನ್ನು ಅಗ್ನಿಯ ಮೇಲೆ ಇಟ್ಟು, ಅದರ ಮೇಲೆ ಅನ್ನವನ್ನು ಇರಿಸಿ, ತಾನು ನೀರಿನ ಕೆಳಗೆ ಇದ್ದು ಮೆಲ್ಲ ಮೆಲ್ಲನೆ, ಅಗ್ನಿಯನ್ನು ಉದ್ದೀಪಿತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ವಾಯುವಿನಿಂದ ಉದ್ದೀಪ್ತವಾದ ಅಗ್ನಿಯು ನೀರನ್ನು ಕುದಿಯುವಂತೆ ಉಷ್ಣವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆ ಉಷ್ಣಜಲದಿಂದ ಅನ್ನವು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಪಕ್ವವಾಗತೊಡಗುತ್ತದೆ. ಅದು ಪಕ್ವವಾದ ಬಳಿಕ ಅದರಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭಾಗಗಳು ಆಗುತ್ತವೆ. ಅದರಲ್ಲಿಯ ಕಶ್ಮಲ ಭಾಗವು ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ರಸವು ಬೇರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕಶ್ಮಲ ಭಾಗವೇ ಮಲವಾಗಿ ಹೊರಬಿದ್ದು ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಕಣ್ಣು, ಕಿವಿ, ಮೂಗು, ನಾಲಿಗೆ, ಲಿಂಗ, ಗುದ, ಉಗುರು, ರೋಮಕೂಪ ಇವು ಹನ್ನೆರಡು ಮಲ ಭಾಗದ ಆಶ್ರಯ ಸ್ಥಾನಗಳು. ಶರೀರದ ಎಲ್ಲ ನಾಡಿಗಳನ್ನು ಆ ರಸದಿಂದ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅನಂತರ ಉಳಿದ ಆ ರಸಪೂರ್ಣ ನಾಡಿಗಳು ಆ ರಸವನ್ನು ದೇಹದ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಹೋಗಿ ಮುಟ್ಟಿಸುತ್ತವೆ. ನಾಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಆ ರಸವು ರಂಜಕ ಅಗ್ನಿಯ ಉಷ್ಣತೆಯಿಂದ ಪಕ್ವವಾಗತೊಡಗುತ್ತದೆ. (ಮತ್ತು ರಕ್ತರೂಪದಲ್ಲಿ ಪರಿಣತವಾಗುತ್ತದೆ.)

ಅನಂತರ, ತ್ವಚೆ, ರೋಮ, ಕೇಶ, ಮಾಂಸ, ಸ್ನಾಯು, ಶರಸ್ಸು, ಮೂಳೆ, ಉಗುರು, ಮಜ್ಜಾ, ಇಂದ್ರಿಯ ವೃದ್ಧಿ, ವೀರ್ಯ ವೃದ್ಧಿ ಇವಿಷ್ಟು ಕಾರ್ಯಗಳು ರಕ್ತದಿಂದ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಆಗುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಹನ್ನೆರಡು ರೂಪದಲ್ಲಿ ಅನ್ನವು ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತದೆ. ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಎಲ್ಲ ಧಾತುಗಳಿಂದ ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಈ ಶರೀರವು ಪುಣ್ಯ ಸಾಧನ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮೋತ್ತಮವಾದ ತಿಂಡಿ ತೀರ್ಥ, ತಿನಿಸು, ಉಣಿಸು, ಸ್ನಾನ, ಪಾನಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮ ಸ್ವಾದಿಷ್ಟ ಭೋಜನಗಳಿಂದ ಪರಿಪುಷ್ಟವಾದ ಈ ಶರೀರದಿಂದ ಮಾನವನು ಪುಣ್ಯ ಸಂಪಾದನ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಬದುಕಿ ಏನು ಫಲ? ಪುಣ್ಯವನ್ನು ಗಳಿಸದಿದ್ದರೆ ಆ ಮನುಷ್ಯನು ಪಶು ಇದ್ದಂತೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಚೀನರು ಹೇಳಿದ ಈ ಶ್ಲೋಕವನ್ನು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ಯಸ್ಮಿನ್ಕಾಲೇ ಚ ದೇಶಚ ವಯಸಾ ಯದೃಶೇನ ಚ ।
ಕೃತಂ ಶುಭಾಶುಭಂ ಕರ್ಮ ತತ್ತಥಾ ತೇನ ಭುಜ್ಯತೇ ॥

ತಸ್ಮಾತ್ ಸದಾ ಶುಭಂ ಕಾರ್ಯಮವಿಚ್ಛಿನ್ನಸುಖಾರ್ಥಿಭಿಃ ।
ವಿಚ್ಛಿದ್ಯಂತೇऽನ್ಯಥಾ ಭೋಗಾ ಗ್ರೀಷ್ಮೇ ಕುಸರಿತೋ ಯಥಾ ॥

ಯಸ್ಮಾತ್ ಪಾಪೇನ ದುಃಖಾನಿ ತ್ರಿವ್ರಾಣೆ ಸುಪಬಹೂನ್ಯಪಿ ।
ತಸ್ಮಾತ್ಪಾಪಂ ನ ಕರ್ತವ್ಯಮಾತ್ಮಪೀಡಾಕರಂ ಹಿ ತತ್ ॥

ಯಾವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ, ಯಾವ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಯಾವ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ತರಹದ ಶುಭಾಶುಭ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾನವನು ಮಾಡುತ್ತಾನೋ ಅದೇ ದೇಶ ಕಾಲ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ

ಕರ್ತನು ತನ್ನ ಶುಭಾಶುಭ ಕರ್ಮಗಳ ಫಲವನ್ನು ಉಣ್ಣಬೇಕಾಗುವುದು. ಆದದ್ದಿಂದ ಅವಿಚ್ಛಿನ್ನವಾಗಿ ಸಂತತವೂ ಸೌಖ್ಯವೇ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಬಯಸುವವನು ಯಾವಾಗಲೂ ಪುಣ್ಯ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಇರಬೇಕು. ಬೇಸಿಗೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕ್ಷುದ್ರ ನದಿಗಳು ಒಣಗಿ ಹೋಗುವವು. ಅದರಂತೆ ಪಾಪ ಕರ್ಮ ಮಾಡುವವರ ಸುಖೋಪ ಭೋಗಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗುವವು. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿವೇಕಿಯಾದ ಮಾನವನು ಪಾಪಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಎಂದೂ ಮಾಡಬಾರದು. ಅವುಗಳಿಂದ ಆತ್ಮನಿಗೆ ಪೀಡೆ ತಪ್ಪದು.

ಮಹಾತ್ಮರೇ, ನಾನು ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಉತ್ತರ ನೀಡಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರಾಣಿಯು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೊಂದುವುದು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ತಿಳಿಸಿ ಹೇಳಿದೆ. ಇನ್ನು ಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಸಾವು ಬರುವ ಬಗೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ, ಕೇಳಿರಿ.

ಜೀವನ ಸಾವಿನ ಬಗೆ

ಕರ್ಮಾನುಸಾರ ಮಾನವ ಪ್ರಾಣಿಗೆ ಮರಣ ಕಾಲವು ಉಪಸ್ಥಿತವಾಗುವುದು. ಆಗ ಯಮದೂತರು ಶರೀರದಿಂದ ಪ್ರಾಣಗಳನ್ನು ಸೆಳೆಯುವರು. ಪುಣ್ಯ ಪಾಪಗಳ ಬಂಧನದಲ್ಲಿ ಬದ್ಧನಾದ ಜೀವನು, ಶಬ್ದ, ಸ್ಪರ್ಶ, ರೂಪ, ರಸ ಗಂಧ ಎಂಬ ಐದು ತನ್ಮಾತ್ರೆಗಳನ್ನೂ, ಮನಸ್ಸು ಬುದ್ಧಿ ಅಹಂಕಾರಗಳನ್ನೂ ಜೊತೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ದೇಹವನ್ನು ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಪುಣ್ಯ ಪುರುಷರುಗಳ ಪ್ರಾಣಗಳು ಮುಖಮಂಡಲದಲ್ಲಿದ್ದ ಎರಡು ಕಿವಿ, ಎರಡು ಕಣ್ಣು, ಎರಡು ಮೂಗಿನ ಹೊರಳೆ, ಏಳನೇಯದು ಬಾಯಿ. ಹೀಗೆ ಸಪ್ತಛಿದ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಂಧ್ರದಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವುದು ಪಾಪಿಗಳ ಪ್ರಾಣ, ಗುದದ್ವಾರದಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವುದು. ಆದರೆ ಯೋಗೀಪುರುಷರ ಪ್ರಾಣವು ಮಾತ್ರ ತಮ್ಮ ಬ್ರಹ್ಮರಂಧ್ರ ಸ್ಫೋಟದಿಂದ ಉತ್ಕ್ರಾಂತವಾಗಿ ಊರ್ಧ್ವಗಮನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಮರಣಾನಂತರದಲ್ಲಿ ಜೀವವು ತನ್ನ ಅಂಗುಷ್ಠ ಆಕಾರದ ಒಂದು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಶರೀರವನ್ನು ಧಾರಣ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅತಿವಾಹಕ ಶರೀರ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರಾಣಿಯ ಈ ಅತಿವಾಹಕ ಶರೀರವನ್ನು ಯಮದೂತರು ಯಮಪಾಶದಿಂದ ಬಿಗಿದು ಬಲಾತ್ಕಾರದಿಂದ ಯಮಲೋಕದ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸೆಳೆದು ಒಯ್ಯುತ್ತಾರೆ. ಆ ಯಮಲೋಕದ ಮಾರ್ಗವು ಕಾದಕಬ್ಬಿಣದ ತುಂಡಿನಂತೆ ಸುಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಬಿಸಿಲಿಗೆ ಹುರುಪಳಿಸುವ ಉಸುಕಿನ ಮೈದಾನದ ರಣಭೂಮಿಯಂತೆ ಕಾಯ್ದ ತಗಡಿನಂತೆ ಸುಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಎಂಬತ್ತಾರು ಸಾವಿರ ಯೋಜನದು ಈ ಯಮಪಟ್ಟಣಕ್ಕೆ ಯಮದೂತರು ಪಾಪಿಗಳನ್ನು ನೆಲದ ಲೆ ಜಗ್ಗುತ್ತಾ ಒಯ್ಯುತ್ತಾರೆ. ದಾರಿಗುಂಟ ಭಾರಿ ಕತ್ತಲೆ, ವಿಪರೀತ ಚಳಿ, ದುರ್ಗಮ ಸ್ಥಾನ, ಮೇಲೆ ಕಾಗೆ, ಹದ್ದು, ನರಿ, ನೊಣ, ಹಾವು, ಚೇಳು ಮಧ್ಯ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಚ್ಚುತ್ತ ಚುಚ್ಚುತ್ತ ಇರುತ್ತವೆ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕ್ರೂರ ರಕ್ಕಸರು ಬಂದು ಕೈ ಕಾಲು ಕಡಿದು ಕಚ್ಚಿ ಆಚೀಚೆ ಎಳೆದಾಡಿ ಒಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಯಮಪಟ್ಟಣದ ಈ ದುಸ್ತರವಾದ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹತ್ತು ಮುಹೂರ್ತ ಎಂದರೆ ನಾಲ್ಕು ಗಂಟೆಗಳಲ್ಲಿ ದಾಟಿ ರಕ್ತದ ಧಾರೆಯು ಹರಿಯುತ್ತಿರುವ ವೈತರಣಿ ನದಿಯಲ್ಲಿ ಎದ್ದಿ, ಮುಳುಗಿಸಿ, ತೇಲಿಸಿ ಯಮರಾಜನ ಸಂಯಮನೀಪುರಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತಾರೆ.

ಆ ಯಮಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪಾಪೀ ಜೀವರು ಅತ್ಯಂತ ಭಯಂಕರ ಆಕಾರದ ಯಮನನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಪುಣ್ಯಪುರುಷರಿಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಶಾಂತವಾದ ಸೌಮ್ಯವಾದ ರೂಪದಿಂದ ಯಮಧರ್ಮನು ದರ್ಶನ ನೀಡುವನು. ಯಮಲೋಕದ ಪ್ರಯಾಣವು ಮಾನವಜೀವಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ. ಬೇರೆ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಸತ್ತ ಕೂಡಲೇ ಮತ್ತೆ ಬೇರೆ ಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ಬಿಡುತ್ತವೆ.

ಕೇವಲ ಮಾನವರು ಮಾತ್ರ ಬುದ್ಧಿ ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪಾಪಪುಣ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ, ಪ್ರೇತರಾಗಿ ಯಮಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಧರ್ಮಾತ್ಮರಾದ ಸತ್ಪುರುಷರು ಯಮಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಹೆದರುವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿಯೂ ಅವರಿಗೆ ಗೌರವ ಸತ್ಕಾರ. ಪಾಪಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ದುರಂತ ದುಃಖಭೋಗ.

ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಗಳ ಶುಭಫಲ

ವಿಪ್ರೋತ್ತಮರೇ, ಪುಣ್ಯ ಪುರುಷರು ಪರಲೋಕಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುತ್ತೇನೆ. ಯಾವನು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಉಪವನಗಳನ್ನು ದಾನಮಾಡುವನೋ ಹಾಗೂ ಮರಗಳನ್ನು ದಾರಿಯ ಎಡಬದಿಗಳಲ್ಲಿ ಬೆಳಿಸಿ ನೆರಳನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವನೋ ಅಂಥ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮನು, ದಟ್ಟ ನೆರಳುಳ್ಳ ಹೆಮ್ಮರಗಳ ತಣ್ಣೆಳಲಿನ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿ ಸುಖರೂಪವಾಗಿ ಯಮಪುರಿಯ ಯಾತ್ರೆಯನ್ನು ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಕೊಡೆಯ ದಾನ ಮಾಡಿದ ಮಾನವನಿಗೆ ದಾರಿ ತುಂಬ ನರಳು. ಪಾದರಕ್ಷೆಯನ್ನು ದಾನ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಯಾವುದಾದರೂ ವಾಹನದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಯಾಣ. ಕೆರೆ ಬಾವಿ ತೋಡಿಸಿ, ಜಲದಾನ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ದಾರಿಗುಂಟ ಬಾಯಾರಿಕೆ ಆಗದಂತೆ ಪಾನೀಯಗಳು ಏರ್ಪಾಡು ಇರುತ್ತದೆ. ಹಾಸಿಗೆ, ಆಸನ, ವಾಹನಗಳನ್ನು ದಾನ ನೀಡಿದವನಿಗೆ ವಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಕೂಡಿಸಿ ಗೌರವದಿಂದ ಕರೆದೊಯ್ಯಲಾಗುವುದು. ಇಲ್ಲಿ ಅನ್ನದಾನ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ದಾರಿಗುಂಟ ಭಕ್ಷ್ಯ, ಭೋಜ್ಯ, ದೀಪದಾನ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ ದಾರಿತುಂಬ ಬೆಳಕು. ಗೋದಾನ ನೀಡಿದವರು ವೈತರಣಿ ನದಿಯನು ಸುಖವಾಗಿ ದಾಟುವರು. ಬದುಕಿ ಇರುವವರೆಗೂ ಸೂರ್ಯ, [illegible] ಯಮದೂತರು ತಾವೇ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಭಗವನ್ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ತಲುಪಿಸುವರು.

ಔರ್ಧ್ವಲೋಕದ ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪದ ಅವಶ್ಯಕತೆ

ಚಿತ್ರಗುಪ್ತರು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಪಾಪಿಗಳು ಹಾಗೂ ಪುಣ್ಯ ಪುರುಷರು ಮಾಡಿದ ಪಾಪಕರ್ಮಗಳ ಹಾಗೂ ಪುಣ್ಯಕರ್ಮಗಳ ವಿವರವಾದ ಯಾದಿಯನ್ನು ಯಮನಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಸುವರು. ಒಂದು ವರ್ಷ ಜೀವನು ಪ್ರೇತರೂಪದಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವನು. ಅದೇ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆ ಜೀವಕ್ಕೆ ಭೋಗದೇಹವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು. ಅವರ ಮಕ್ಕಳು ಬಂಧು ಬಳಗದವರು, ನೀರು ತುಂಬಿದ ಕುಂಭದಾನ, ಮತ್ತು ಅನ್ನದಾನ ಮಾಡಿದರೆ, ಅಥವಾ ತಾನು ಬದುಕಿದ್ದಾಗ ವಿಪುಲವಾಗಿ ಜಲದಾನ, ಅನ್ನದಾನವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಅದೆಲ್ಲವೂ ಈ ಯಮಲೋಕದಲ್ಲಿ ಹಸಿವು ಬಾಯಾರಿಕೆಯಿಂದ ಬಳಲಬೇಕಾಗುವುದು. ಸತ್ತ ಬಳಿಕ ಅವನು ಸಂಬಂಧಿಕರು ಶ್ರದ್ಧೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ದಾನ, ಹಾಗೂ ಮಾಸಿಕ ಶ್ರಾದ್ಧಗಳನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಪ್ರೇತಯೋನಿಯಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯೇ ಇಲ್ಲ ಆ ಜೀವಕ್ಕೆ. ಪ್ರೇತಲೋಕದ ದಿನಮಾನ ಮಾನವಲೋಕದ ದಿನಮಾನಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾಗಿಯೇ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸತ್ತವನನ್ನು ಇದ್ದೇಶಿಸಿ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಅನ್ನದಾನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ, ಅದು ಆ ಪ್ರೇತಯೋನಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವವರೆಗೆ ಯಥೇಚ್ಛ ಭೋಜನವನ್ನು ಮಾಡಲು ಆ ಪ್ರೇತಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು. ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿ ಷೋಢಶಶ್ರಾದ್ಧ ಮತ್ತು ಓರ್ಧ್ವದೇಹಿಕ ಮರಣೋತ್ತರ ಕ್ರಿಯಾಕಲಾಪಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ವಿಧ, ಪ್ರೇತಸಂಸ್ಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಜೀವಕ್ಕೆ ಪ್ರೇತಯೋನಿಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಯೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಸತ್ತ

ಕೂಡಲೇ ಹನ್ನೆರಡು ದಿನ ಪ್ರೇತಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ, ಅವನು ಬಂಧು, ಪುತ್ರ, ಪರಿವಾರದವರು ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಮೃತಾತ್ಮನ ಹೆಸರಿನಿಂದ ದಾನ ಆಡುತ್ತಿದ್ದು, ಸಪಿಂಡೀಕರಣ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಕೊನೆಗೆ ಮಾಡಿದ ಬಳಿಕ ಜೀವನಿಗೆ ಒಳ್ಳೇ ಭೋಗಶರೀರ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯು ಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತವೆ. ಅಂತರ ಜೀವನು ತನ್ನ ಕರ್ಮಾನುಸಾರ ಸ್ವರ್ಗ ಅಥವಾ ನರಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಪಾಪಿಗಳು ಪಾತಾಲ ಲೋಕ ಮುಂತಾದ ರೌರವ ನರಕದಲ್ಲಿ ಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ಪುಣ್ಯಪುರುಷರು ಸ್ವರ್ಗಾದಿ ಪುಣ್ಯ ಲೋಕಗಳಿಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಕರ್ಮಾನುರೂಪ ಫಲ

ಒಂದು ವರ್ಷ ಮೊದಲೇ ಸಪಿಂಡೀಕರಣ ಶ್ರಾದ್ಧವನ್ನು ಮಾಡಿದರೂ ಮೃತಾತ್ಮನ ಪ್ರೇತತ್ವವು ಒಂದು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಇದ್ದೇ ಇರುವುದು. ಯಾರು ಅಶ್ವಮೇಧಾದಿ ಮೂರು ಯಜ್ಞಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಭಗವಂತನ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವರೋ ಅಥವಾ ಬ್ರಹ್ಮ, ವಿಷ್ಣು, ಮಹೇಶ್ವರ ಈ ಮೂವರು ಪೂಜೆಯನ್ನು ಭಕ್ತಿಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಮಾಡಿರುವರೋ ಅಥವಾ ಸಮ್ಮುಖ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ರಣಾಂಗಣದಲ್ಲಿಯೇ ಹೋರಾಡುತ್ತ ಪ್ರಾಣ ಬಿಟ್ಟಿರುವರೋ ಅಂಥ ಪುಣ್ಯ ಪುರುಷರು ಎಂದೂ ಪ್ರೇತ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಒಮ್ಮೆಲೇ ಸ್ವರ್ಗಲೋಕಕ್ಕೆ ಪ್ರಯಾಣ ಮಾಡುವರು. ಕೇವಲ ಪಾಪವನ್ನೇ ಜನ್ಮಾವಧಿ ಮಾಡಿದ ಪಾಪಿಗಳು ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯಿಂದ ತುಂಬಿದ ಘೋರಾತ್ ಘೋರತರವಾದ ನರಕಲೋಕದಲ್ಲಿ ಭಯಂಕರವಾದ ದುಃಖ ವೇದನೆಗಳನ್ನು ಅಭವಿಸುತ್ತ ಬಹುಕಾಲ ನೆರಳಿ ನವೆಯುವರು. ಅತೀ ಉತ್ಕಟ ಪುಣ್ಯ ಮಾಡಿದವರು ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಮುಕ್ತಿ ಮಂದಿರಕ್ಕೆ ತೆರಳುವರು. ಪಾಪ ಪುಣ್ಯ ಎರಡನ್ನು ಮಾಡಿದವರು ಸ್ವರ್ಗ, ನರಕ ಮತ್ತೆ ಭೂಲೋಕ ಮೂರು ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಭ್ರಮಣ ಮಾಡುತ್ತ ಜನನ ಮರಣ ಚಕ್ರದಲ್ಲಿ ಸುತ್ತುತ್ತ ಇರುತ್ತಾರೆ. ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ! ಜನ್ಮ, ಮೃತ್ಯು ಹಾಗೂ ಪರಲೋಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿಯ ನಿನ್ನ ಮೂರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನಾನು ನನ್ನ ತಂದೆಯಿಂದ ಓದಿ, ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ ಪ್ರಕಾರ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ತಾವು ಮತ್ತೆ ಏನನ್ನು ತಿಳಿಯಬಯಸುವಿರಿ?''

ಯಾವ ಪಾಪಕ್ಕೆ ಎಂಥ ಫಲ? ಪಂಚ ಮಹಾಪಾತಕಗಳ ವಿವರಣೆ

ಅತಿಥಿ: ''ನೀನು ಹೇಳಿದ ಪರರಲೋಕದಲ್ಲಿಯ ಮಾನವನ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ವಿವರಣೆ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತವಾಗಿದೆ, ಸರಿಯಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಾಸ್ತಿಕರಿಗೂ ದುರ್ಬುದ್ಧಿಗಳಿಗೂ ಹಾಗೂ ಮಂದಬುದ್ಧಿಯ ಮಾನವರಿಗೂ ಸಂದೇಹ ನಿವೃತ್ತಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನೀನು ಶುಭಾಶುಭ ಕರ್ಮಗಳ ಫಲ, ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸು. ಯಾವ ಪಾಪಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಎಂಥ ಘೋರ ಪರಿಣಾಮ ಹಾಗೂ ದುಷ್ಫಲವನ್ನು ಜೀವನು ಅನುಭವಿಸಬೇಕಾಗುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳು.''

ಕಮಠ: ''ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ರೂಪದಿಂದ ಬಂದ ಪುಣ್ಯಾತ್ಮನಾದ ಅತಿಥಿಯೇ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ತಂದೆಯು ನನಗೆ ಉಪದೇಶ ಮಾಡಿದಂತೆ ನಾನು ನಿಮಗೆ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತೇನೆ ಸ್ಥಿರಚಿತ್ತದಿಂದ ಆಲಿಸಿರಿ. ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾ ಮಾಡಿದ ಪಾಪಿಗಳು ಭಯಂಕರ ಕ್ಷಯರೋಗದಿಂದ ಪೀಡಿತರಾಗುವರು, ಶೆರೆಕುಡಿಯುವುದರಿಂದ ಹಲ್ಲುಗಳು ಕಪ್ಪಾಗುವವು. ಬಂಗಾರ ಕಳವು ಮಾಡಿದವನ ಉಗುರುಗಳು ಕೆಟ್ಟಿರುವವು. ಗುರುಪತ್ನಿಯ ದೇಹ ಸಂಪರ್ಕ

ಮಾಡಿದವನ ಚರ್ಮವು ವಿದ್ರೂಪವಾಗುವುದು. ಮಡಿ ಮೈಲಿಗೆ ವಿಚಾರವಿಲ್ಲದೇ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಯ ಜನರೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕ ಮಾಡುವ ಜನರ ದೇಹದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ರೋಗಗಳು ಮನೆ ಮಾಡುವವು. ಇವು ಐದು ಪಂಚ ಮಹಾ ಪಾಪ ಎನಿಸುವವು. ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯೆ, ಸುರಾಪಾನ, ಸ್ವರ್ಣಸ್ತೇಯ, ಗುರು ಪತ್ನೀಗಮನ ಇವು ನಾಲ್ಕು ಮಹಾತಕಗಳು. ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಹಾಪಾಪ ಮಾಡಿದ ಮಹಾಪಾಪಿಗಳ ಸಂಪರ್ಕ, ಸಹವಾಸ ಮಾಡುವುದು ಐದನೇಯ ಮಹಾಪಾಪ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಿದವನು ಐದನೆಯ ಮಹಾಪಾಪಿ. ಈ ಪಂಚಮಹಾಪಾಪಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಘೋರ ನರಕ ತಪ್ಪಿದ್ದಲ್ಲ.

ಹಿಂದಿನದಕ್ಕೆ ಜ್ಞಾಪಕ ಮುಂದಿನದಕ್ಕೆ ಸೂಚಕ

ಇದರಂತೆ ಮುಂದೆ ನಾನು ಹೇಳುವ ಘೋರ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಹಾಗೂ ಕಟುಫಗಳು ಆ ಪಾಪಗಳ ಪರಿಪಾಕದಿಂದ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಮುಂದೆ ಆಗುವ ದುರಂತ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಈಗಲೇ ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಹಾಗೂ ಹಿಂದೆ ಮಾಡಿದ ಘೋರ ಪಾಪಗಳ ಜ್ಞಾಪಕವೂ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಈಗ ಮಹಾತ್ಮರ ಹಾಗೂ ಭಗವದ್ಭಕ್ತರ ನಿಂದೆಯನ್ನು ಆನಂದದಿಂದ ಕುಳಿತು ಕೇಳಿದವನು ಮುಂದೆ ಕಪ್ಪೆ, ಕಿವುಡ ಆಗುವನು. ಈಗ ಕಿವುಡನಾದವನು ಹಿಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮಹಾಪುರುಷರ ನಿಂದೆಯನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದಾನೆ ಎದು ಅರ್ಥ. ಹೀಗೆ ಈಗ ನಮಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಮಾನವರ ಅಂಗಹೀನತೆ, ದುಃಖ-ದುರವಸ್ಥೆಗಳು ಹಿಂದಿನ ಆ ಜೀವರದುಷ್ಕರ್ಮಗಳಿಗೆ ಜ್ಞಾಪಕವೂ ಆಗಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಂಥ ದೈನ್ಯ, ದುರವಸ್ಥೆ, ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳು ಆಗಬಾರದೆಂದು ಬಯಸುವ ಮಾನವರು ಈ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಮುಂದೆ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಭವಿಷ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ ಸೂಚಕವೂ ಆಗಿರುತ್ತವೆ.

ಜನರೆದುರು ಯಾವಾಗಲೂ ತನ್ನದೇ ಆತ್ಮ ಪ್ರಶಂಸೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ, ಬಡಾಯಿಕೊಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾನವನು ಮುಂದೆ ಮೂಕನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಗುರುಹಿರಿಯರ ಅಪಮಾನ ಮಾಡಿದವನು ಕ್ರಿಮಿ-ಕೀಟನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಸಾಧು-ಸಜ್ಜನರ ಹಣವನ್ನು ಕದಿಯುವವನು ಕುಂಟನಾಗುವನು. ಸಿಟ್ಟಿನಿಂದ ಪೂಜ್ಯ ಪುರುಷರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಡಿಸಿದವನು, ಭಯಂಕರ ತಲೆಶೂಲೆಯಿಂದ ನರಳುವನು, ರಜಸ್ವಲಾ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಹವಾಸ ಮಾಡಿದವನು ಚಂಡಾಲನಾಗುವನು. ಬಟ್ಟೆಗಳನ್ನು ಕದಿಯುವವನು ಕುಷ್ಠರೋಗಿ ಆಗುವನು. ಬೆಳ್ಳಿಯನ್ನು ಕದ್ದರೆ ಹಾಗೂ ಸುಳ್ಳು ಸಾಕ್ಷಿ ಹೇಳಿದರೆ. ಮುಖರೋಗ, ಪರಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ಪಾಪದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ನೇತ್ರರೋಗ, ದಾನಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ವಚನಕೊಟ್ಟು ಕೊಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಆಯುಷ್ಯ ಕ್ಷಯ. ತನ್ನ ಒಡೆಯನ ಹಣವನ್ನು ಅವನ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇ ತಿಂದು ಹಾಕಿದರೆ ಜಲೋದರರೋಗ, ಬಲಿಷ್ಠನಾದರೂ ದುಷ್ಟರಿಂದ ಸಜ್ಜನರನ್ನು ರಕ್ಷಿಸದಿದ್ದರೆ ಅಂಗಹೀನ. ಅನ್ನ ಕದ್ದವನಿಗೆ ಉದರರೋಗ, ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಪಾತ ಮಾಡಿದರೆ ಜಿಹ್ವಾರೋಗ. ಧರ್ಮಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಘ್ನವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವವನಿಗೆ ಅಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪತ್ನಿಯ ಮರಣ. ಮಾಡಿದ ಅಡಿಗೆಯನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ಕೊಡದೇ ತಾನೇ ಉಣ್ಣುವವನಿಗೆ ಗಂಟಲು ರೋಗವು ಬರುವುದು. ದೇವಯಜ್ಞ, ಪಿತೃಯಜ್ಞ, ಋಷಿಯಜ್ಞ, ಅತಿಥಿಯಜ್ಞ ಹಾಗೂ ಭೂತಯಜ್ಞ, ಇವು ಐದ ಪಂಚ ಮಹಾಯಜ್ಞ ಎನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವು.

ಪಂಚ ಮಹಾಯಜ್ಞಗಳು

ಅರ್ಥಾತ್ ಶಾಸ್ತ್ರೋಕ್ತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೇವರ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಭಗವಂತನಿಗೆ ಅನಿಷಿದ್ಧ ಪದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ನೈವೇದ್ಯ ಇಟ್ಟು ಪುಷ್ಪಾರ್ಚನೆ, ಮಂಗಳಾರತಿ ಮಾಡುವುದು ದೇವಯಜ್ಞ ಎನಿಸುವುದು. ಮರಣದ ದಿನ ಹಾಗೂ ಮಹಾಲಯ, ಪುಣ್ಯ ಕಾಲ, ಪರ್ವಕಾಲ, ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪಿತೃಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ತಿಲತರ್ಪಣ, ಪುಣ್ಯ ಕಾಲ, ಪರ್ವಕಾಲ, ತೀರ್ಥಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಪಿತೃಗಳನ್ನು ಉದ್ದೇಶಿಸಿ ತಿಲತರ್ಪಣ, ಜಲತರ್ಪಣ, ಪಿಂಡಪ್ರಧಾನ, ಭೂರಿಭೋಜನ, ದಾನ, ದಕ್ಷಿಣಾದಿ ಪ್ರದಾನ ಮುಂತಾದವು ಪಿತೃಯಜ್ಞ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವವು. ನಾಲ್ಕು ವೇದ ಹಾಗೂ ವೇದಾಂತ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿ, ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ವೇದದ ತನ್ನ ಒಂದು ಶಾಖೆಯನ್ನಾದರೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಓದಿಕೊಂಡು, ಶಿಷ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳಿ ಪಾಠಪ್ರವಚನ ಮಾಡುತ್ತ ಇರುವುದು ಋಷಿಯಜ್ಞ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವುದು. ಬಂದ ಅತಿಥಿಗಳಿಗೆ ಆದರದಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ, ತೃಪ್ತಿ ಆಗುವಂತೆ ಮೃಷ್ಟಾನ್ನ ಭೋಜನ ಮಾಡಿಸಿ ದಾನ ದಕ್ಷಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಸಂತೋಷ ಪಡಿಸುವುದು ಅತಿಥಿಯಜ್ಞ ಎನಿಸುವುದು. ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವೂ ದೇವರ ಪೂಜೆ ಆದ ಬಳಿಕ ವೈಶ್ವದೇವ ಬಲಿಹರಣಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ, ಚಂಡಾಲರವರೆಗೆ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಯವರಿಗೂ ಪಶುಪಕ್ಷಿಗಳಿಗೂ ಆಹಾರ ನೀಡವುದು, ಬಲಿ ಹಾಕುವುದು, ಭೂತಯಜ್ಞ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವುದು. ಹೀಗೆ ಪಂಚ ಮಹಾ ಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ, ದೇವರು ಕೊಟ್ಟ ಅನ್ನವನ್ನು ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ನೀಡದೆ ಮನೆಯ ಜನರನ್ನು ಕೂಡ ಬಿಟ್ಟು ತಾನೊಬ್ಬನೆ ಮೊದಲು ತಿಂದು ಮಡದಿ, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅರಹೊಟ್ಟೆ ಊಟ ಹಾಕುವವನು ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಹಂದಿಯಾಗಿ ಅಮೇಧ್ಯ ಭಕ್ಷಣ ಮಾಡುತ್ತ ಹೊಲಸಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಳಾಡುತ್ತಾನೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣುವ ಹಂದಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ಜನ್ಮಾಂತರದಲ್ಲಿ ಪಂಚಯಜ್ಞಗಳನ್ನು ಮಾಡದೇ ತಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ತುಂಬಿಸಿಕೊಂಡ ಹಿಂದಿನ ಉದರಂಭರಿಗಳೇ.

ಪಾಪಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ದುಃಖ ದಂಡ

ಪರ್ವದನಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀ ಸಂಗ ಮಾಡಿದವನಿಗೆ ಪ್ರಮೇಹ, ಗನೋಹಿಯಾ ಮುಂತಾದ ರೋಗಗಳು ತಗಲುವವು. ಈಗ ಅಂಥ ರೋಗಗಳಿಂದ ಪೀಡಿತರಾದವರು, ಹಿಂದೆ ಇಂಥ ಪಾಪಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದರ ಸೂಚಕ, ದ್ರವ್ಯವಿಲ್ಲದೆ ದುಃಖಪಡುವ ಉಪವಾಸ ಬೀಳುವ ಬಂಧು-ಮಿತ್ರ, ಒಡೆಯ, ಸೇವಕ ಮುಂತಾದವರನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಸಹಾಯಮಾಡದೇ ತಾನೊಬ್ಬನೇ ಐಶ್ವರ್ಯವಂತನಾಗಿ ನಿರ್ದಯ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ತನ್ನ ಐಶ್ವರ್ಯ ಸುಖೋಪಭೋಗದಲ್ಲಿಯೇ ಲೋಲಾಡುತ್ತಿರುವ ಮನುಷ್ಯನು, ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ದಟ್ಟದರಿದ್ರನಾಗಿ ಒಂದು ತುತ್ತು ಅನ್ನಕ್ಕೂ ಗತಿಯಿಲ್ಲದೇ ಭಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುತ್ತ ತಿರುಗಾಡುತ್ತಾನೆ. ತಾಯಿ, ತಂದೆ, ಗುರು ಮತ್ತು ಒಡೆಯರನ್ನು ಸೇವೆ ಮಾಡದವನು ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟ ಪಟ್ಟು ಧನವನ್ನು ಗಳಿಸಿದರೂ ಅದರ ಸುಖದಿಂದ ವಂಚಿತ ನಾಗುವನು. ವಿಶ್ವಾಸಘಾತ ಮಾಡಿದವನು ಸವದದಾ ದುಃಖಭಾಗಿ ಆಗುವನು. ದುರ್ಬಲವಾದ ಎತ್ತನ್ನು ಗಾಡಿಗೆ ಹೂಡುವವನು ಸೊಂಟದ ರೋಗದಿಂದ ಬಳಲುವನು. ಗೋಹತ್ಯೆ ಮಾಡುವವನು ಜನ್ಮಾಂಧ ಆಗುವನು, ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಪಾತದಿಂದ ನಿರ್ಣಯ ಕೊಡುವವನು ಗಂಡಮಾಲಿ ಎಂಬ ಗಂಟಲುರೋಗದಿಂದ ದುಃಖಪಡುವನು.

ಯಾವಾಗಲೂ ಸಿಟ್ಟಿಗೇಳುವ ಮುಂಗೋಪಿಯು, ಚಂಡಾಲನಾಗಿ ಹುಟ್ಟುವನು. ಲಂಚ ತಿನ್ನುವವನ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಸದಾ ದುರ್ಗಂಧ. ಶಾಸ್ತ್ರಗಳನ್ನು ಓದಿ ಯಾರಿಗೂ ಹೇಳದೇ ಇದ್ದರೆ ಬ್ರಹ್ಮರಾಕ್ಷಸನಾಗುವನು. ಕೆರೆ ಉಪವನ ಉದ್ಯಾನವನಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವವನು ಕೈ ಕಾಲು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಊನ ಮನುಷ್ಯನಾಗುವನು.

ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಓದದೇ ಔಷದ ಕೊಡುವವನು ವಾತರೋಗಿ. ಗುರುಪತ್ನಿ ಗಮನ ಮಾಡಿದವನು ಮಹಾರೋಗಿ. ಪಶುಮೈಥನ ಮಾಡಿದವನು ಪ್ರಮೇಹ ರೋಗಿ. ತನ್ನದೇ ಗೋತ್ರದ ಸ್ತ್ರೀಸಹವಾಸ ಮಾಡಿದವನು ನಿಸ್ಸಂತಾನ. ತನ್ನ ಆತ್ಮೀಯ ಬಳಗದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಹವಾಸ ಮಾಡಿದವನು ನಪುಂಸಕ. ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರವನ್ನು ನೆನೆಯದ ಮಾನವನು, ಎಲ್ಲ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಅಸಫಲನು, ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಮೋಸಮಾಡುವನು ಮಾನವನು ತನ್ನ ಸೇವಕರಿಂದಲೇ ಪ್ರಾಣ ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವನು. ಒಬ್ಬರನ್ನು ಬೆದರಿಸಿ ಅಥವಾ ಆಸೆ ತೋರಿಸಿ ಜ್ಞಾನ ಪಡೆದವನು ಹುಚ್ಚನಾಗುವನು. ಇನ್ನೊಬ್ಬರಿಗೆ ದುಃಖ ಕೊಡುವವನು ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಸದಾ ಸರ್ವದಾ ದುಃಖಿಯಾಗಿ, ದಾರಿದ್ರ್ಯದಿಂದ ಕಂಗೆಟ್ಟು, ಕಂಡವರ ಎದುರು ಕೈ ಚಾಚಿ ಅಂಗಲಾಚುತ್ತ ಹಸಿವೆಯಿಂದ ಪೀಡಿತನಾಗಿ, ಭಿಕ್ಷುಕನಾಗಿ ತಿರುಗಾಡುವನು.

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋತ್ತಮನೇ! ನಾನು ಪಾಪಗಳ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನೂ ಪಾಪಕರ್ಮಗಳ ದುಷ್ಫಲಗಳನ್ನೂ ಸಂಕ್ಷೇಪವಾಗಿ ನಿಮ್ಮೆದುರು ನಿರೂಪಿಸಿದೆ. ಇದನ್ನು ವಿಸ್ತಾರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದು ಚಿತ್ರಗುಪ್ತರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಎಲ್ಲ ಪೂರ್ವೋಕ್ತ ಪಾಪಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ಪಾಪಾತ್ಮರು ಮೊದಲು ನೂರಾರು ನರಗಳಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದು ಯಮಯಾತನೆಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿ, ಅನಂತರ ನೂರಾರು ದುರ್ಯೋನಿಗಳಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ ದುಃಖ ಅನುಭವಿಸಿ ಅನಂತರ ಮಾನವರಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ನರಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲ ದುಃಖ-ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವರು. ಯಾರ ಪಾಪಗಳು ನಷ್ಟವಾಗಿರುವವೋ ಅಥವಾ ಯಾರು ತಮ್ಮ ಪುಣ್ಯ ಕರ್ಮಗಳಿಂದ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಸುಖೋಪಭೋಗ ಮಾಡಿ, ಪುಣ್ಯ ಸವೆದ ಬಳಿಕ ಮರಳಿ ಬಂದಿರುವವರೋ ಅಂಥ ಪುಣ್ಯ ಜೀವಿಗಳು ಮಾತ್ರ, ಎಲ್ಲ ವ್ಯಸನಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತರಾಗಿ ಏಕಮಾತ್ರ ಧರ್ಮವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸುವರು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯರು ಹೀಗೆ ಹೇಳುವರು.

ಧರ್ಮದಾನ ಕೃತಂ ಸೌಖ್ಯಮಧರ್ಮಾದ್ ದುಃಖಸಂಭವಮ್।
ತಸ್ಮಾದ್ಧರ್ಮಂ ಸುಖಾರ್ಥಾಯ ಕುರ್ಯಾತ್ ಪಾಪಂ ವಿವರ್ಜಯೇತ್॥

ಲೋಕದ್ವಯೇऽಪಿ ಯತ್ ಸೌಖ್ಯಂ ತತ್ ಧರ್ಮಾತ್ ಪ್ರೋಚ್ಯತೇ ಯತಃ॥
ಧರ್ಮ ಏವ ಮತಿಂ ಕುರ್ಯಾತ್ ಸರ್ವಕಾರ್ಯಾರ್ಥಸಿದ್ಧಯೇ।

ಮೂಹೂರ್ತಮಪಿ ಜೀವೇದ್ಧಿ ನರಃ ಶುಕ್ಲೇನ ಕರ್ಮಣಾ।
ನ ಕಲ್ಪಮಪಿ ಜೀವೇಚ್ಛ ಲೋಕದ್ವಯ ವಿರೋಧಿನಾ॥

ಪ್ರಾಣಿಗಳಿಗೆ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂದಿನ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿಯೂ ಸೌಖ್ಯವು ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ದಾನಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಆ ಧರ್ಮದಿಂದ ಬರೀ ದುಃಖ, ಸುಖವನ್ನು ಬಯಸುವವರೆಲ್ಲರೂ ತಮ್ಮ ನಿರಂತರ ಸುಖಸಂತೋಷಗಳಿಗಾಗಿ

ಧರ್ಮಾಚರಣೆಯನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಪಾಪಕರ್ಮ, ಅಧರ್ಮಗಳ ಆಚರಣ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಸಮಥಾ ಪರಿತ್ಯಜಿಸಬೇಕು. ಈ ಲೋಕದಲ್ಲಿಯೂ ಪರಲೋಕದಲಮ್ಲಿಯೂ ಯಾವುದರಿಂದ ಸೌಖ್ಯ ಉಂಟಾಗುವುದೋ ಅದಕ್ಕೆ ಎನ್ನುವರು ಧರ್ಮ ಎಂದು. ಧರ್ಮದಿಂದಲೇ ಸರ್ವರಿಗೂ ಸರ್ವತ್ರ ಸುಖಶಾಂತಿ ಎಂದು ಹೇಳಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಸರ್ವಾಭೀಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಿಗಾಗಿ ಸಮಸ್ತ ಕಾಮನಾ ಪೂರ್ತಿಗಾಗಿ, ಧರ್ಮಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಲೇ ಬದುಕಬೇಕು. ಧರ್ಮವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಒಂದು ಕಲ್ಪಾಯುಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟರೂ ಅಧರ್ಮದಿಂದ ಬದುಕಬಾರದು. ಅಧರ್ಮದ ಜೀವನವು ಈ ಲೋಕ, ಪರಲೋಕ ಎರಡೂ ಲೋಕಗಳಿಗೂ ಘಾತಕವಾಗಿದೆ.

''ಅತಿಥಿ ಮಹಾಶಯರೇ, ತಮ್ಮ ಪ.ಶ್ನೆಗಳಿಗೆಲ್ಲ ನಾನು, ನನ್ನ ಅಲ್ಪ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಅನುಸರಿಸಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ನೀಡಿದ್ದೇನೆ. ಗಹನವಾದ ಈ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರವಚನ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯ ಸಹಜವಾದ ಏನಾದರೂ ತಪ್ಪು-ತಡೆ ನನ್ನಿಂದ ಆಗಿದ್ದರೆ ಕ್ಷಮಾಶೀಲರಾದ ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಕ್ಷಮಿಸಿರಿ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಎದುರು ನಾನು ಬೇರೆ ಯಾವ ವಿಷಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಸಲಿ? ಅಪ್ಪಣೆಯಾಗಲಿ.''

ಕೂಸಿನ ತಲೆಯಿಂದ ಸೂಸಿದ ಜ್ಞಾನ

ನಾರದ: ಬಾಲಕ ಕಮಠನ ವಯಸ್ಸು ಎಂಟು. ಎಂಬತ್ತು ವರ್ಷದ ಜ್ಞಾನ ವೃದ್ಧರಿಗಿಂತ ಪರಪಕ್ವವಾಗಿತ್ತು ಅವನ ಸುಜ್ಞಾನ. ಅಷ್ಟವರ್ಷೀಯನಾದ ಆ ವಟುವಿಪ್ರನ ಆ ದಿವ್ಯ ಜ್ಞಾನಾಕಾರವನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಜಟಿಲ ವಿಷಯಗಳನ್ನೂ ಬಿಚ್ಚಿ, ಬಿಡಿಸಿ ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸುವ ಅವನ ವಾಚೋವೈಖರಿಯನ್ನೂ, ಶಾಸ್ತ್ರಾರ್ಥ ಚಾತುರ್ಯವನ್ನೂ ನೋಡಿ, ಅತಿಥಿಯಾಗಿ ವೃದ್ಧಬ್ರಾಹ್ಮಣನ ವೇಷದಿಂದ ಬಂದ ಭಗವಾನ್ ಸೂರ್ಯದೇವನು ವಿಸ್ಮಯ ಸ್ತಿಮಿತವಾಗಿ ನಿಂತುಕೊಂಡ. ಸುಪ್ರಸನ್ನ ಭಾವ ಅವನ ಮುಖದಲ್ಲಿಯೇ ಸೂಸುತ್ತಿತ್ತು. ಈ ಬಾಲ ವಯಸ್ಸಿನ ಪ್ರೌಢ ಪಂಡಿತನನ್ನೂ, ಮತ್ತು ಅವನ ಇಂಥ ಪ್ರಗಾಢ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಇಂಥ ದಿವ್ಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಈ ಎಳೆ ಮಿದುಳಿನಲ್ಲಿ ಇಳಿಸಿ ಮಗುವನ್ನು ಮಹಾ ಮನೀಷಿಯನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಿದ ಹಾರೀತನೇ ಮೊದಲಾದ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನೂ ಬಾಯಿತುಂಬ ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದ.

ಭಗವಾನ್ ಭಾಸ್ಕರ: ''ಮಹಾನೀಯರೇ, ಇಂತಹ ಮೇಧಾವಿಗಳಾದ ಮೇದಿನೀಸುರರನ್ನು ಹದೆದ ಈ ಮಹೀಮಂಡಲವೇ ಧನ್ಯ. ಇಂಥ ಬ್ರಹ್ಮಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಆ ನಾಲ್ಕು ವೇದಗಳೂ ಧನ್ಯವಾಗಿವೆ. ಈ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರುವ ಆ ಪ್ರಬುದ್ಧ ವಯಸ್ಸಿನ ಈ ಎಳೆ ಕಂದಮ್ಮಗಳೇ ಇಂಥ ಅಗಾಧ ಜ್ಞಾನದ ಉಡಾರದಂತಿರುವಾಗ, ಇಂಥ ಬಾಲ ಬ್ರಹಸ್ಪತಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿದ ಇಲ್ಲಿರುವ ಹಾರೀತ ಮೊದಲಾದ ತಪೋನಿಧಿಗಳ ಜ್ಞಾನ ಭಂಡಾರ ಎಂಥ ಅಪೂರ್ವ ಇರಬೇಡ! ಅವರ ಜ್ಞಾನದ ಸಾಗರ ಎಷ್ಟು ಅಗಾಧ! ಅವರ ಬುದ್ಧಿ ಎಷ್ಟು ತೀಕ್ಷ್ಣ! ಇಂಥ ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧರಿಗೆ ಈ ಮೂರು ಲೋಕಗಳಲ್ಲಿ ತಿಳಿಯದ ವಿಷ?ವು ಯಾವುದಿದೆ? ಇಂಥ ತಪೋವೃದ್ಧರು ಅರಿಯದ ಶಾಸ್ತ್ರ ಯಾವುದಿದೆ? ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಧನ್ಯ ಧನ್ಯ ನಾರದ, ಈ ಪುಣ್ಯಸ್ಥಾನ. (ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾರದರು ಹೇಳಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಮಿಗಿಲಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಸ್ಥಾನ ಮಹಾತ್ಮೆ)'' ಹೀಗೆ ಮುಕ್ತಕಂಠದಿಂದ ಅವರನ್ನೂ ಅವರ ಜ್ಞಾನದ ನಿಧಿಯನ್ನೂ ಬಾಲಯೋಗಿ ಕಮಠನನ್ನೂ ಆ ಸ್ಥಾನವನ್ನೂ ತುಂಬಾ ಪ್ರಶಂಸೆಮಾಡಿ, ಸಂತೋಷಭರಿತನಾದ ಸೂರ್ಯದೇವನು ಅವರೆದುರು ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತ ಹೇಳಿದನು.

ಪ್ರಕಟನಾದ ಪ್ರಭಾಕರ

ಸೂರ್ಯ: ''ಶ್ರೇಷ್ಠರಾದ ವಿಪ್ರೋತ್ತಮರೇ! ನಾನು ಆಗಸದ ಅಂಗಳದಲ್ಲಿ ಬೆಳಗುವ ಸೂರ್ಯ. ನಿಮ್ಮನ್ನು ಸಾಕ್ಷಾತ್ತಾಗಿ ಕಂಡು ಮಾತನಾಡಿಸಿ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಈಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ ಸೌರಲೋಕದಿಂದ. ಇಂದು ನಿಮ್ಮಂಥ ಪೂತಾತ್ಮರ ದರ್ಶನದಿಂದ ನನ್ನ ನೇತ್ರ ಪುಣ್ಯಪಾತ್ರ. ನಿಮ್ಮ ನುಡಿಗಳನ್ನು ಆಲಿಸಿ ನಮ್ಮ ಕಿವಿಗಳೂ ಧನ್ಯ. ನನ್ನ ಜನ್ಮವೇ ಧನ್ಯ. ನಿಮ್ಮಂಥ ಪುಣ್ಯಪುರುಷರ ಸಹವಾಸ, ಸಂಭಾಷಣ ಸಹವಾಸಗಳಿಂದ ಚಂಡಾಲನೂ ಕೂಡ ಪರಮ ಪವಿತ್ರನಾಗುವುದರಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ. ದೇವರ್ಷಿಯಾದ ನಾರದನು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಧನ್ಯ. ನಿಮಗೆಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಯೋಗಸಾಧನೆ ಹಾಗೂ ತಪೋನುಷ್ಠಾನ, ಜ್ಞಾನೋಪಾಸನೆಗಳಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರಿಂದ ನಾರದನಿಗೆ ಶ್ರೇಯೋಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿದೆ. ವೈಧೃತಿಯೋಗದಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ದಾನದಿಂದ ಪುಣ್ಯವು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳ್ಳುವಂತೆ. ಈ ಸತ್ಕಾರ್ಯದಿಂದ ನಾರದನಿಗೆ ಪುಣ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಿದೆ. ಪರಮಭಗವದ್ಭಕ್ತರಾದ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರಿಗೂ ನನ್ನ ವಂದನೆ. ವಿದ್ಯಾ ಹಾಗೂ ಸದಾಚಾರ, ಭಗವದ್ಭಕ್ತಿ ಇವು ಮೂರೇ ಮಾನವನು ಮಹಾನೀಯತೆಗೆ ಹಾಗೂ ಮಾನವೀಯತೆಗೆ ಮುಖ್ಯ ಸಾಧನ. ಈ ಮೂರು ಗುಣಗಳೂ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೇಳವಿಸಿದ್ದರಿಂದ ನೀವು ಜಗತ್ತಿಗೆಲ್ಲ ವಂದನೀಯರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ನನಗೆ ಮಾನನೀಯರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಹರಿಹರಬ್ರಹ್ಮಾದಿ ತ್ರಿಮೂರ್ತಿಗಳಿಗೂ ಆದರಣೀಯರಾಗಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ನಿಮಗೆ ನಾನು ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದೇನೆ ಹಾಗೂ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ದೇವತೆಗಳ ಪ್ರಸಾದ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಬಾರದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಏನಾದರೂ ವರವನ್ನು ಕೇಳಿರಿ. ನಾನು ನೀವು ಬಯಸಿದ್ದನ್ನು ನೀಡಿ ಕೃತಾರ್ಥನಾಗುವೆನು. ''ಆಗಂತುಕನ ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಅಚ್ಚರಿಯಾಯಿತು ಹಾರೀತ ಮೊದಲಾದ ಬ್ರಹ್ಮ ವೃಂದಕ್ಕೆಲ್ಲ. ತಮ್ಮಲ್ಲಿಗೆ ಆಗಂತುಕ ಅತಿಥಿರೂಪನಾಗಿ ಬಂದ ವೃದ್ಧ ಬ್ರಾಹ್ಮಣನು 'ತ್ರಯೀತನು' ಎನಿಸಿದ ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಸೂರ್ಯದೇವನೇ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಅವರೆಲ್ಲರೂ ವಿಸ್ಮಯಾನ್ವಿತರಾದರು. ಕೂಡಲೇ ಅವರು ಅರ್ಘ್ಯ, ಪಾದ್ಯಗಳನ್ನು ತಂದು ಅವನ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರು. ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಸಾಷ್ಟಾಂಗ ಪ್ರಣಾಮಗೈದರು. ಎದ್ದು ನಿಂತು ಕೈ ಜೋಡಿಸಿ ಮಂಡಲಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಹಾಗೂ ಸೌರಸೂಕ್ತ ಮುಂತಾದ ವೇದ ಮಂತ್ರಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚಕಂಠದಿಂದ ಹೇಳಿ ಆ 'ಜಗತ್ ಚಕ್ಷು' ಎನಿಸಿದ ಸವಿತೃ ದೇವನನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರಮಾಡಿದರು, ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಬಾಗಿ ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಕೇಳಿಕೊಂಡರು.

ಜಯ ಜಯ ಎಂದಿದ್ದರಿಂದ ಜಯಾದಿತ್ಯ

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು: ''ಸೂರ್ಯದೇವನಿಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ, ಗಾಯಿತ್ರೀ ಮಂತ್ರದ ದೇವತೆಯಾದ ದಿವಾಕರನಿಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ, ವೇದಗಳ ಪಾಲಕನೂ ಕಾಲಚಕ್ರದ ಚಾಲಕನೂ ದಿನರಾತ್ರಿಗಳ ಕಾರಕನೂ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಉದ್ಧಾರಕರನೂ ಆದ ಸೂರ್ಯ ದೇವನಿಗೆ ಜಯ ಜಯ . ನಿನ್ನ ಕೃಪಾದೃಷ್ಟಿಯು ಬಿದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಸ್ಥಾನವು ಇಂದು ಪರಮಪವಿತ್ರ. ನಿನ್ನ ದರ್ಶನದಿಂದ ನಮ್ಮ ಜನ್ಮ ಸಫಲ. ನಿನ್ನ ಪಾದಧೂಳಿಯಿಂದ ಈ ನಮ್ಮ ಮನೆ ಪುಣ್ಯಕ್ಷೇತ್ರ. ನೀನು ನಮಗೆ ವರವನ್ನು ನೀಡಬಯಸುತ್ತಿದ್ದರೆ, ನೀನು ಈ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಬಾರದು. ಇಲ್ಲಿಯೇ ನಿತ್ಯವೂ ಸನ್ನಿಹಿತನಾಗಿ ಇರಬೇಕು.''

ಸೂರ್ಯ: ''ನೀವೆಲ್ಲ ವಾಕ್ಸಿದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು. ನಿಮ್ಮ ಬಾಯಿಂದ ಬಂದದ್ದೇ ಸತ್ಯ. ನೀವು ನುಡಿದದ್ದೇ ವೇದ. ನಡೆದದ್ದೇ ಧರ್ಮ. ನೀವು ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲು ನನಗೆ ''ಆದಿತ್ಯನಿಗೆ

ಜಯವಾಗಲಿ'' 'ಜಯಾದಿತ್ಯ' 'ಜಯಾದಿತ್ಯ' ಎಂದ ಮುಂತಾಗಿ ಜಯಘೋಷ ಮಾಡಿ ನನಗೆ ಜಯವನ್ನು ಪ್ರಶಂಸೆನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು 'ಜಯಾದಿತ್ಯ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದಲೇ ಇಲ್ಲಿ ನೆಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಭೂಮಿಯೂ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಇರುವವರೆಗೂ, ಸಮುದ್ರವು ತನ್ನ ಮೇರೆಯ ಆಳವಿನಲ್ಲಿಯೇ ಘೂರ್ಮಿಸುವವರೆಗೂ, ಬೆಟ್ಟಗಳು ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿರುವವರೆಗೂ, ಗಾಳಿ ಬೀಸುವವರೆಗೂ, (ಬೆಳಕು ಬೆಳಗುವವರೆಗೂ ನಾನು ಈ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೇ) ನೆಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದನ್ನು ಎಂದೂ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದುಕೊಂಡು ಭಕ್ತರ ಹಾಗೂ ಉಪಾಸಕರ ಬಡತನ, ಬೇನೆ, ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಚರ್ಮರೋಗ, ಕುಷ್ಠ ಮುಂತಾದ ಉಲ್ಬಣ ರೋಗಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತನಾದ ನನ್ನ ಸೂರ್ಯವಿಗ್ರಹವನ್ನು ಪೂಜೆಮಾಡುವವರಿಗೆ ನಾನು ಪ್ರೀತನಾಗಿ ಈಪ್ಸಿತ ವರಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತೇನೆ.''

ಈ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಹಾರೀತ ಮೊದಲಾದ ದ್ವಿಜವರ್ಯರು ವೇದೋಕ್ತ ವಿಧಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ದಿನಕರ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಿದರು. ಸೂರ್ಯ ಮೂರ್ತಿಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯಾದ ಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿಯೇ ನಿಂತ ಕಮಠ ವಟುವಿಗೆ ಆ ದೇವತೆಗಳು ಹೇಳಿದರು. ''ಮಗೂ ಕಮಠ! ನಿನಗೆ ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ಸೂರ್ಯನಾರಾಯಣನು ಇಲ್ಲಿ ವಿರಾಜಮಾನನಾಗಿದ್ದಾನೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನು ಮೊದಲು ಇಲ್ಲಿ ಈ ಸೂರ್ಯ ನಾರಾಯಣನ ಸದ್ಗುಣಗಳನ್ನು ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡು. ''ಹಿರಿಯ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರ ಆಜ್ಞೆ ಕಮಠ ವಟುವಿಗೆ ಶಿರೋಮಾನ್ಯ. ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ತನಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ದರ್ಶನ ನೀಡಿ, ತನ್ನಲ್ಲಿಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರಕಾಶಪಡಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ, ಆ ಸೂರ್ಯದೇವನ ಬಗ್ಗೆ ಭಕ್ತಿರಸವು ಉಕ್ಕುತ್ತಲೇ ಇತ್ತು ಅವನ ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ, ತನ್ನ ಹೃದಯದಲ್ಲಿ ಉಕ್ಕುವ ಆ ಭಕ್ತಿಭಾವಕ್ಕೆ ಭಾಷೆಯ ಬೆಡಗು ತೊಡಿಸಿ, ಸ್ತೋತ್ರರೂಪದಿಂದ ಸೂರ್ಯ ನಾರಾಯಣನ ಗುಣಗಾನ ಮಾಡಿದ.

ಕಮಠಕೃತ ಜಯಾದಿತ್ಯ ಸ್ತೋತ್ರ

ತ್ವಂ ನೈ ದೃಷ್ಟಃ ಕೇವಲಸಂಶ್ರುತಶ್ಚ। ಯಜೂಂಷ್ಯೇವಂ ವ್ಯಾಹರಂತ್ಯಾದಿ ದೇವಮ್॥
ಚತುರ್ವಿಧಾ ಭಾರತೀ ದೂರ ದೂರಂ। ದುಷ್ಟಂ ಸ್ತೌಮಿ ಸ್ವಾರ್ಥಕಾಮಃ ಕ್ಷಮೈತತ್ ॥ ೧ ॥

ಮಾರ್ತಂಡ ಸೂರ್ಯಾಂಶಲು ರವಿಸ್ತಥೇಂದ್ರೋ । ಭಾನುರ್ಭಗಶ್ಚಾರ್ಯಮಾ ಸ್ವರ್ಣರೇತಾಃ।
ದಿವಾಕರೋ ಮಿತ್ರ ವಿಷ್ಣುಶ್ಚ ದೇವ। ಖ್ಯಾತಸ್ತ್ವಂ ವೈ ದ್ವಾದಶಾತ್ಮಾ ನಮಸ್ತೇ ॥ ೨ ॥

ಲೋಕತ್ರಯಂ ವೈ ತವ ಗರ್ಭಗೇಹಂ। ಜಲಾಧಾರಃ ಪ್ರೋಚ್ಯತೇ ಖಂ ಸಮಗ್ರಮ್।
ನಕ್ಷತ್ರಮಾಲಾ ಕುಸಮಾಭಿಮಾಲಾ। ತಸ್ಮೈ ನಮೋ ವ್ಯೋಮಲಿಂಗಾಯ ತುಭ್ಯಂ ॥ ೩ ॥

ತ್ವಂ ದೇವ ದೇವಸ್ತ್ವಮನಾಥನಾಥ । ಸ್ತ್ವಂ ಪಾಲ್ಯಪಾಲಃ ಕೃಪಣಃ ಕೃಪಾಲುಃ ।
ತ್ವಂ ನೇತ್ರನೇತ್ರಂ ಜನಬುದ್ಧಿಬುದ್ಧಿ । ರ್ಬುದ್ದೇಃ ಪರಸ್ತ್ವಂ ಜಯ ಜೀವಜೀವ ॥ ೪ ॥

ದಾರಿದ್ರ್ಯ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ನಿಧೇ ನಿಧೀನಾಂ । ರೋಗಪ್ರರೋಗಃ ಪ್ರಥಿತಃ ಪ್ತಥಿವ್ಯಾಂ ।
ಚಿರಂ ಜಯಾದಿತ್ಯ ಜಯಾಪ್ರಮೇಯ । ವ್ಯಾಧಿಗ್ರಸ್ತಂ ಕುಷ್ಠರೋಗಾಭಿ ಭೂತಮ್ ॥ ೫ ॥

ಭಗ್ನಘ್ರಾಣಂ ಶೀರ್ಣದೇಹಂ ವಿಸಂಜ್ಞಂ । ಮಾತಾ ಪಿತಾ ಬಾಂಧವಾಃ ಸಂತ್ಯಜಂತಿ
ಸರ್ವೈಸ್ತ್ಯಕಂ ಪಾಸಿ ದೇವೋ ವಿವಸ್ವಂ ! ಸ್ವತ್ತೋ ದೇವಃ ಕೋಽಸ್ತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಸ್ತ್ವ ದನ್ಯಃ ॥ ೬ ॥

ತ್ವಂ ಮೇ ಪಿತಾ ತ್ವಂ ಜನನೀ ತ್ವಮೇವ! ತ್ವಂ ಮೇ ಗುರುರ್ಬಾಂಧವಾಶ್ಚತ್ವಮೇವ ।
ತ್ವಂ ಮೇ ಧರ್ಮಸ್ತ್ವಂ ಚಂ ಮೇ ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗೋ । ದಾಸಸ್ತುಭ್ಯಂ ತ್ಯಜವಾ ರಕ್ಷದೇವ॥ ೭ ॥

ಪಾಪೋಽಸ್ಮಿ ಮೂಢೋಽಸ್ಮಿ ಮಾಹೋಗ್ರ ಕರ್ಮಾ । ರೌದ್ರೋಽಸ್ಮಿ ಪಾಪಸ್ಯ ನಿಧಾನಮಸ್ಮಿ ।
ತಥಾಪಿ ನಿತ್ಯಂ ಪ್ರಣಿಪತ್ಯ ಪಾದಯೋಃ ಭಜಾಮಿ ಭಕ್ತಾನ್ ಪಾಲಯ ಶ್ರೀ ಜಯಾರ್ಕ ॥ ೮ ॥

ಆದಿದೇವನಾದ ಪರಬ್ರಹ್ಮನ ಆದಿಷ್ಠಾನ ಭೂತನಾದ ಶ್ರೀ ಸೂರ್ಯದೇವನೇ! ನಿನಗೆ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರ. ನಿನ್ನನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಯಾರಿಗೂ ತಿಳಿಯಲು ಶಕ್ಯವಿಲ್ಲ. ಮಂದ ಬುದ್ಧಿಯಾದ ನಾನಂತೂ ನಿನ್ನನ್ನು ಅರಿಯಲಾರೆ. ಯಜುರ್ವೇದದ ವಾಜಸನೇಯ ಶಾಖೆಯ ಪ್ರವರ್ತಕನೆಂದು ಮಾತ್ರ ನಿನ್ನನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಎಲ್ಲ ವೇದಗಳೂ ನಿನ್ನ ಮಹಾಮಹಿಮೆಯನ್ನು ಕೊಂಡಾಡುತ್ತಿವೆ. ಆದರೂ ಋಗ್ವೇದ, ಯಜುರ್ವೇದ, ಸಾಮವೇದ, ಅರ್ಥರ್ವಣವೇದ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ವಿಧವಾದ ವೇದಗಳು ನಿನ್ನನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ತಿಳಿಯಲಾರವು.

೧) ಪರಾ, ಪಶ್ಯಂತೀ, ಮಧ್ಯಮಾ, ವೈಖರೀ ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ವಿಧವಾದ ವಾಣಿಯು ನಿನ್ನನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸಲಾರದು. ನಿನ್ನಿಂದ ಅದು ಇನ್ನೂ ದೂರವೇ ಇದೆ. ಇಂಥ ನಿನ್ನನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾರ್ಥ ಕಾಮನೆಗಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸುವ ಇಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನ ಈ ಧಾರ್ಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ನೀನು ಕ್ಷಮಿಸು.

೨) ಸೂರ್ಯದೇವನೇ ನಿನಗೆ ಮಾರ್ತಂಡ, ಸೂರ್ಯ, ರವಿ, ಅಂಶುಮಾಲಿ, ಇಂದ್ರ, ಭಾನು, ಭಗ, ಆರ್ಯಮ, ಸ್ವರ್ಣರೇತಾ, ದಿವಾಕರ, ಮಿತ್ರ ಮತ್ತು ವಿಷ್ಣು ಹೀಗೆ ಹನ್ನೆರಡು ಹೆಸರುಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ ದ್ವಾದಶಾತ್ಮ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾದ ದಿವಾಕರನೇ ನಿನಗೆ ನನ್ನ ನಮಸ್ಕಾರ.

೩) ಈ ಮೂರು ಲೋಕವೆಲ್ಲವೂ ನಿನಗೆ ಗರ್ಭಗೃಹ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಆಕಾಶವೇ ನಿನಗೆ ಅಭಿಷೇಕ ಜಲಧಾರೆ. ನಕ್ಷತ್ರಸಮೂಹವೇ ನಿನಗೊಂದು ಹೂವಿನಹಾರ. ನೀನೊಂದು ಆಕಾಶಲಿಂಗ, ಇಂಥ ಸವಿತೃದೇವನಿಗೆ ನಮೋನಮಃ.

೪) ಭಗವನ್ ನೀನು ದೇವತೆಗಳಿಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅಧಿದೇವತೆ, ಅನಾಥರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ನಾಥನು ನೀನೇ, ಶರಣು ಬಂದವರನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವ ಪ್ರಭು. ನೀನು ಕೃಪಣರ ಮೇಲೆ ದೀನ ದುಃಖಿತರ ಮೇಲೆ ದಯದೋರುವ ನೀನು ಪರಮಕೃಪಾಳು.

ನೀನು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಣ್ಣು ಚಕ್ಷುರಿಂದ್ರಿಯಕ್ಕೆ ದರ್ಶನಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸುವ ಮಹಾಪ್ರಭು. ಜನರ ಬುದ್ಧಿಗೆ ಜ್ಞಾನಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕರುಣಿಸು ಕೃಪಾಳು. ನೀನು ಪರಾತ್ಪರ. ಜೀವಕೋಟಿಗೆ ಜೀವಿಸುವ ಚೈತನ್ಯವನ್ನಿತ್ತು ಜೀವಿಗಳ ಜೀವಾತ್ಮ ಆಗಿರುವೆ. ನೀನು ದಾರಿದ್ರಕ್ಕೆ ದಾರಿದ್ರ್ಯವನ್ನು ತಂದು ಕೊಡುವೆ ಎಂದರೆ ನಿನ್ನನ್ನು ಭಜಿಸದವರ ಜ್ಞಾನ ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ದ್ರವ್ಯ ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ಭಕ್ತಿ ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ಭಾಗ್ಯದಾರಿದ್ರ್ಯ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡಿ ಅವರಿಗೆ ಸಿರಿ - ಸಂಪದಗಳನ್ನಿತ್ತು ಎಲ್ಲ ವಿಧವಾದ ಐಶ್ವರ್ಯ ಪ್ರದನಾದ ಸ್ವಾಮಿಯೂ ನೀನೇ ಆಗಿರುವೆ. ಭಾಗ್ಯನಿಧಿಗಳಿಗೆಲ್ಲ ನೀನೊಂದು ಸೌಭಾಗ್ಯನಿಧಿ. ರೋಗಗಳಿಗೆಲ್ಲ ನೀನೇ ರೋಗ ಎಂದರೆ ಪರಿಹಾರಕ. ನಿನ್ನ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ಎಂಥ ರೋಗಗಳೂ ನಾಶವಾಗುವವು. ಆದ್ದರಿಂದ ನೀನು 'ರೋಗ ಪ್ರರೋಗ' ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿರುವೆ ಭೂಮಂಡಲದಲ್ಲಿ. ಅಪ್ರಮೇಯನಾದ ಆದಿತ್ಯದೇವನೇ ನಿನಗೆ ಜಯವಾಗಲಿ. ಕುಷ್ಠರಾಗದಿಂದ ಗ್ರಸ್ತನಾಗಿ ಬಳಲುವ ನನ್ನನ್ನು ಅನುಗ್ರಹಿಸು. ಈ ಭೀಕರವಾದ ವ್ಯಾಧಿಯಿಂದ ನನ್ನ ಈ ದೇಹವು ಜರ್ಜರಿತವಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ಮೂಗು ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ದೇಹದ ಒಂದೊಂದೇ ಅವಯವಗಳು ಈ ರೋಗದಿಂದ ಕಡಿದುಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ

ಮೂರ್ಛೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ಮಹಾರೋಗದಿಂದ ಪೀಡಿತನಾದ ರೋಗಿಷ್ಠನನ್ನು ತಾಯಿ ತೊರೆಯುತ್ತಾಳೆ, ತಂದೆ ಬಿಡುತ್ತಾನೆ. ಬಂಧು ಬಳಗದವರೂ ದೂರ ಸರಿಯುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರೂ ಬಿಟ್ಟರೂ ಸೂರ್ಯದೇವ ನೀನು ಮಾತ್ರ ಎಂದೂ ಕೈ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಕರುಣೆಯಿಂದ ಕಾಪಾಡುವೆ. ಆರೋಗ್ಯಾಭಾಗ್ಯವನ್ನು ದಯಪಾಲಿಸುವೆ ಎಂದ ಬಳಿಕ ನಿನಗೆ ಮಿಗಿಲಾದ ದೇವತೆಗಳು ಈ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ? ದೇವಾಧಿದೇವ, ನನಗೆ ನೀನೇ ನಿಜವಾದ ತಂದೆ. ತಾಯಿಯೂ ನೀನೇ. ನೀನೇ ನನ್ನ ಗುರು. ನನ್ನ ಬಂಧು - ಬಳಗವೆಂದರೆ ಸೂರ್ಯನೇ. ನನ್ನ ಧರ್ಮವೂ ನೀನು, ನನಗೆ ಮೋಕ್ಷಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಮಹಾಪ್ರಭು ನೀನೇ. ನಾನು ನಿನ್ನ ದಾಸ, ನಾನು ನಿನಗೆ ಶರಣು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ನನ್ನನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದು ಬಿಡುವುದು ನಿನಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ಸ್ವಾಮಿ! ನಾನು ಮಹಾಪಾಪಿಷ್ಠ. ಬುದ್ಧಿಯಿಲ್ಲದ ಮೂಢ. ಭಯಂಕರ ಉಗ್ರ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಭೀಕರ ಮಾನವನು ನಾನಾಗಿರುತ್ತೇನೆ. ನಾನೊಂದು ಪಾಪದ ನಿಧಿ. ಆದರೂ ನಾನು ಪ್ರತಿನಿತ್ಯವು ನಿನ್ನ ಪಾದಗಳನ್ನು ಸ್ಮರಿಸಿ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ ಭಜನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಜಯಾದಿತಾನಾದ ಸೂರ್ಯದೇವನೇ! ಭಕ್ತನಾದ ನನ್ನನ್ನು ನೀನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡು.

ಸೂರ್ಯನಿಂದ ವರಪ್ರದಾನ

ನಾರದ: ಮಹಾತ್ಮನಾದ ಕಮಠ ಬಾಲಕನ ಅರ್ಥಭರಿತವಾದ ಈ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಕೇಳಿ ಪರಮ ಸಂತುಷ್ಟನಾದ ಪ್ರಭು ಪ್ರಭಾಕರ. ಸ್ನಿಗ್ಧ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆ ಮಕಠವನ್ನು ನೋಡಿ ಕರುಣಾರಸದ ಅಮೃತವೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಅವನ ಮೇಲೆ ಸುರಿಸುತ್ತ ಗಂಭೀರ ವಾಣಿಯಿಂದ ಹೇಳಿದ. ''ವತ್ಸ, ಕಮಠ, ನೀನು ನನ್ನನ್ನು ಎಂಟು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿರುವೆ. ಇದರಲ್ಲಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದ್ಯವೂ ಭಕ್ತಿರಸದಿಂದ ಪರಿಪ್ಲುತವಾಗಿದೆ. ಇಂದು, ಜಯಾದಿತ್ಯ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನ ಇಲ್ಲಿಯ ನನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರ ಮೂರ್ತಿಯನ್ನು ಸ್ತುತಿಸಿ ಈ ಎಂಟು ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ ಹಾಡಿರುವೆ. ಇದು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜಯಾದಿತ್ಯಾಷ್ಟಕ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗುವುದು. ಈ ಸೂರ್ಯಾಷ್ಟಕವನ್ನು ಪಠಿಸಿ, ನನ್ನ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡುವವರ ಕಾಮನೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಾನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸುವೆನು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರವಿವಾರದಂದು ನನ್ನ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿ ಈ ಜಯಾದಿತ್ಯಾಷ್ಟಕ ಎಂಬ ಸ್ತೋತ್ರವನನು ಪಾರಾಯಣ ಮಾಡಿರುವ ದಾರಿದ್ರ್ಯ ದೂರವಾಗುವುದು. ರೋಗಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಷ್ಟವಾಗುವವು. ವತ್ಸನೇ, ನೀನು ನನ್ನ ಈ ಸ್ತುತಿಯಿಂದ ನನ್ನನ್ನು ಸಂತೋಷಪಡಿಸಿರುವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ನಿನಗೆ ವರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ನಿನಗೆ ಆರೋಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯವನ್ನೂ ಕರುಣಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಪರಾಪರ ವಿಷಯಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜ್ಞಾನವು ನಿನಗೆ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲಿ. ನಾನು ಕರುಣಿಸಿದ ದಿವ್ಯಜ್ಞಾನದಿಂದ ನೀನೊಬ್ಬ ಸರ್ವಜ್ಞ ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆಯುವೆ. ಮುಂದೆ ನೀನು ಮೋಕ್ಷವನ್ನೇ ಹೊಂದುವೆ. ನನ್ನ ದಯೆಯಿಂದ ನಿನ್ನ ತಂದೆಯೂ ಮಹಾಜ್ಞಾನಿಯಾಗಿ 'ಹಾರೀತಸ್ಮೃತಿ' ಎಂಬ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರ ಗ್ರಂಥವನ್ನು ಬರೆಯುವನು. ವತ್ಸ! ನಾನು ನಿನ್ನ ಅಪೇಕ್ಷೆಯಂತೆ ಈ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿಯೇ ನಿರಂತರವಾಗಿ ನೆಲೆಸುವೆನು. ''ಭಗವಾನ್ ಸೂರ್ಯನು ಹೀಗೆ ಕಮಠ ಕುಮಾರನ ಮೇಲೆ ಅನುಗ್ರಹ ಮಾಡಿ ನುಡಿದ ಬಳಿಕ ಅಲ್ಲಿದ್ದ ದ್ವಿಜಶ್ರೇಷ್ಠರೆಲ್ಲರೂ ಕೂಡಿ ಮತ್ತೆ ಆ ಸೂರ್ಯ ದೇವನನ್ನು ವಿಧ್ಯುಕ್ತ ರೀತಿಯಿಂದ ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದರು. ಮತ್ತು ಭಕ್ತಿಯಿಂದ

ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡಿದರು. ಅನಂತರ ಆದಿತ್ಯ ದೇವನು ಒಂದು ರೂಪದಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಬಾಲಾದಿತ್ಯ ಮೂರ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸನ್ನಿಹಿತವಾಗಿ ತನ್ನ ಮೂಲರೂಪದಿಂದ ಅಂತರ್ಧಾನ ಹೊಂದಿದನು.

ಕುಂತೀಪುತ್ರ ಅರ್ಜುನ! ಈ ಭೂಲೋಕದಲ್ಲಿ ಅಶ್ವೀನಮಾನಸದಲ್ಲಿ ಜಯಾದಿತ್ಯನ ಪ್ರಾದುರ್ಭಾವ, ಆದ್ದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಮಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಅಶ್ವೀನ ಮಾಸವು ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಪವದಕಾಲ, ಈ ಅಶ್ವೀನಮಾನಸದಲ್ಲಿ ಬಾನುವಾರದಂದು ಕೋಟಿ ತೀರ್ಥದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ಜಯಾದಿತ್ಯನನ್ನು ಪೂಜೆಗೈದು ಈ ಜಯಾದಿತ್ಯಾಷ್ಟಕ ಎಂಬ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಿಸಿದವರ ರೋಗ ರುಜಿನಿಗಳೆಲ್ಲವೂ ನಾಶವಾಗುವವು. ಈ ಜಯಾದಿತ್ಯ ದೇವನನ್ನು ಕೆಂಪುಬಣ್ಣದ ಹೂಗಳನ್ನು ಏರಿಸಿ, ರಕ್ತ ಚಂದನವನ್ನು ಲೇಪಿಸಿ, ಧೂಪ ದೀಪಗಳನ್ನು ಬೆಳಗಿ, ತುಪ್ಪದಲ್ಲಿ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ ಪಕ್ವಾನ್ನಗಳನ್ನು ನೈವೇದ್ಯವಿಟ್ಟು ಪೂಜೆ ಮಾಡಿದವರಿಗೆ, ಸಂಪೂರ್ಣ ಆರೋಗ್ಯ ಭಾಗ್ಯವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು. ಬ್ರಹ್ಮಹತ್ಯಾದಿ ಪಂಚಮಹಾಪಾತಕಗಳು ನಾಶವಾಗುವವು.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ರವಿವಾರದಂದು ಮಾನವರು ತಾವು ಎಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ ಈ ಜಯಾದಿತ್ಯ ಸ್ತೋತ್ರವನ್ನು ಪಠಣ ಮಾಡಿದರೆ ರೋಗಶಾಂತಿ ಮನಶ್ಯಾಂತಿಯೂ ಇದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವುದು. ಸೂರ್ಯಗ್ರಹಣ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಸೂರ್ಯಕೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ, ಈ ಜಯಾದಿತ್ಯ ದೇವನ ಸನ್ನಿಧಿಯಲ್ಲಿ ಯಥಾಶಕ್ತಿ ದಾನದಕ್ಷಿಣೆಯನ್ನು ನೀಡಿದವರಿಗೆ ಪ್ರಭಾಸ, ಪುಷ್ಕರ, ಪ್ರಯಾಗ, ಕಾಶಿ, ಕುರುಕ್ಷೇತ್ರ ಮುಂತಾದ ಸಕಲ ತೀರ್ಥಕ್ಷತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ ಸೂರ್ಯಾರ್ಚನೆ ಮಾಡಿದ ಪುಣ್ಯವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಸ್ಕಂದ ಮಹಾಪುರಾಣದಲ್ಲಿ ಮೂವತ್ತಾರನೇ ಅಧ್ಯಾಯ ಮುಗಿದುದು

—o—

ಶ್ರೀ ಸ್ಕಂದ ಮಹಾಪುರಾಣದ ಮೊದಲನೆಯದಾದ ಪ್ರಥಮಭಾಗ ಸಮಾಪ್ತ

ಸಂಶೋಧಕರು-ಅನುವಾದಕರು

ಮಹಾಮಹೋಪಾಧ್ಯಾಯ

ಪಂಡಿತಪಂಢರೀನಾಥಚಾರ್ಯಗಲಿಗಲಿ